

Jaarverslag

2022

De Haagse
Scholen

Inhoud

Voorwoord	3	Deel II / Jaarrekening	65
Deel I / Bestuursverslag	4	Deel III / Overige gegevens	98
1. Het schoolbestuur	5	Verantwoording subsidies Model G	99
1.1. Profiel	6	Vaststellingsformat schoolbesturen subsidie 2022	106
1.2. Organisatie	8	Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)	127
2. Verantwoording van het beleid	14	Verbonden partijen Model E	132
2.1. Algemeen	15	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	133
2.2. Onderwijs & kwaliteit	18	Bijlagen	137
2.3. Personeel & professionalisering	33	Nevenfuncties college van bestuur	138
2.4. Huisvesting & facilitaire zaken	41	Hoofd- en nevenfuncties leden raad van toezicht	139
2.5. Overige bedrijfsvoering	43	Verslag raad van toezicht	141
2.6. Financieel beleid	45	Verslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	146
2.7. Risico's en risicobeheersing	51	Overzicht van de scholen	150
3. Verantwoording van de financiën	55		
3.1. Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	56		
3.2. Staat van baten en lasten meerjarig	58		
3.3. Balans in meerjarig perspectief	61		
3.4. Financiële positie	63		

Voorwoord

Onze scholen werken hard aan de basisvaardigheden en de brede ontwikkeling van onze leerlingen. Vorming in cultuur, sport en maatschappelijke thema's, zoals het functioneren van de rechtsstaat en wat je kunt doen aan een vreedzame samenleving, zijn keihard nodig voor kinderen die opgroeien in een onrustige en onzekere wereld met toenemende diversiteit op allerlei gebieden. Dat levert een heel rijke leeromgeving op en daar zijn wij trots op.

Tegelijkertijd zien wij dat in 2022 de druk op onze scholen en het onderwijs in brede zin is toegenomen. Hieraan liggen meerdere oorzaken ten grondslag, die elkaar in samenhang versterken. Vanzelfsprekend spelen de oplopende personeelstekorten, maar ook de toename van de complexiteit van nieuwe leerlingen op onze scholen en een grote toename van kinderen in de stad vanwege migratie een belangrijke rol. De kwaliteit van onderwijs waaronder de ontwikkeling van basisvaardigheden, de verhoogde instroom in het SO en SBO en een stevige wachtlijst voor leerlingen van nieuwkomers vraagt onze aandacht.

Daarmee staan we voor een enorme uitdaging. Als openbaar onderwijs in Den Haag zijn we er trots op dat onze scholen deze uitdagingen willen aangaan en een prestatie van formaat leveren door in de huidige omstandigheden zoveel mogelijk leerlingen goed onderwijs te bieden.

Daarvoor zijn interne en externe samenwerking en vernieuwing van de organisatie in en rondom het onderwijs noodzakelijk. Een betere

positionering van de zorg in en rondom de school, nieuwe manieren om het onderwijs te organiseren en goede ondersteuning voor onze medewerkers zijn daarbij van groot belang. En natuurlijk hebben we dat allemaal niet in korte tijd opgelost. Dit zijn meerjarige bewegingen waarin wij met onze scholen onze verantwoordelijkheid nemen.

Het accent in het publieke gesprek over onderwijs ligt onevenredig sterk op wat niet goed zou gaan. Onvoldoende aandacht is er voor de prachtige dingen die in het onderwijs en in onze scholen gebeuren. Een specifiek woord van dank gaat hierbij uit naar de scholen die in korte tijd hebben gezorgd voor een adequaat aanbod van kinderen uit Oekraïne. Wat aanvankelijk een onoplosbare opgave leek, is in korte tijd van een goed aanbod voorzien.

Zoals ieder jaar gaat onze dank uit naar onze partners in kinderopvang, welzijn, zorg, cultuur en sport. En vanzelfsprekend ook naar de gemeente Den Haag met wie wij goed samenwerken. Wij kijken er naar uit in de komende periode in goed overleg met de gemeente en onze partners de verbinding tussen de verschillende domeinen in de stad te versterken, vanwege het belang hiervan voor de ontwikkeling van de kinderen op onze scholen.

René Peeters en Wiely Hendricks

College van bestuur De Haagse Scholen
Stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs

Deel I Bestuursverslag

1.

Het schoolbestuur

1.1 Profiel

De Haagse Scholen is een stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs. Met in totaal 52 scholen bieden wij onderwijs aan ca. 15.000 leerlingen van 4 tot 18 jaar. De Haagse Scholen kenmerkt zich door haar openbare identiteit, ieder kind is welkom op één van onze scholen.

Het bestuur heeft oog voor een goede spreiding van het openbaar onderwijsaanbod binnen de stad Den Haag. Op die manier kan elk kind terecht bij een van onze scholen in Den Haag.

De Haagse Scholen opereert in de grootstedelijke context van de stad Den Haag, een gesegregeerde stad, en kent een grote diversiteit aan leerlingen.

Met ons brede aanbod aan SBO, SO en VSO scholen en expertise op dat vlak hebben we een regionale functie als het gaat om het speciaal onderwijs. Naast het speciaal onderwijs werkt een aantal van onze reguliere basisscholen met een bijzonder onderwijsconcept; Montessori, Dalton, OGO en IB-PYP.

Onze missie

We bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen

Onderwijsinhoudelijke doelen zijn een brede ontwikkeling, grotere leermotivatie, onderzoekende houding en vaardigheden.

Onze beloftes

1. Wij kennen ieder kind.
2. Wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid.
3. Wij leren onze leerlingen om samen te werken en samen te leven.
4. Wij leren onze leerlingen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces.
5. Wij verbeteren de dialoog met ouders over de ontwikkeling van leerlingen.
6. Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden.

Onze ambities

Onderwijsvernieuwing

Continue ontwikkeling naar toekomstgericht onderwijs, afgestemd op de behoeften van ieder kind. Dit betekent brede ontwikkeling, de leermotivatie vergroten en onderzoekende houding en vaardigheden.

Professionaliteit

Professionaliteit in mens en cultuur, we leren van en met elkaar en werken evidence based en evidence informed in alle onderdelen van de organisatie, gericht op onze ambities.

Profilering

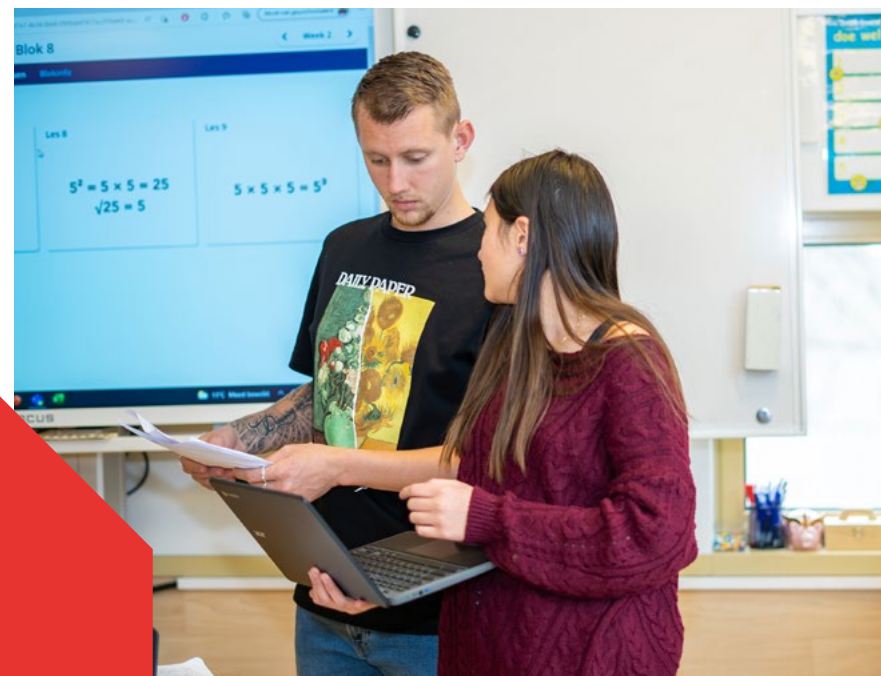
Scholen hebben een sterk profiel en weten welke expertise we met elkaar in huis hebben. De Haagse Scholen is een krachtige partner en een aantrekkelijke werkgever.

Onze sturingsvisie

De school is bij uitstek de plek waar onze missie, beloften en ambities een passende vertaling krijgen en waar onderwijskwaliteit vorm krijgt. Iedere school stelt doelen die passen bij de specifieke behoeften van leerlingen en hun ouders en die aansluiten bij de unieke omgeving van de school. Het bestuur spreekt de scholen aan op het nemen van verantwoordelijkheid voor hun eigen ontwikkeling en be vraagt de scholen of zij de juiste doelen stellen, of deze doelen ambitieus genoeg zijn en of het goede wordt gedaan om deze doelen te bereiken en stuurt waar nodig bij. Daarbij sturen we op continue ontwikkeling van het onderwijs en van onze medewerkers en een professionele cultuur van samen leren en ontwikkelen. In onze visie staat de dialoog hierbij centraal.

In het verslagjaar 2022 is binnen de organisatie het gesprek gevoerd over onze sturingsvisie en een verdere optimalisatie van de ondersteuning van de scholen door het bestuurskantoor en de samenwerking tussen scholen en het bestuurskantoor. De belangrijkste conclusie uit de hierover uitgebrachte onderzoeksrapportage is dat er in algemene zin een grote mate van tevredenheid bestaat over de huidige (organisatorische) inrichting en de wijze waarop wij nu werken. Uiteraard is hierbij ruimte voor verbetering. Ook de -in vergelijking met een aantal jaren terug- ingrijpend gewijzigde omgevingsfactoren zoals urgente personeelstekorten, toenemende complexiteit rond de instroom van kinderen en de turbulente situatie in de wereld om ons heen vragen om een periodieke herijking van onze uitvoeringspraktijk. De gewenste richting is eind 2022 beschreven in een bericht aan de organisatie getiteld 'Versterking van de organisatie van De Haagse Scholen' in de vorm van een aantal

ontwikkelrichtingen. Hierbij is eerder sprake van het verleggen van accenten dan dat de totale organisatie op de schop gaat. Onderdeel hiervan is een versterking van de positie van directeurs en leraren in de ontwikkeling van beleid, het voornemen om te komen tot de vorming van een organisatie brede agenda en een versterking van de ondersteuning van scholen op een aantal collectieve, cruciale bewegingen (strategisch HRM-beleid, toepassing moderne technologie en inclusiever onderwijs). Begin 2023 vindt binnen de organisatie het gesprek plaats met stakeholders (schooldirecties, bestuurskantoor) over de precieze inkleuring. Aansluitend zal een en ander conform de bepalingen van de medezeggenschap worden voorgelegd aan de betreffende medezeggenschapsorganen.

1.2 Organisatie

In het kader van de wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' zijn de functies van bestuur en het intern toezicht gescheiden. Bij De Haagse Scholen is die functiescheiding gerealiseerd door de vorming van een apart orgaan voor intern toezicht, te weten een raad van toezicht en een apart orgaan voor bestuur, te weten een college van bestuur, zijnde het bevoegd gezag van De Haagse Scholen.

Het college van bestuur bestaat op grond van de statuten uit twee leden:

Bestuur

Het college van bestuur bestaat uit twee leden:

De heer mr. W. (Wiely) Hendricks <i>(1 januari 2022 – 31 december 2022)</i>	Voorzitter college van bestuur
Mevrouw Dr. J (Cobi) van Beek <i>(1 januari 2022 – 1 november 2022)</i>	Lid college van bestuur
De heer R. (René) Peeters <i>(1 januari 2022 – 31 december 2022)</i>	Lid college van bestuur a.i.

De heer Peeters vervangt sinds medio oktober 2021, in eerste instantie gedurende haar ziekteverzuim en vanaf 1 november 2022 in verband met haar vertrek, mevrouw Van Beek als lid van het college van bestuur. Mevrouw van Beek heeft op eigen initiatief ontslag genomen per 1 november 2022. De raad van toezicht is mevrouw van Beek erkentelijk voor haar positieve bijdrage aan de ontwikkeling van de scholen en het onderwijs in de stad.

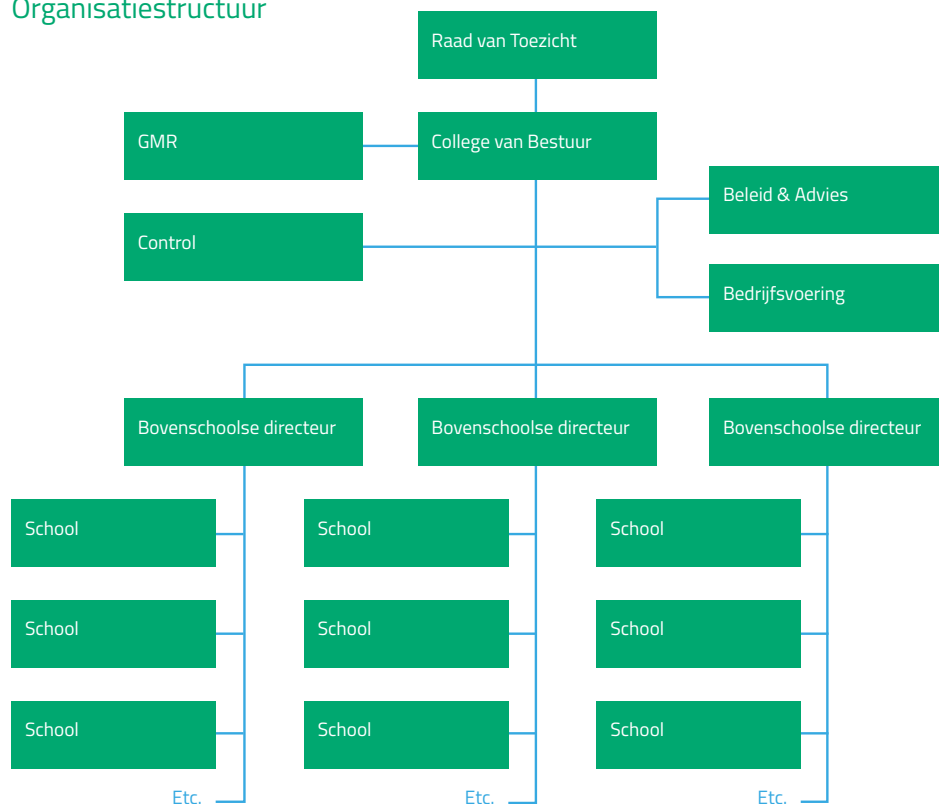
De wervings- en selectieprocedure voor een nieuw lid van het college van bestuur is in het vierde kwartaal van 2022 opgestart.

Een overzicht van de nevenfuncties van de bestuurders is opgenomen in de bijlage. Eventuele nieuwe nevenfuncties worden vooraf voorgelegd aan de voorzitter van de raad van toezicht. Er is geen sprake van conflicterende nevenfuncties in het kader van de code goed bestuur. Het overzicht van de leden van de raad van toezicht is opgenomen in de bijlage.

Scholen

Een overzicht van alle scholen is te vinden in de bijlage. Daarnaast zijn alle scholen ook te vinden op de website van De Haagse Scholen, op scholenopdekaart.nl en op Scholenwijzer Den Haag.

Organisatiestructuur

Organogram van De Haagse Scholen

De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

Op scholen is medezeggenschap geregeld door een eigen medezeggenschapsraad (MR). Bovenschools verloopt dit via de gemeenschappelijke medezeggenschap (GMR). Taken en bevoegdheden zijn geregeld in de Wet medezeggenschap op scholen en het eigen medezeggenschapsreglement. De medezeggenschap is de 'brug' tussen ouders, leerkrachten en het bestuur. De (G)MR voert een intensieve dialoog over de hoofdthema's beleid, de begroting, de uitvoering, de opbrengst en de verantwoording. De GMR heeft in totaal zestien zetels. Van deze zetels worden er acht vervuld door ouders en acht vervuld door medewerkers van De Haagse Scholen. Binnen de personeels- en oudergeleding zijn twee zetels gereserveerd voor het speciaal onderwijs. De GMR vergadert maandelijks. Het jaarverslag van de GMR van De Haagse Scholen is opgenomen in de bijlage.

Het bestuurskantoor

Het bestuurskantoor staat onder leiding van twee afdelingshoofden en bestaat uit de afdeling Beleid & Advies en de afdeling Bedrijfsvoering. Het bestuurskantoor verricht ondersteunende werkzaamheden voor de scholen en het totaal van de organisatie op het gebied van de bovenschoolse beleidsontwikkeling, de adviesfunctie, de ondersteuning van scholen bij de implementatie van beleid en de financiële-, personele- en salarisadministratie, verzuim, huisvesting en facilitair. In het kader van de doorontwikkeling van de organisatie zijn in het verslagjaar voorbereidende werkzaamheden getroffen om te komen tot een aparte afdeling (per 1 januari 2023) voor het bestuurssecretariaat, ten behoeve van de secretariële ondersteuning van de organisatie, de afhandeling van klachten en de implementatie van AVG-voorschriften. De ontwikkeling en uitrol van de nieuwe e-HRM applicatie (AFAS) was een belangrijk speerpunt in 2022; de automatisering van administratieve bedrijfsprocessen op het gebied van de personeels- en salarisadministratie, verzuim en HRM leidt op termijn tot minder administratieve lasten voor onze scholen.

Verantwoording

De Haagse Scholen hanteert de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs van de PO-Raad. Het verbindende motto van de code – “wij zorgen samen voor goed onderwijs voor alle kinderen” – sluit goed aan bij de missie en visie van De Haagse Scholen. De Haagse Scholen voldoet aan de “pas toe en leg uit” bepalingen van de code Goed Bestuur, er zijn geen (meldingen over) afwijkingen op de Code geconstateerd in 2022. De beginselen van deze code werken door in richtinggevende documenten als het managementstatuut, het toezichtskader raad van toezicht, het medezeggenschapsstatuut en het GMR-reglement. In het verslagjaar is het managementstatuut (periodiek) herijkt in verband met de invoering van de nieuwe integrale HR-applicatie (AFAS), waarbij aansluiting is gezocht bij de bestaande bestuursfilosofie om bevoegdheden – waar mogelijk – zo laag mogelijk in de organisatie te beleggen in het kader van eigenaarschap en een heldere managementstructuur.

Binnen De Haagse Scholen is sprake van een functionele scheiding (two-tier) tussen het bestuur en intern toezicht. De invulling van horizontale verantwoording op bestuurlijk niveau vindt in eerste instantie plaats in het overleg tussen het college van bestuur en de GMR. Op voorzittersniveau vindt regelmatig (in)formeel overleg plaats. Het college van bestuur woont daarnaast de overlegvergaderingen van de GMR bij voor het geven van een toelichting op beleidsinitiatieven en het beantwoorden van vragen vanuit de raad van toezicht over voorliggende advies- en of instemmingsverzoeken. Het college van bestuur hanteert een open dialoog, waarbij naast de formeel verplichte documentatie de GMR breed geïnformeerd wordt over actuele ontwikkelingen en beleid, onder meer door het delen van de interne managementrapportages. Parallel hieraan is ook sprake van horizontale verantwoording tussen afzonderlijke scholen en hun MR.

Naast de dialoog met de GMR voert het college van bestuur overleg met verschillende stakeholders; op lokaal niveau met de schoolbesturen in de stad, de organisaties voor kinderopvang waarmee wordt samengewerkt, lerarenopleidingen, jeugdzorg en welzijn en de verschillende samenwerkingsverbanden. Een belangrijke gesprekspartner voor het college van bestuur is het gemeentebestuur en het ambtelijk apparaat van de gemeente Den Haag. Naast de statutair verplichte gespreksonderwerpen, zoals de begroting, samenstelling raad van toezicht en schoolsluiting vindt periodiek overleg plaats over het lokaal onderwijsbeleid in de stad en de huisvestingssituatie van de scholen. Naast contacten op lokaal niveau is het college van bestuur nauw aangesloten bij de ontwikkelingen op landelijk niveau, in de contacten met de PO-Raad en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

Samenwerkingspartners

De Haagse Scholen werkt structureel samen met andere onderwijsorganisaties en schoolbesturen, samenwerkingsverbanden, kinderopvangorganisaties, hogescholen, gemeenten, rijksoverheid en kennisplatformen om uitvoering te geven aan onze missie en ambities. Hierbinnen is een aantal verbonden partijen waarmee De Haagse Scholen een bestuurlijke samenwerking heeft of die zeggenschap hebben. Er waren in 2022 geen bijzonderheden te melden met betrekking tot de samenwerking met verbonden partijen.

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
AanmeldenPO	Stedelijk, gemeente; aanmelden kinderen tot 4 jaar
Bouwstenen voor sociaal	Participatie in de werkgroep onderwijs. Doel: werken aan ontwikkelingen en delen van ervaringen en kennis m.b.t. het verduurzamen van schoolgebouwen
BOVO Haaglanden	Stedelijk; overstap leerlingen van basis- naar voortgezet onderwijs
CultuurSchakel	Implementeren van kunst- en cultuurarrangementen in onze scholen
DUO	Overleg data leerlinggegevens, deelname aan de landelijke werkgroep doorontwikkeling bron/PO ketendag
Gemeente Den Haag	Samenwerking met andere besturen m.b.t. Kopklassen (begeleidingscommissie), HEA-aanvragen, lerarentekort, onderwijsachterstandenbeleid, onderwijshuisvesting, Veiligheidsregio, Leerplicht
Bazalt groep	Voor trainingen, begeleiding en leerlingonderzoek
IBo	Organisatie voor International Baccalaureate scholen i.v.m. lopende trajecten op onze IB-PYP scholen.
Inspectie van het Onderwijs, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Houdt toezicht op de bestuurlijke verantwoordelijkheid dat de kwaliteit van onze scholen voldoende is, en onderzoekt of scholen voldoen aan wet- en regelgeving en of de financiën op orde zijn.
Kennisnet	Ontwikkeling Nationaal Diensten Centrum, centrale security en compliance oplossing voor het PO (samen met Glaslokaal en SIVON).
Kinderopvangorganisaties in de regio Den Haag	Samenwerking m.b.t. voor- en vroegschoolse educatie (vve) en beter passend onderwijs/ passende opvang voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte en kindcentrumontwikkeling.
Lerarenopleidingen pabo	Haagse Hogeschool (Stuurgroep Opleidingsschool Zuid-West Holland), Hogeschool Inholland (Stuurgroep Hogeschool Inholland Ad PEP) en Hogeschool Leiden

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Platform PO Den Haag	Stedelijk platform schoolbesturen voor PO
Platform VO	Regionaal platform schoolbesturen voor VO
Platform KO	Stedelijk platform voor kinderopvanginstellingen
PO-Raad	Landelijk overleg met andere schoolbesturen over allerlei direct en indirect onderwijs gerelateerde kwesties.
Samenwerkingsverbanden: ▪ SPPOH ▪ SPOW ▪ Zuid Holland West ▪ PPO Delflanden	Samenwerkingsverbanden voor passend onderwijs, die een passende plek en gelijke onderwijskansen bieden aan ieder kind. De Haagse Scholen vormt samen met andere schoolbesturen het (dagelijks, of algemeen) bestuur van SPPOH, SPOW en Zuid Holland West.
SIVON	Inkoopcoöperatie PO/VO
Stichting Brede Buurtschool	Samenwerking opzet integraal kindcentrum, organisatie rondom Studenten voor Educatie
Stichting Glaslokaal	Deelname aan het technisch comité, raad van aanbesteders
Stichting Leergeld	Gemeentelijk initiatief voor devices en leermiddelen
Universiteit Leiden	Onderzoek, inzet (vak)leerkrachten, Universitaire Lerarenopleiding Grootstedelijk Onderwijs

Klachtenbehandeling

De Haagse Scholen hanteert een klachtenregeling en is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs. In 2022 zijn er bij benadering 64 klachten (in 2021 waren dit er 54) door het schoolbestuur ontvangen van ouders/personeelsleden. Tevens zijn er 92 meldingen binnengekomen bij de bovenschoolse vertrouwenspersonen (in 2021 waren dit nog 54 meldingen) van ouders/personeelsleden. De bovenstaande cijfers geven in absolute zin een vertekend beeld van het aantal klachten en meldingen; een formele klacht bij het bestuurskantoor is regelmatig ook in beeld bij de vertrouwenspersonen en omgekeerd. Daarnaast kennen klachten en meldingen in de regel een lange looptijd, regelmatig over de jaargrenzen heen. In de statistieken staan deze klachten of meldingen bij beide jaren vermeld.

Veel voorkomende onderwerpen bij de klachten en meldingen zijn:

1. communicatie;
2. veiligheid;
3. pedagogisch handelen;
4. ontevredenheid over het onderwijsaanbod / verwijzing naar speciaal onderwijs / problematiek rond thuiszitters;
5. pesten en grensoverschrijdend gedrag.

Het aantal klachten en meldingen neemt (op een dip tijdens de coronaperiode na) al jaren toe. De gevolgen van de polarisering binnen en juridisering van de samenleving zien we terug in het aantal klachten op de scholen. Klachten en meldingen zijn in de regel – meer dan voorheen – intens en complex van aard, vaak is sprake van multi-problematiek en is er een link met omstandigheden buiten de school. Klachten zijn ingrijpend voor de collega's op de scholen en doen een stevig beroep op de ondersteunende capaciteit op bestuurlijk niveau. De formatie van het bestuurskantoor is in dit licht vanaf juni 2022 structureel uitgebreid met een juridisch adviseur/klachtenfunctionaris ten behoeve van de coördinatie en afhandeling van klachten. Voor de komende periode worden interne procedures geactualiseerd, zoals

het aanmelden van klachten via een formulier en vindt een actualisatie van de klachtenregeling en teksten op de website plaats.

De registratie en inhoudelijke analyse van klachten en bezwaren worden verder verfijnd en een professionaliseringsaanbod voor in eerste instantie de interne vertrouwenspersonen wordt ontwikkeld.

Landelijke Klachtencommissies

Indien een klager ontevreden is met de klachtafhandeling van het schoolbestuur, dan kan klager deze voorleggen bij de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs.

De Commissie bekijkt dan de zaak en brengt een advies uit aan het college van bestuur over de situatie.

Uiteindelijk zijn er in 2022 in totaal 3 (in 2021: 2) kwesties behandeld bij de Landelijke Klachtencommissie namelijk door de commissies Onderwijs en Passend Onderwijs. De Haagse Scholen is in 2022 niet betrokken geweest bij medezeggenschapsgeschillen bij de Landelijke Geschillencommissie WMS.

Bezwaren

In 2022 zijn 3 bezwaren ingediend tegen een besluit van De Haagse Scholen bij de Commissie voor Bezwaarschriften. Het betreft hier bezwaren tegen de schorsingen en een verwijdering van een leerling. Daarnaast zijn er 2 personele bezwaren ingediend bij de Commissie van Beroep. Dit betreft een schriftelijke berisping en een schorsing. Beide zaken zijn na de zitting ingetrokken.

Rechtszaken

Daarnaast is De Haagse Scholen in 2022 in 2 rechtszaken betrokken als belanghebbende vanwege de (ver)bouw van onze scholen. Een civiele rechtszaak die door een leverancier is aangespannen is in hoger beroep geschikt. Er is 1 aansprakelijkheidszaak in 2022 aangespannen tegen De Haagse Scholen, welke nog loopt. Een personeelszaak tegen UWV in 2022 is gewonnen.

	Totaal 2021	Totaal 2022	Ge- grond 2021	Onge- grond 2021	Ge- grond 2022	Onge- grond 2022
Landelijke Klachtencommissie Onderwijs	2	3	0	2	1 deels	1,1 deels, 1 inge- trokken
Landelijke Geschillencommissie Passend Onderwijs	0	1	-	-	1	0
Landelijke Geschillencommissie WMS	0	0	-	-	-	-
Bezwaren personeel Commissie van Beroep	0	2	-	-	0	2, beide ingetrok- ken
Bezwaren ouders Commissie Bezwaarschriften	0	3	-	-	2	1
Rechtszaken	3	4	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

2. Verantwoording van het beleid

2.1 Algemeen

In dit hoofdstuk gaan we in op de grote beleidsontwikkelingen in 2022 voor onze stichting. Eerst staan we stil bij een aantal ontwikkelingen die specifiek waren voor dit jaar. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op ontwikkelingen binnen het domein van onderwijs en kwaliteit, personeel en professionalisering, huisvesting en facilitaire zaken en het financieel beleid.

Oudertevredenheid gestegen ten opzichte van 2019

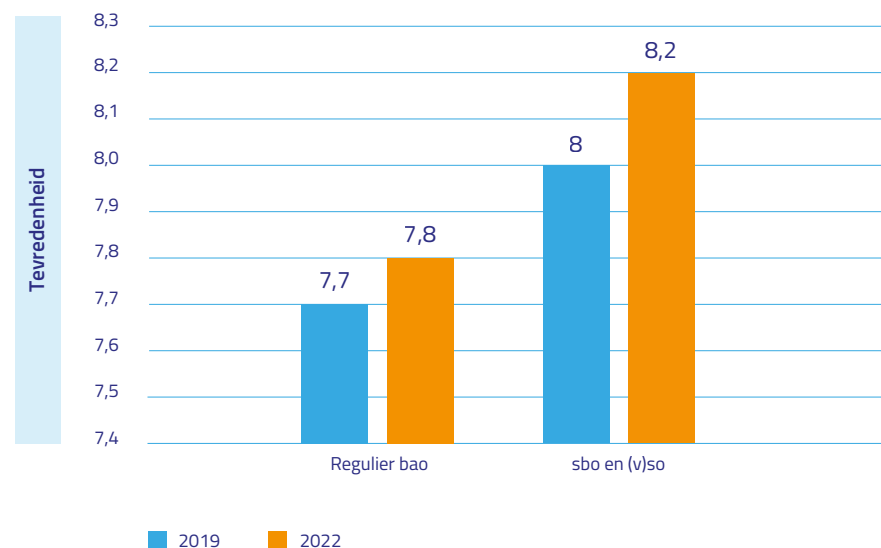
In de periode 21 januari tot 11 februari 2022 is het tweejaarlijkse oudertevredenheidsonderzoek weer afgenomen. Ongeveer een derde van de ouders heeft gereageerd; dit betreft ongeveer 40% van de leerlingen. De beschikbaarheid van de vragenlijst in zes verschillende talen wordt gewaardeerd en meer respondenten dan in 2019 (11% t.o.v. 8%) hebben gebruik gemaakt van een vragenlijst in een andere taal.

Zoals in onderstaande figuren is te zien, was zowel de tevredenheid over de school, als over het welbevinden van het kind in de groep gemiddeld iets hoger dan in 2019. Ouders zijn het vaakst tevreden over de positieve en opbouwende sfeer in de school.

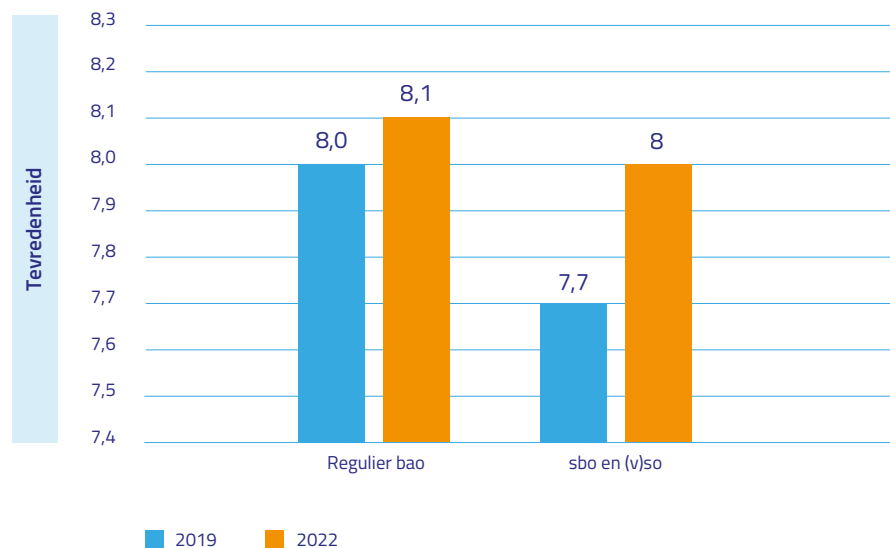
Op drie aspecten scoorde de tevredenheid over de school (met name in het regulier basisonderwijs) duidelijk lager dan de vorige meting in 2019, namelijk op 'je betrokken voelen bij de school', 'je welkom voelen op school' en 'aanbod buitenschoolse activiteiten'. We kunnen dit niet met de onderzoeksresultaten onderbouwen, maar het

ligt voor de hand dat de coronaperiode van invloed is geweest op deze scores. De schooldirecties zijn zelf met hun team en oudervertegenwoordiging aan de slag gegaan om de eigen uitkomsten te bespreken en eventueel verbeteringen door te voeren.

Tevredenheid ouders over de school

Tevredenheid ouders over welbevinden kind in de groep

Groei nieuwkomersonderwijs

Voor kinderen in de leeftijd van 6 tot en met 12 jaar die afkomstig zijn uit het buitenland en minder dan twee jaar onderwijs op een Nederlandse school hebben gevolgd, bieden onze scholen nieuwkomersonderwijs aan. De nieuwkomersgroepen maken onderdeel uit van de stedelijke opvang van nieuwkomers in de gemeente Den Haag en we ontvangen hiervoor subsidie van de gemeente, naast rijksbekostiging voor zogenaamde eerste en tweede opvang van asielzoekers. Vanuit de begroting van het Nationaal Programma Onderwijs heeft het ministerie van OCW de bekostiging voor nieuwkomers verder verhoogd. Ook de aanvraagprocedure is versoepeld. In combinatie met de gemeentelijke middelen heeft dit ruime dekking opgeleverd voor de uitvoering van het nieuwkomersonderwijs.

In een jaar tijd zijn we van negen naar maar liefst zestien scholen gegaan die nieuwkomersonderwijsgroepen vormgeven. Deze stijging komt voort uit de enorme toename van nieuwkomers (waaronder door de oorlog in Oekraïne) en de verantwoordelijkheid die we als openbaar onderwijs voelen dat we ons niet kunnen neerleggen bij de wachtlijsten die er nu zijn voor deze kinderen. De scholen in Den Haag die bij de plotselinge komst van Oekraïense oorlogsvluchtelingen hier heel snel op hebben gehandeld hebben hiervoor -zeer terecht- De Haagse Onderwijsprijs 2022 gekregen.

Ondanks de personeelstekorten hebben wij ons nieuwkomersonderwijs dus substantieel weten uit te breiden. De verwachting is dat we dit ook in 2023 zullen trachten, aangezien vooralsnog wekelijks de wachtlijsten voor nieuwkomersonderwijs blijven groeien. Bijzondere vermelding hierbij zijn de inspanningen van de Jan Ligthartschool. Zij hebben met hulp van een kwartiermaker landingsplaatsen voor nieuwkomers gecreëerd op de Jan Ligthartschool. Deze tussenvorm was enkel mogelijk met de inzet van professionals van buiten het onderwijs. Sinds 2023 zijn deze landingsplaatsen na overleg met het ministerie van OCW en de gemeente Den Haag onderdeel van het reguliere nieuwkomersonderwijs op de school.

Schoolsluiting OBS Ypenburg

In het eerste kwartaal van 2022 is het ingrijpende (voorgenomen) besluit genomen om de openbare basisschool Ypenburg op te heffen per 1 augustus 2023. De voornaamste reden hiervoor is het al enkele jaren dalende leerlingenaantal van de school, in combinatie met de demografische ontwikkelingen in de wijk. De afgelopen jaren hebben verschillende interventies plaatsgevonden om het tij te keren. Ondanks alle inspanningen vanuit de school en direct betrokkenen is het helaas niet gelukt om uit de neerwaartse spiraal te komen; het dalende leerlingenaantal en de mede ten gevolge hiervan toenemende zorgen over de financiële en organisatorische situatie op de school bieden helaas onvoldoende toekomstperspectief.

Een besluit tot schoolsluiting kent ingrijpende gevolgen voor kinderen, ouders en personeelsleden. De afwikkeling hiervan is met de nodige zorg omgeven; met ouders en personeelsleden zijn verschillende gesprekken gevoerd over het genomen besluit, daarnaast is een medezeggenschapstraject doorlopen. Als onderdeel hiervan is een 'Regeling van de gevolgen' voor personeel en ouders opgesteld; voor de personeelsleden is een werkgarantie afgegeven, zijn afspraken gemaakt over behoud van salaris en andere arbeidsvoorwaarden en is overlegd over de wijze van herplaatsing. Met alle huidige personeelsleden van de school zijn naar tevredenheid afspraken gemaakt over het vervolg van de professionele carrière. Een aantal personeelsleden maakt hierbij de overstap naar de Notenkraker, een beperkt aantal personeelsleden kiest voor een andere school. Voor de ouders en leerlingen op de school is de garantie afgegeven dat de leerlingen uit groep 1 t/m 6 per schooljaar 2023-2024 kunnen worden geplaatst op een andere nabij gelegen openbare basisschool, de Notenkraker. Een substantieel aantal kinderen kiest voor de overstap naar de Notenkraker, andere kinderen vervolgen hun schoolloopbaan op een andere school.

Na het doorlopen van het medezeggenschapstraject is het oorspronkelijke besluit tot schoolsluiting begin juli definitief bekrachtigd en heeft het voorgeschreven overleg tussen het college van bestuur en de vertegenwoordigers van verschillende vakbonden plaatsgevonden over de rechtspositionele consequenties van de schoolsluiting.

Met het oog op de bijzondere wettelijke positie van de gemeenteraad in geval van een besluit tot opheffing van een openbare basisschool is de gemeente Den Haag tussentijds in kennis gesteld van het besluit tot opheffing.

Andere invulling vijfde lesdag

Bij drie van onze scholen is het bij de start van schooljaar 2022-2023 niet gelukt voldoende personeel te vinden om alle klassen vijf dagen onderwijs in de school te bieden. Dit gaat om één school in het stadsdeel Escamp en twee scholen in Laakkwartier. In deze stadsdelen is het lerarentekort het grootst. Om ouders toch een stabiele situatie te bieden is gekozen om voor enkele groepen een vierdaagse lesweek in

de school in te richten. Voor de vijfde lesdag krijgen de leerlingen verwerkingsmateriaal mee naar huis en/of is deze ingericht met digitaal afstandsonderwijs. Bij een school in het centrum is het, door inzet van gepensioneerde medewerkers, gelukt om toch met alle groepen in de school te kunnen starten.

Door personele wisselingen en ziekte van personeel heeft, tegen het einde van het kalenderjaar, ook een school voor speciaal onderwijs moeten besluiten over te stappen naar vier dagen onderwijs op school. Voor deze school was geen (tijdelijke) vervanging te vinden en omdat veel leerlingen gebruik maken van het leerlingenvervoer was het organiseren van een structurele stabiele situatie voor leerlingen, ouders en school noodzakelijk.

2.2 Onderwijs & kwaliteit

Onze beloften en ambities geven onze visie op onderwijs weer. Naast de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs vormen deze het uitgangspunt van ons kwaliteitszorgbeleid. De Haagse Scholen zet in op basisvaardigheden, maar ziet ook dat om tegemoet te komen aan de huidige en toekomstige veranderingen in de samenleving en op de arbeidsmarkt onze leerlingen ook andere kennis en vaardigheden nodig hebben. Dit betekent dat we een brede ontwikkeling van onze leerlingen belangrijk vinden en de leermotivatie van leerlingen willen vergroten (onder andere door eigenaarschap, verwondering en nieuwsgierigheid te stimuleren). Ook besteden we veel aandacht aan een onderzoekende houding en vaardigheden. De diversiteit van onze leerlingen binnen de grootstedelijke context vraagt om maatwerk. Daarom geeft iedere school de missie, de zes beloften en de ambities een schooleigen invulling die past bij de leerlingen en ouders, de wijk en de onderwijsvisie.

2.2.1 Ons kwaliteitszorgbeleid

Kwaliteitszorg gaat voor ons niet alleen over monitoring, verdere verbetering en verantwoording afleggen over onderwijskwaliteit. Het gaat ook om ontwikkeling en samen nieuwe dingen leren. Juist hier liggen kansen voor meer onderwijskwaliteit op de langere termijn. Deze opvattingen komen terug in ons kwaliteitszorgsysteem. We monitoren, verbeteren en borgen de verschillende aspecten van kwaliteit. Hiervoor hanteren we een bovenschools kwaliteitskader met eisen aan het onderwijs. Dit is

gebaseerd op de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs en onze eigen ambities. Daarin staan ontwikkeling, innovatie en samen leren centraal. We hebben daartoe de klassieke kwaliteitscyclus van Plan Do Check Act vertaald in Plannen, Doen, Reflecteren en Door ontwikkelen. We gebruiken verschillende instrumenten van kwaliteitszorg, op schoolniveau en bovenschools. Deze instrumenten brengen allerlei soorten data en kwalitatieve informatie over kwaliteit in beeld. Het beeld dat deze instrumenten schetsen is bedoeld als input voor de dialoog over de kwaliteit en ontwikkeling van scholen en bestuur.

In 2022 hebben we een aantal onderdelen van onze bovenschoolse kwaliteitszorg doorontwikkeld. De kwaliteitszorgmonitor is verder verbeterd en uitgebreid, onder andere op het gebied van onderwijsresultaten, adviezen richting het vervolgonderwijs en de ondersteuningsstructuur. Scholen gebruiken deze informatie onder andere voor het kwaliteitsbeeld dat zij opstellen voorafgaand aan het schoolbezoek van de bovenschools directeur. Momenteel werken we nog aan een uitbreiding van de QuickScan met data over de personeelstekorten. Dit instrument wordt gebruikt in de Vlootschauw, het periodieke overleg tussen het college van bestuur en de bovenschoolse directie om vroegtijdig risico's te signaleren en de voortgang in de aanpak te bewaken. Verder zijn de afspraken en de werkwijze rond het stellen van schoolambities voor taal en rekenen geactualiseerd en aangescherpt en besproken met directeuren en intern begeleiders (IB'ers). De nadruk ligt op de vertaling naar een passende aanpak en een gericht aanbod per vakgebied.

Na een periode van twee jaar waarin er veel minder audits mogelijk waren door corona, zijn in de loop van 2022 de interne audits weer volledig opgepakt. De audits binnen het SO zijn ook van start gegaan dit jaar op de Eerste Nederlandse Buitenschool, de Piramide en de Inspecteur de Vriesschool. De overige scholen voor SO volgen in 2023. Met deze audits in het SO zetten we een belangrijke stap richting een meer eenduidige sturing op kwaliteit binnen het speciaal onderwijs. Daarnaast werken we momenteel samen met de directeurs van het SO en SBO aan een specifiek bestuurskader voor het sturen op resultaten van het SO en SBO. Hierbij laten we ons begeleiden door een externe deskundige. Tot slot zijn we begonnen met de actualisering van het kwaliteitskader van De Haagse Scholen, waardoor er meer focus komt op de 6 beloften van De Haagse Scholen en we tegemoet komen aan de aanpassingen in het toezicht door de Inspectie.

In het afgelopen jaar zijn verschillende stappen gezet om de onderwijskwaliteitscyclus van scholen en van het bestuur sterker te verbinden met de financiële cyclus, de Planning & Control-cyclus en het meerjarig HR-beleid. De verbinding tussen deze verschillende gebieden, waaronder ook het Programma Lerarentekort, blijft een aandachtspunt in de ontwikkeling van onze bovenschoolse kwaliteitszorg. Tot slot is ook 2022 verder ingezet op de ontwikkeling van het DHS-lab, dat een belangrijke rol heeft om de lerende cultuur binnen onze organisatie verder op gang te brengen (zie verderop in dit hoofdstuk).

Vierjaarlijks onderzoek Inspectie van het Onderwijs

In maart en april 2022 vond het bestuurlijk vierjaarlijks inspectieonderzoek plaats. De Inspectie van het Onderwijs heeft ons op alle drie bestuursstandaarden (op het vlak van besturing, kwaliteitszorg en ambitie) voldoende bevonden. We kregen positieve feedback op de wijze waarop we op kwaliteit sturen vanuit onze missie en beloften, de stappen die we nemen richting meer samenhang en verbinding hierin en de ontwikkeling richting een professionele cultuur en meer samenwerking tussen scholen. Op ons verzoek onderzocht de Inspectie twee scholen om in aanmerking te komen voor het oordeel 'Goed'. Beide scholen hebben dit oordeel ook gekregen.

De Inspectie signaleerde ook een aantal verbeterpunten; in het vertalen van ambities naar concrete doelen op schoolniveau en de sturing hierop, de communicatie met scholen over de inzet van het bestuur en het aansturen van leernetwerken. Ook vond ze de sturing op de kwaliteit van het speciaal onderwijs door het bestuur onvoldoende. Hiervoor krijgen we een herstelopdracht. Ook hebben we twee herstelopdrachten gekregen die betrekking hebben op de wijze van verantwoording in ons jaarverslag (verslag raad van toezicht). De verbeterpunten zijn dit jaar (2022) verwerkt in de betreffende bijlage van dit jaarverslag.

Zoals gezegd ontwikkelen we momenteel samen met de directeurs van het S(B)O en onder begeleiding van een externe expert een bestuurskader voor sturing op resultaten van het SO. De Inspectie gaat ter verificatie één à twee gezamenlijke schoolbezoeken uitvoeren in het (voortgezet) speciaal onderwijs in het derde of vierde kwartaal van 2023. Ook nemen we de andere aanbevelingen van de Inspectie mee in de al ingezette doorontwikkeling van de bovenschoolse kwaliteitszorg, maar ook op het vlak van interne communicatie en leernetwerken.

2.2.2 Cognitieve onderwijsresultaten

De Inspectie hanteert het onderwijsresultatenmodel als wegingskader om de resultaten van leerlingen op lezen, rekenen en taalverzorging te beoordelen. Dat model gaat uit van de zogenaamde referentieniveaus op deze vakgebieden en laat zien wat leerlingen op verschillende momenten in hun schoolloopbaan zouden moeten beheersen. Voor het primair onderwijs geldt dat aan het einde van de basisschool in principe alle leerlingen het fundamentele niveau 1F zouden moeten beheersen. Voor het streefniveau 2F/1S geldt dat zoveel mogelijk leerlingen dit niveau moeten behalen, in ieder geval de leerlingen die na het PO verder gaan op het VMBO-tl.

De Inspectie heeft een ondergrens bepaald voor het oordeel voldoende op de resultaten taal en rekenen: de signaleringswaarden op beide referentieniveaus.

Deze ondergrens is zo gekozen dat ongeveer 90% van de scholen resultaten haalt die boven de signaleringswaarden liggen (dit betekent dus dat er ook 10% scholen zijn die deze signaleringswaarden niet zullen halen).

Voor 1F is 85% van de leerlingen de signaleringswaarde voor alle scholen.

Voor 2F/1S is dit percentage afhankelijk van de schoolweging. Des te lager de schoolweging, hoe hoger de signaleringswaarde.

De Inspectie werkt dus met eenzelfde maat voor alle scholen, maar kijkt hierbij juist ook naar de specifieke duiding van de school. Ze vragen scholen namelijk specifieke schoolambities te stellen, waarbij de school kijkt naar de specifieke groeimogelijkheden van hun leerlingen en daarbij ook vergelijkt met scholen met een vergelijkbare schoolweging. Daarnaast kijkt de Inspectie bij de beoordeling van resultaten altijd naar het gewogen driejaargemiddelde van 3 schooljaren, zo houdt ze rekening met verschillen in cognitieve groeimogelijkheden tussen verschillende groepen 8.

In 2022 hebben de scholen een positieve ontwikkeling laten zien in relatie tot de cognitieve resultaten op leerlingniveau.

- In totaal zijn er minder leerlingen in het regulier basisonderwijs die onder het (minimaal te behalen) 1F niveau gescoord hebben op de eindtoets dan vorig jaar. Dit geldt voor alle drie de onderdelen van de eindtoets
- Er zijn meer leerlingen (in %) die het streefniveau 2F/1S behaald hebben voor Taalverzorging en Rekenen dan in 2021, voor Lezen is dit aantal gelijk gebleven.
- Bij een aantal scholen had de coronacrisis een negatieve impact op de eindopbrengsten in 2022. Op sommige scholen heeft het tekort aan personeel, de wisseling van personeel, maar ook de vaardigheden van het zittende personeel effect op de kwaliteit van en continuïteit in het taal- en/of rekenonderwijs. Ook de overstap op een andere methode zorgde in sommige gevallen voor tegenvallende resultaten op rekenen. Daarnaast geldt voor enkele scholen dat zij te maken hadden met een relatief grote groep cognitief zwakke leerlingen, die de eindresultaten sterk negatief beïnvloeden.
- Met scholen die sterk tegenvallende resultaten laten zien, is in samenspraak met de bovenschools directeur een aanpak op maat ingezet. Voor de Tweemaster en de Baanbreker is dit bijvoorbeeld begeleiding door een expert van de PO-Raad (Goed Worden, Goed Blijven +)

Aantal leerlingen per referentieniveau	<1F			1F			2F / 1S		
	2022	2021	Vershil	2022	2021	Vershil	2022	2021	Vershil
Nederlandse taal - Lezen	3%	7%	-3,4%	32%	28%	3,7%	65%	65%	-0,3%
Nederlandse taal - Taalverzorging	3%	5%	-2,2%	34%	39%	-4,1%	62%	56%	6,3%
Rekenen	8%	11%	-3,1%	51%	51%	-0,2%	41%	38%	3,4%
Overige lasten	5%	8%	-2,9%	39%	39%	-0,2%	56%	53%	3,1%

Niveau 1F: Fundamenteel niveau. Dit zouden leerlingen aan het einde van het (speciaal) basisonderwijs op 12 jarige leeftijd minimaal moeten kunnen bereiken.

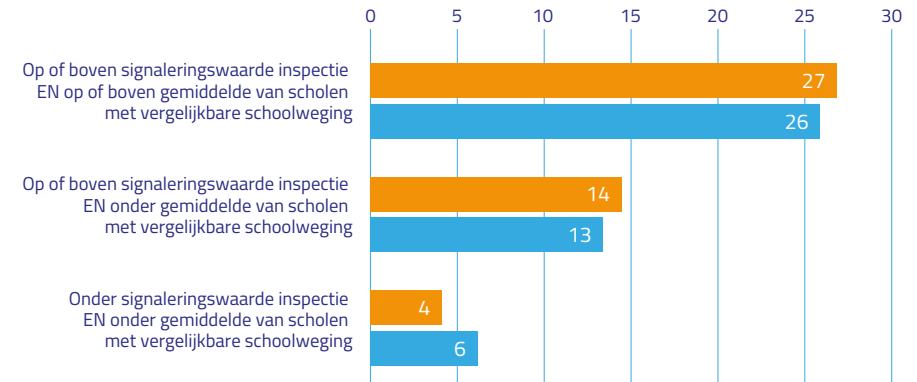
Niveau 1S: Hoger streefniveau, geeft aan waar een leerling die meer kan, naar toe kan werken. Van toepassing op Rekenen.

Niveau 2F: Niveau dat leerlingen aan het einde van het VMBO bb/kb of MBO 1/2/3 bereikt moeten hebben. Benodigd niveau om maatschappelijk te kunnen functioneren. Van toepassing op Lezen en Taalverzorging.

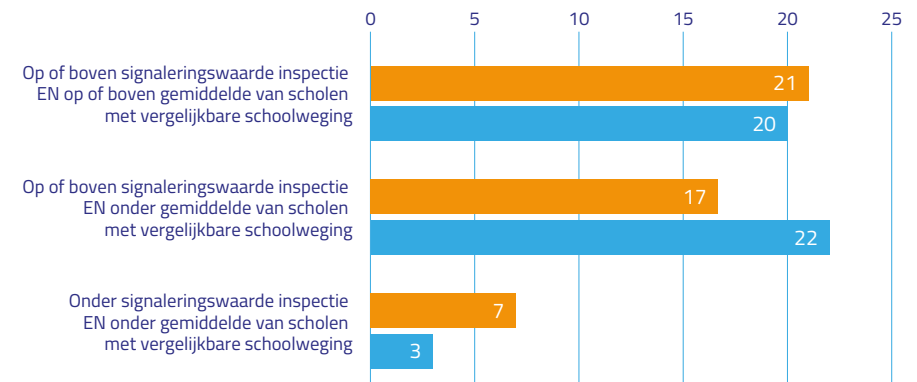
Deze positieve ontwikkeling is herkenbaar als gekeken wordt naar de gemiddelde eindopbrengsten over drie schooljaren.

- De Inspectie beoordeelt resultaten voor Taal en Rekenen door te kijken naar gemiddelde opbrengsten voor 1F en 2F/1S over drie schooljaren.
- Voor 1F zien we in vergelijking met 2021 een hele lichte stijging van scholen met een 3 jaar gemiddelde boven de signaleringswaarde en meer scholen met een hoger 3 jaar gemiddelde dan scholen met een vergelijkbare schoolweging.
- Ook voor 2F/1S zien we een hele lichte stijging van scholen met een 3 jaar gemiddelde boven de signaleringswaarde. Het aantal scholen met een hoger 3 jaar gemiddelde dan scholen met een vergelijkbare schoolweging is juist gedaald. Ook zijn er meer scholen met een 3 jaar gemiddelde 2F/1S onder de signaleringswaarde en onder het gemiddelde van scholen met een vergelijkbare schoolweging.
- Corona, personeelstekort/personele wisselingen en een cognitief zwakkere groep 8 zijn factoren die van invloed zijn op resultaten (zie vorige slide). Het beeld verschilt erg per school.
- Enerzijds wordt ingezet op beter zicht en sturing op resultaten en anderzijds een maatwerk aanpak voor risicoscholen.

1F - Aantal scholen

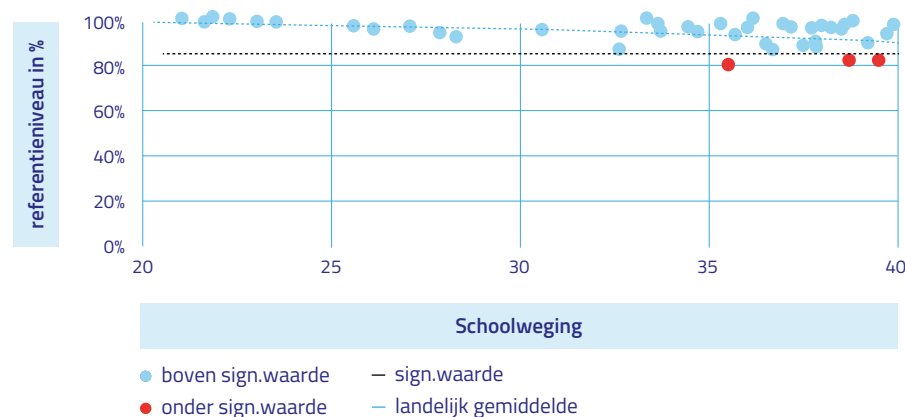

2F/1S - Aantal scholen

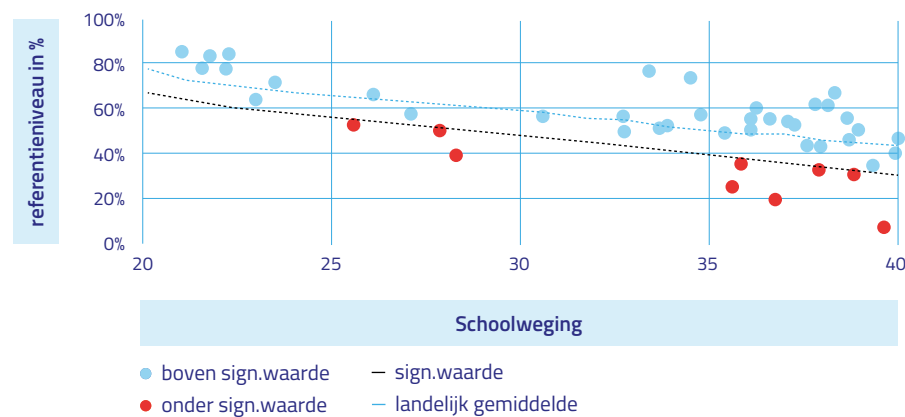

Het merendeel van de scholen had in 2022 betere resultaten op de eindtoets ten opzichte van 2021. Afgelopen jaar scoorden 3 scholen onder 1F (in 2021 waren dit 7 scholen) en de afwijking van de signaleringswaarde was minder groot dan vorig jaar. Afgelopen jaar scoorden 9 scholen onder 2F/1S (vorig jaar waren dit 12 scholen).

Eindtoets 2022 - % IF scholen DHS

Eindtoets 2022 - % 1S/2F scholen DHS

2.2.3 Professionele cultuur

We zien dat onze 52 scholen veel kennis en expertise in huis hebben. Daarom hebben we het DHS-lab om leren van en met elkaar binnen De Haagse Scholen te ondersteunen. Het is de plaats binnen De Haagse Scholen waar alles wat te maken heeft met onderwijsvernieuwing, professionalisering, inspiratie en verbinding samen komt. Met het DHS-lab willen we de wijze waarop scholen invulling geven aan de zes beloften zichtbaar maken, zodat scholen elkaar kunnen inspireren en van elkaar leren.

We lichten hieronder drie onderdelen van het DHS-lab nader toe: de innovatievonk, STEAM-onderwijs en onderzoek. De inzet voor het Nationaal Programma Onderwijs wordt in de laatste paragraaf 2.2.6 toegelicht.

Innovatievonk: stimulans voor innovatieve projecten

Om innovatieve ideeën te stimuleren en ondersteuning te bieden bij realisatie daarvan, heeft De Haagse Scholen jaarlijks een innovatiebudget van € 200.000 gereserveerd voor leerkrachten en schoolteams die met een innovatief idee op hun school aan de slag willen. Dit heet de 'Innovatievonk'. Het aanvragen van een Innovatievonk kan door leerlingen (met hun leerkracht), onderwijsgevers (met schoolleiding) en schoolteams van De Haagse Scholen. In 2022 zijn vier innovatievonken toegekend aan OBS Ypenburg, OBS Benoordenhout, OBS De Tweemaster en de Maria Montessorischool. In de periode van december 2022 tot en met februari 2023 kunnen weer nieuwe Innovatievonken worden aangevraagd.

STEAM: Science, Technology, Engineering, Arts and Mathematics

Binnen De Haagse Scholen kan men met diverse kwesties terecht bij de STEAM-specialist. STEAM staat voor Science, Technology, Engineering, Arts en Mathematics. De activiteiten van de STEAM-specialist zijn erop gericht het eigenaarschap van collega's en teams te vergroten en hun vragen te verbinden met een groeiend netwerk van andere scholen binnen en buiten De Haagse Scholen, cultuurstellingen en stakeholders. Organisaties als Cultuurschakel, KOO Den Haag, Binckhorst kunstenaars, Historische Vereniging Buitenplaats Ypenburg, Corbulo College, TU Delft, Haagse Hogeschool, Maris College, ROC Mondriaan, Techniek Hotspots, en diverse musea zijn betrokken bij STEAM-projecten op scholen.

Om scholen te ondersteunen bij hun ontwikkelingsvraag zijn in 2022 vijftien scholen begeleid door de STEAM-expert van het DHS-lab. De STEAM-expert denkt ook mee met scholen die een Vonk willen aanvragen of toegekend hebben gekregen. Via het DHS-lab worden vraagstukken van scholen aan elkaar verbonden, zodat scholen van elkaar weten waar zij mee bezig zijn en kunnen leren van elkaar.

Onderzoek en de aansluiting landelijke kennisagenda

De beloftes 'wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid' en 'wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden' staan bij De Haagse Scholen hoog in het vaandel. Er vindt dan ook steeds vaker onderzoek plaats in samenwerking met universiteiten, hogescholen en onderzoekers. Bovendien zien we binnen De Haagse Scholen meer leerkrachten en directieleden een (master)studie gaan volgen. In 2021 is De Haagse Scholen aanvankelijk gestart met de ontwikkeling van een eigen kennisagenda. De bedoeling van deze strategische kennisagenda is het prioriteren van en richting geven aan de programmering van onderzoek. In 2022 zijn vervolgstappen gemaakt in deze ontwikkeling. Omdat het echter onder de huidige omstandigheden (lerarentekort) in de scholen niet mogelijk bleek voldoende tijd en ruimte te maken voor een intensieve dialoog rondom een eigen kennisagenda, is medio 2022 besloten aan te sluiten bij de in april 2022 gepresenteerde landelijke kennisagenda 'Kennis voor onderwijs van de toekomst' van onder andere het Nationaal Regieorgaan

Onderwijsonderzoek (NRO) en de PO-Raad. De Haagse Scholen heeft meegewerkt aan deze landelijke kennisagenda. De thema's die daar zijn uitgewerkt en tot eind 2025 centraal staan, zijn ook de thema's die binnen De Haagse Scholen benoemd waren en actueel zijn. Deze kennisagenda bepaalt focus en prioritering: samen bepalen we welke thema's belangrijk zijn en vragen om verdieping. Het gaat om vraagstukken die zijn verbonden met ontwikkelingen op scholen.

Participatie De Haagse Scholen in onderzoeken

- **Peiling 'Burgerschap einde speciaal (basis)onderwijs'.** Dit gaat over Opbrengstgericht Burgerschap (OBO), het meten van burgerschap aan het eind van het S(B)O. Dit is een onderzoek met de Universiteit van Amsterdam (UvA), de Inspectie van het Onderwijs en andere schoolbesturen. Publicatie van het rapport volgt in het voorjaar van 2023.
- **Ontwikkeling instrument 'burgerschap meten'** met de Werkplaats Sociale Veiligheid Onderwijs. Daarin participeren de UvA, Inspectie en diverse besturen. De afname van deze meting op onze scholen vindt plaats in maart 2023.
- **We nemen deel aan het onderzoek 'Rondom het kind'.** Dit is een onderzoek naar de rol van de driehoek jeugdzorg - school - ouders rond zorgleerlingen. Doel is het verbeteren van die samenwerking. In de onderzoeksgroep van de Haagse Hogeschool lectoraat Jeugdhulp in transitie (o.l.v. lector Rob Gilsing), gemeente, scholen en instanties nam onder andere OBS De Klimop deel.

Participatie in de ontwikkeling van onderzoeksvoorstellen

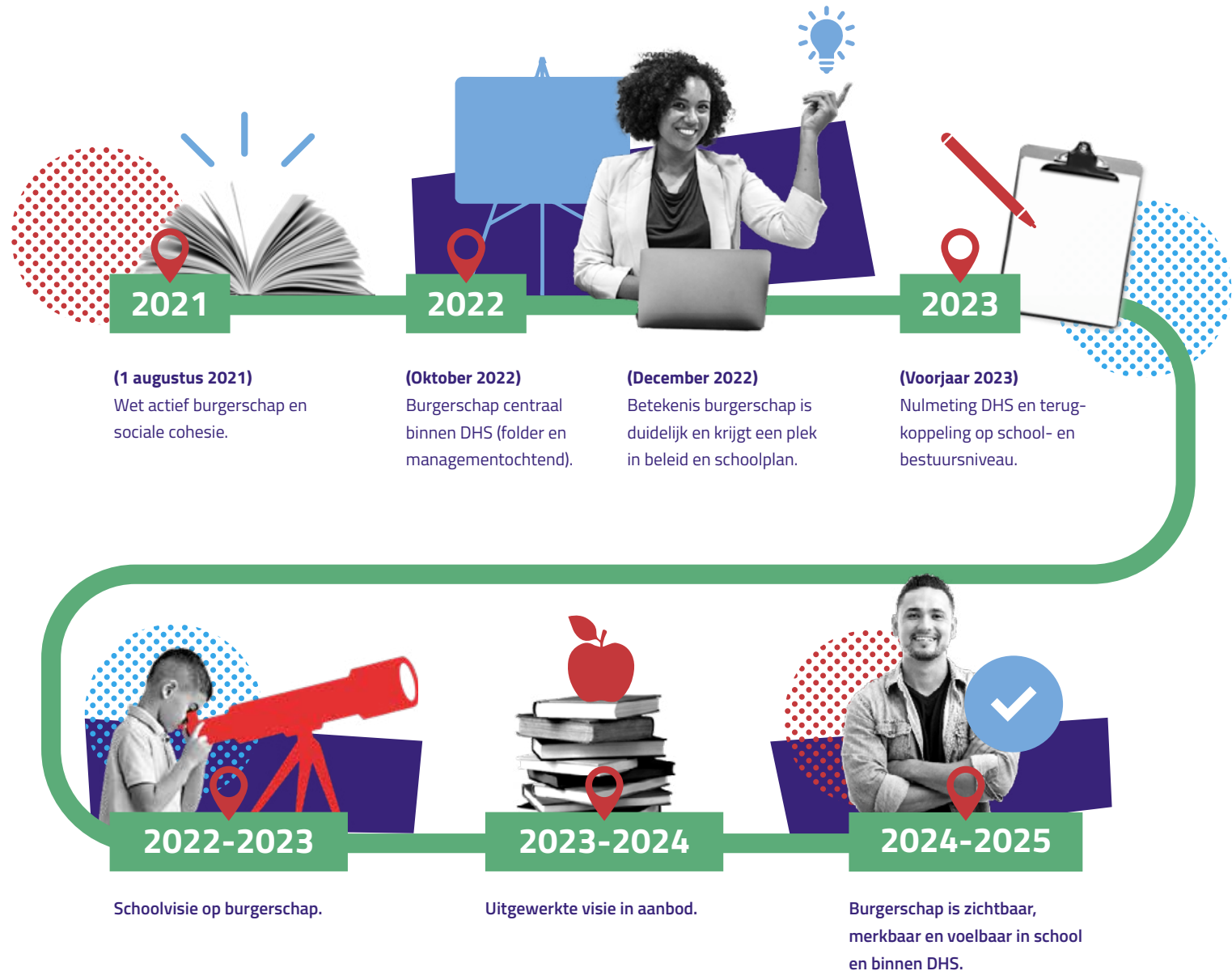
- **De burgerschapsopdracht binnen en buiten school: participatief en inclusief,** in dit onderzoeksproject wordt een participatieve en inclusieve aanpak ontwikkeld van de nieuwe burgerschapsopdracht. Leerlingen krijgen medezeggenschap over de manier waarop de nieuwe burgerschapsopdracht vormgegeven wordt. Met o.a. lectoraten Haagse Hogeschool, besturen en gemeente. Bij goedkeuring (januari 2023) door het NRO gaat de Tweemaster tot 2027 deelnemen.

- **Leraren maken kansen in de klas** is een promotieonderzoek naar differentiatiebeslissingen en rol van de leerkracht. Het gaat over samenwerking rond (realistische) hoge verwachtingen en thema gelijke kansen. Onderzoek en professionalisering gaan hier hand in hand. Er is een duidelijke relatie met passend-inclusief onderwijs en welbevinden van leerkrachten. Onderzoek door Mirjam Heemskerk (Haagse Hogeschool) o.l.v. een team met o.a. prof. dr. Eddie Denessen (Universiteit Leiden) en dr. Rob Gilsing (Haagse Hogeschool). Werving van leerkrachten start in februari 2023.
- **Samenwerken in leren en opvoeden** is een promotieonderzoek naar interprofessionele samenwerking kinderopvang, basisonderwijs en jeugdhulp. Wat is de optimale samenwerking van kindprofessionals in een kindcentrum, en wat dat betekent voor de ontwikkeling van kinderen. Door Hogeschool van Amsterdam, Hogeschool KPZ en Hanzehogeschool Groningen. Van voorjaar 2023 tot begin 2026. De Leeuwerikhoeve en De Wissel gaan deelnemen.

2.2.4 Burgerschap en burgerschapsvorming; 'Zó gaan we met elkaar om'.

Burgerschap is sinds 2006 wettelijk verplicht voor het funderend onderwijs en een belangrijk thema binnen De Haagse Scholen. De opdracht aan scholen en bestuur is echter sinds 1 augustus 2021 aangescherpt door de invoering van de wet 'Actief burgerschap en sociale cohesie'. Het streven naar een democratische, inclusieve samenleving vraagt een investering, zowel in competenties die daarvoor nodig zijn, als in het stimuleren van de gewenste omgangsvormen. Binnen De Haagse Scholen werken we samen aan een klimaat waarin iedereen zich veilig voelt en zichzelf kan zijn. Een omgeving die een voorbeeld is van en voor de samenleving en leerlingen klaarmaakt voor de toekomst: 'zó gaan we met elkaar om'.

De routekaart voor burgerschap

In 2022 is veel aandacht besteed aan dit thema en zijn belangrijke stappen gezet:

- Er is een leernetwerk/klankbordgroep burgerschap met directieleden, leerkrachten, een strategisch beleidsmedewerker en een lid van het bestuursoverleg. Dit leernetwerk is medeverantwoordelijk voor het ontwikkelen van beleid ten aanzien van burgerschap.
- In september 2022 is een brochure uitgedeeld aan alle medewerkers met onder andere een 'basisvisie' burgerschap van De Haagse Scholen en de wettelijke kaders.
- Op intranet 'Jip' is bij kwaliteitszorg een pagina burgerschap gemaakt met wettelijke kaders, de visie van De Haagse Scholen en heel veel informatie over de thema's die bij burgerschap horen, zowel beleidsmatig als qua materiaal dat door scholen/leerkrachten gebruikt kan worden in de klas.
- Er is een routekaart burgerschap ontwikkeld en de route met alle details is gedeeld en uitgebreid besproken met de scholen op de managementochtend in oktober, mede door een medewerker van het landelijke expertisepunt burgerschap.
- Burgerschap is ingebed in het kwaliteitskader en de audits. In de gesprekken tussen bestuurskantoor en scholen is het inmiddels een vast gespreksonderwerp.
- Ook zijn in 2022 de eerste stappen gezet in het proces om te komen tot een organische, laagdrempelige werkwijze om preciaire onderwerpen (dilemma's) te bespreken.
- De voorbereiding en voorlichting (februari 2023) voor het proces 'Metén burgerschap' (maart 2023) is gedaan.
- De Haagse Scholen heeft meegeschreven aan de NRO-aanvraag 'Samenwerken aan onderwijskwaliteit in de regio': De burgerschapsopdracht binnen en buiten school: participatief en inclusief. In januari 2023 wordt bekend gemaakt of de aanvraag wordt gehonoreerd. De Tweemaster doet in dat geval vier jaar mee aan het traject en onderzoek.

- De Haagse Scholen nam in 2022 deel aan het peilingsonderzoek Burgerschap speciaal (basis)onderwijs (Inspectie van het Onderwijs). Het rapport verschijnt begin 2023.
- En het allerbelangrijkste: onze scholen hebben actief grote en kleine stappen gezet op het gebied van burgerschap en burgerschapsvorming.

2.2.5 Sociale veiligheid

Sociale veiligheid is een van de maatschappelijke thema's die door de minister is aangewezen om in 2022 specifiek op te nemen in het jaarverslag. Veiligheid betekent (conform definitie gehanteerd door de Inspectie) in dit kader dat sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Het betekent dat wordt opgetreden tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en dat we zoveel mogelijk doen om dit te voorkomen. Binnen De Haagse Scholen nemen we dit mee in de reguliere gesprekken over de stand van zaken op school: de onderwerpen schoolklimaat en sociale veiligheid nemen daar een prominente plaats in.

Een belangrijke wijze waarop we aanvullend aandacht hebben besteed is middels het burgerschapsonderwijs, waarbinnen sociale veiligheid onderdeel is. Dit was in 2022 een speerpunt binnen De Haagse Scholen. Gedurende de uitvoering van activiteiten in relatie tot burgerschap bleek dat voor sociale veiligheid aanvullend aandacht nodig is. Diverse scholen geven aan dat het tegengaan van racisme, discriminatie en het goede gesprek voeren met alle geledingen over zaken als bijvoorbeeld lhbtq+ soms complex is. In 2023 zullen we hier verder op acteren. Hierbij wordt ook de jaarlijkse monitoring Sociale Veiligheid onder leerlingen betrokken. Het merendeel van onze scholen gebruikt hiervoor de vragenlijst van Scholen met succes. Tevens gaan de inzichten die het instrument 'Metén burgerschap' van de Universiteit van Amsterdam in 2023 oplevert, helpen bij het ontwikkelen van beleid, zowel op school- als bestuursniveau.

2.2.6 Internationalisering

In Den Haag vindt al jarenlang een sterke groei plaats van het aantal internationale werknemers, waarmee ook het schoolplein internationaliseert. Veel van onze scholen ontvangen leerlingen van steeds meer verschillende (internationale) achtergronden. De Haagse Scholen voert geen specifiek internationaliseringsbeleid, maar wel is vanuit een groeiend aantal scholen belangstelling om het International Baccalaureate programma vorm te geven.

Meer International Baccalaureate – Primary Years Programme (IB-PYP) scholen

Na een voorbereiding van enkele jaren is Startpunt International in 2021 als eerste school van De Haagse Scholen geaccrediteerd als IB-PYP school. Dit heeft in 2022 geleid tot een grote toename van leerlingen in de onderbouw. In 2022 is een tweede school van De Haagse Scholen, de Springbok geaccrediteerd als IB-PYP school en de verwachting is dat de Springbok in het eerste kwartaal van 2023 officieel het predicaat internationaal ontvangt. Deze twee scholen hebben internationaal burgerschap op een duurzame manier vormgegeven in hun onderwijs. Bij hen staat international mindedness in het hart van het curriculum. Het mission statement van het IB luidt immers: “The International Baccalaureate aims to develop inquiring, knowledgeable and caring young people who help to create a better and more peaceful world through intercultural understanding and respect.”

Er zijn steeds meer scholen binnen (en buiten) De Haagse Scholen die interesse tonen voor het IB-PYP. Startpunt International en de Springbok werken samen en delen hun expertise met elkaar en andere scholen. Er zijn meer scholen van De Haagse Scholen geïnteresseerd in deze ontwikkeling naar internationale school en gezamenlijk werken zij sinds 2022 aan een meerjarenplan waarbij ook gebruik wordt gemaakt van grote internationale beurzen (o.a. Erasmus en Internationaal Funderend Onderwijs), waardoor men kan deelnemen aan workshops over de hele wereld. In november 2022 hebben 14 schooldirecteuren gezamenlijk de Head of School (HoF) training van het IB gedaan en het certificaat ontvangen.

2.2.7 Passend onderwijs

Onze wettelijke opdracht is een passende plek en gelijke onderwijskansen bieden aan ieder kind. Hiervoor werken onze scholen samen in samenwerkingsverbanden. Bijna alle scholen van De Haagse Scholen maken deel uit van het samenwerkingsverband SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden). Dit geldt niet voor de (V)SO-scholen, deze participeren in meerdere samenwerkingsverbanden.

Het gezamenlijke doel binnen SPPOH is om voor elk kind op de meest passende plek het best passende onderwijs te realiseren. De scholen werken op drie niveaus aan passend onderwijs: 1) de basisondersteuning, 2) extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerling of een klein groepje leerlingen) en 3) extra ondersteuning door plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Daarnaast heeft elke school een schoolondersteuningsprofiel (SOP) opgesteld. Met deze profielen willen we ouders en andere scholen laten zien wat de scholen bieden aan basisondersteuning en extra ondersteuning.

De middelen die het samenwerkingsverband passend onderwijs verstrekt voor basisondersteuning en arrangementen voor extra ondersteuning gaan volledig naar de scholen aan wie deze zijn toegekend (geen herverdeling of bestuurlijke afdracht). SPPOH verstrekt voor de basisondersteuning jaarlijks een vast bedrag per school en daarboven een bedrag per leerling. De scholen gebruiken deze middelen om hun onderwijszorgstructuur zoals beschreven in hun schoolondersteuningsprofiel te bekostigen. De invulling daarvan verschilt per school. De meeste scholen gebruiken deze middelen om personeel voor ondersteuning in te zetten of voor verdere professionalisering van hun personeel. De bekostiging voor basisondersteuning vanuit SPPOH is in de praktijk toereikend voor gemiddeld ongeveer een halve fte interne begeleiding. Een substantieel deel van de schoolondersteuning wordt daardoor noodzakelijkerwijs bekostigd vanuit de lumpsum van de Rijksoverheid. Voor de bekostiging van passend onderwijs (basisondersteuning, bijdragen uit de rijksbekostiging) geldt dat de bestedingen die met deze middelen gedaan worden

veelal zijn geïntegreerd in reguliere activiteiten en formatie van de scholen. Een scherpe “knip” tussen aparte projecten en daaruit volgende kosten voor passend onderwijs versus andere (personele) kosten is niet mogelijk. We administreren en verantwoorden de besteding van middelen voor passend onderwijs dus ook niet separaat, dat zou administratieve belasting zonder nut zijn. De Haagse Scholen monitort en evalueert daarentegen de uitvoering en effectiviteit van de schoolondersteuningsprofielen als onderdeel van de bovenschoolse kwaliteitszorg (onderdeel van het kwaliteitsbeeld per school).

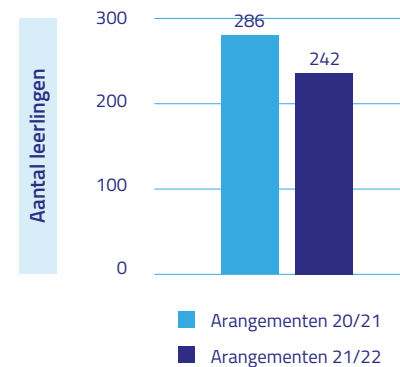
De toekenning en besteding van middelen voor arrangementen richt zich op zorgvragen van individuele leerlingen. De (doelmatige) besteding van deze middelen wordt (horizontaal) per arrangement verantwoord aan het samenwerkingsverband. Nagenoeg volledig worden deze middelen ingezet voor extern ingekochte, ambulante leerlingbegeleiding en begeleiding van de leerkracht.

In 2022 is in het samenwerkingsverband SPPOH geconcludeerd dat de groei in verwijzingen en plaatsingen in het SBO en (V)SO niet houdbaar is: de wachtlijsten groeien sterk en de middelen voor de ondersteuning in het regulier onderwijs nemen af. Afgelopen jaar hebben de besturen binnen SPPOH zich gecommitteerd aan het doel om op langere termijn te sturen op het terugbrengen van het deelnamepercentage van leerlingen binnen het SBO tot onder de 2% in de periode tot aan 2026. Komend jaar werkt SPPOH samen met andere partners aan een strategie om dit doel te halen, waaronder een centrale aanmeldprocedure voor (S(B)O). Afgelopen jaar hebben we getracht een bijdrage te leveren aan het oplossen van de wachtlijsten door het plaatsen van twee tijdelijke lokalen bij de Inspecteur de Vriesschool aan de Heliotrooplaan. Helaas is dit proces tot nu toe vastgelopen door de complexe regelgeving en procedures die hierbij komen kijken.

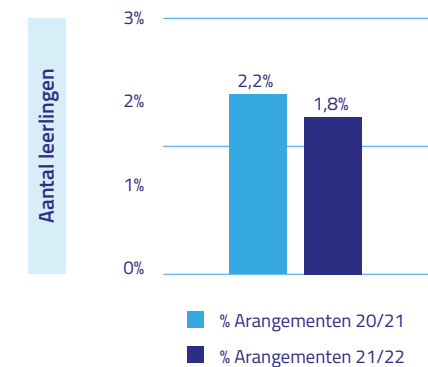
Arrangementen en verwijzingen S(B)O

In vergelijking met 2021, zien we in 2022 een daling van het aantal arrangementen terwijl het aantal doorverwijzingen vanuit het regulier onderwijs naar het S(B)O juist stijgt. De oorzaken voor de daling van het aantal arrangementen binnen het regulier onderwijs moet verder worden onderzocht om dit goed te kunnen duiden.

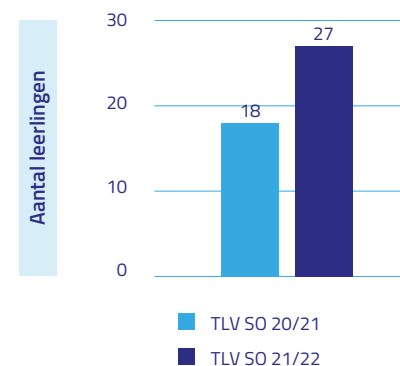
Aantal arrangementen per schooljaar

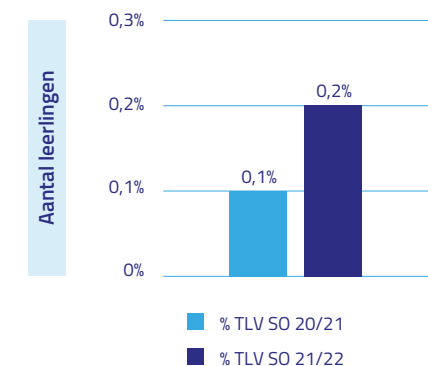
Arrangementen / aantal Lln

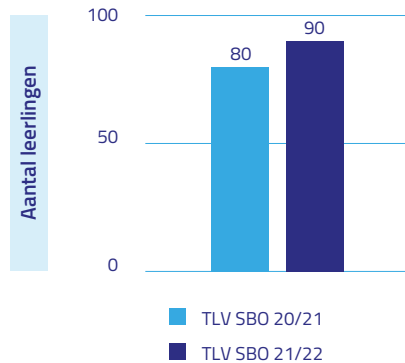
Aantal TLV SO 20/21 en 21/22

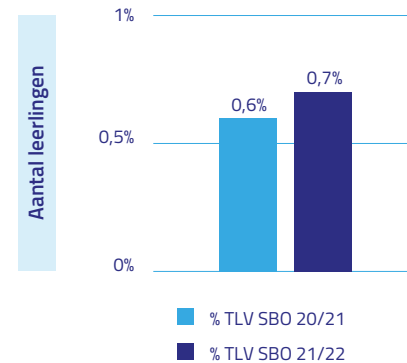
TLV SO / aantal Lln

Aantal TLV SBO 20/21 en 21/22

TLV SBO / aantal LIn

Als bestuur zijn we verantwoordelijk voor de kwaliteit van de ondersteuning op onze reguliere scholen en scholen voor S(B)O. Om scholen hierin te ondersteunen is het allereerst belangrijk dat we goed in kaart te brengen hoe de ondersteuningsstructuur van onze scholen functioneert aan de hand van data en de duiding van scholen zelf, zodat we weten waar eventuele hiaten zitten in het aanbod. Deze data betreffen het aantal verwijzingen en arrangementen per school en het bedrag dat scholen ontvangen voor de basisondersteuning. Dit maakt deel uit van het kwaliteitsbeeld. Deze monitorinformatie gebruiken de bovenschools directeuren tijdens het uitgebreide schoolbezoek om samen met de school de onderwijskwaliteit te duiden. Waar de bovenschools directeuren problemen signaleren, wordt samen met de school een plan van aanpak gemaakt

Het versterken en verbreden van de basisondersteuning van scholen zodat we eerder bepaalde problematiek bij kinderen kunnen signaleren en bijsturen, blijft een belangrijk speerpunt voor De Haagse Scholen. Verschillende scholen zetten zich hiervoor in, onder andere door meer samen te werken met kinderopvangpartners en jeugdzorg of door specifieke expertise te ontwikkelen op het gebied van bijvoorbeeld houding en gedrag

of het jonge kind. Hierbij is het ook belangrijk dat we beter elkaars expertise benutten in netwerken. De (leer)netwerken van intern begeleiders en gedragsspecialisten binnen De Haagse Scholen zijn hier voorbeelden van. In 2022 heeft het IB-netwerk een impuls gekregen door het aanstellen van een interne trekker vanuit het netwerk zelf en diverse fysieke en online bijeenkomsten om kennis te verdiepen en ervaringen uit te wisselen, onder andere op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling, sturen op resultaten en de inzet van remedial teachers.

Om een passend aanbod te kunnen bieden, is het versterken van de samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO, SO, samenwerkingsverband en maatschappelijke partners heel belangrijk. Ons bestuur heeft in het afgelopen jaar veel geïnvesteerd in het betrekken van de andere maatschappelijke partners (met name de gemeente en de jeugdzorg) bij deze opgave. Dat heeft geleid tot het besluit om in 2023 een gezamenlijke bestuurlijke bijeenkomst te beleggen om deze samenwerking verder in te vullen en elkaar te helpen bij het realiseren van doelen voor het eigen domein. In april zijn we over dit thema in gesprek gegaan met directeuren en IB'ers tijdens een managementtochtend. Verschillende scholen van De Haagse Scholen werken met andere scholen en/of maatschappelijke partners samen aan een passend aanbod voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften. Een voorbeeld is de nauwe samenwerking van de Leeuwerikhoeve met JongLeren gericht op extra ondersteuning aan het jonge kind. Ook werken verschillende scholen momenteel samen aan het ontwikkelen van een specifiek aanbod voor hoogbegaafde leerlingen. Zo nemen de Willem Dreesschool en de Prins Willem Alexanderschool deel aan een project vanuit het samenwerkingsverband en namen de Zonnebloem, de Valkenbos en Houtrust initiatief om een aanbod voor hoogbegaafde leerlingen te ontwikkelen in hun wijk. De Bonte Vlinder onderzoekt samen met het samenwerkingsverband de mogelijkheid om de C+groepen (voor hoogbegaafde leerlingen met daarnaast een zeer specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte) uit te breiden op een andere locatie. Ook is er veel behoefte aan het peuterplusaanbod dat nu wordt verzorgd door de Bonte Vlinder in samenwerking met de Klimop en JongLeren. De Jan Ligthart verkent momenteel de mogelijkheden om ook een peuterplusgroep te starten.

2.2.8 Nationaal Programma Onderwijs

Om de effecten van de coronapandemie voor leerlingen op te vangen heeft het ministerie van OCW het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingericht. Sinds 1 augustus 2021 ontvangt De Haagse Scholen extra middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Het Nationaal Programma Onderwijs is aanvankelijk ingericht voor 2 schooljaren: 2021-2022 en 2022-2023. Eind februari 2022 is bekend gemaakt dat het NPO met twee jaar wordt verlengd: er komen geen extra middelen beschikbaar voor het programma, maar er is voor scholen meer tijd om de middelen in te zetten, namelijk tot en met schooljaar 2024-2025.

De inzet van de NPO-middelen is gericht op het inhalen van leer- en ontwikkelvertraging bij leerlingen én op ontwikkeling van het onderwijs. De middelen mogen ingezet worden voor interventies uit de landelijke 'Menukaart interventies funderend onderwijs'. Iedere school maakt een schoolscan, een analyse van de leer- en ontwikkelvertraging van de leerlingen, en een schoolprogramma, een beschrijving van de doelen en activiteiten passend bij het vierjarige schoolplan.

- Binnen De Haagse Scholen is bij aanvang van het NPO gekozen om het in te zetten op een wijze die past bij onze visie op onderwijs, onze ambities en eigen ontwikkeling. We richten ons daarom op:
- brede ontwikkeling (cognitief, sociaal-emotioneel, welbevinden) voor leerlingen op alle vaardigheidsniveaus,
- duurzame inzet van de middelen (zoals vergroten leerkrachtvaardigheden en werken aan verbetercultuur),
- samenwerking, professionalisering en leren binnen en tussen scholen, aansluitend bij de integrale verantwoordelijkheid op schoolniveau,
- met een werkwijze die zich kenmerkt als ontwikkelingsgericht, dialooggestuurd en evidence informed.

De inzet van het totale NPO-budget is gekoppeld aan de interventies van de landelijke Menukaart. De inzet van de NPO-middelen is door het ministerie verlengd van 2 schooljaren naar 4 schooljaren (tot en met augustus 2025). Om deze reden is het bovenschools budget dan ook voor dezelfde looptijd begroot. Niet bestede NPO-middelen zijn opgenomen in een aparte bestemmingsreserve op bestuursniveau en vloeien na afloop van de vier schooljaren terug naar de scholen.

Schoolprogramma's voortgezet

Op basis van een schoolscan hebben de scholen in 2021 een schoolprogramma opgesteld waarin zij aangeven welke interventies zij kiezen uit de landelijke Menukaart. Deze schoolprogramma's zijn wat betreft looptijd verlengd naar 2024/2025, maar inhoudelijk is vastgehouden aan de in 2021 gekozen inhoudelijke insteek. In de 52 schoolprogramma's krijgen alle ontwikkelgebieden aandacht, waarbij we zien dat het accent ligt op de basisvakken rekenen en begrijpend lezen. Maar ook motorische ontwikkeling krijgt veel aandacht. Door corona is er nu specifiek meer aandacht voor spelontwikkeling onder andere van het jonge kind en aandacht voor overgewicht. Daarnaast is er aandacht voor metacognitie en zelfregulerend leren, sociaal emotioneel leren en taal.

Om de NPO-middelen ook een duurzaam effect te laten hebben, kiezen onze scholen voor diverse vormen van professionalisering. De professionalisering is vooral gericht op teamontwikkeling zoals teamtraining, coaching, lesson study, collegiale consultatie en klassenbezoeken. Ook wordt gekozen voor ondersteuning en begeleiding door externe deskundigen en individuele scholing op specifieke expertise (zoals leescoördinator, rekencoördinator). De inhoud van de professionalisering is gericht op de thema's uit de schoolprogramma's. Er is aandacht voor cognitief-didactische aanpakken zoals begrijpend lezen, rekenen en EDI (Expliciete Directe instructie), sociaal emotioneel leren, motorische ontwikkeling, en executieve functies: (metacognitie en zelfregulerend leren en gedrag). Ook zien we aandacht voor het versterken van leerkrachtvaardigheden (ook voor zij-instromers en startende leerkrachten), ouderbetrokkenheid, (ouder)communicatie, missie/visie trajecten en ICT.

Onder de post onvoorzien is het bedrag opgenomen dat het Rijk toekende, maar waarvoor scholen nog geen bestemming hadden opgenomen in hun schoolprogramma. De bekendmaking van budgetten door het Rijk kwam namelijk later dan dat scholen hun schoolprogramma afrondden en bespraken met de medezeggenschap.

Betrokkenheid leerkrachten en ouders

Het opstellen van het schoolprogramma voor het NPO maakt onderdeel uit van de reguliere kwaliteitszorgcyclus binnen iedere school van De Haagse Scholen. Op basis van de brede analyse van de leerkracht van de leerlingen in de eigen groep, maakt het schoolteam een schoolanalyse, oftewel schoolscan, en op basis daarvan keuzes voor passende interventies. Het schoolprogramma is een bijlage bij het 4-jarige schoolplan van de school, en geeft richting aan de keuzes in het schoolprogramma. Ouders zijn bij de ontwikkeling van hun eigen kind betrokken via de oudergesprekken. Via de ouder- en personeelsgeleding van de MR is betrokkenheid bij het schoolprogramma gerealiseerd. Alle scholen hebben hun schoolprogramma voorgelegd aan hun MR en daarop instemming verkregen.

Deel middelen ingezet voor inhuur van personeel niet in loondienst (PNIL)

Ongeveer 16% van het totaalbudget van het NPO in 2022 is aangewend voor personeel niet in loondienst, zoals uitzendkrachten, zzp'ers en externe ondersteuning. Onder andere voor inzet van expertise op het gebied van hoogbegaafdheid, huiswerkbegeleiding, reken- en taallessen (NT2), muzieklessen en technieklessen, sport, coaching en advisering.

Eerste resultaten in de uitvoering van de plannen

De scholen zijn gestart met de uitvoering van hun schoolprogramma's aan het begin van het schooljaar 2021-2022. Iedere school monitort de resultaten van de schoolprogramma's als onderdeel van de eigen kwaliteitszorgcyclus. We zien dat het

lerarentekort en gevolgen van de coronapandemie belemmerende factoren zijn voor de uitvoering van de schoolprogramma's: de financiële cijfers laten zien dat ongeveer 67% van het NPO-budget 2022 is besteed.

Bovenschoolse inzet NPO

Vanuit ons ambitiestatement en de sturingsvisie zijn professionalisering en het leren tussen scholen een belangrijk onderdeel van De Haagse Scholen. Daarom zetten we ter ondersteuning van de uitvoering van de schoolprogramma's een klein percentage van het basisbedrag per leerling, te weten 5%, in voor bovenschoolse professionalisering, verbetercultuur en monitoring en evaluatie. Met bovenschools bedoelen we collectieve activiteiten voor en met scholen, aansluitend bij de vragen van scholen.

Het doel van het bovenschoolse NPO is het ondersteunen van activiteiten met en tussen scholen gericht op professionalisering, verbetercultuur en evidence informed werken. Het bovenschoolse NPO sluit aan op de 52 schoolprogramma's. In ieder schoolprogramma is het bedrag voor de bovenschoolse, collectieve doelstellingen opgenomen. De MR van de school heeft hiermee ingestemd. Voor de besteding van de bovenschoolse NPO-middelen is een bestedingsplan opgesteld door de projectgroep NPO. Op dit bestedingsplan heeft de GMR haar instemming verleend. Activiteiten in het bovenschoolse NPO richten zich op: het versterken van bestaande en initiëren van nieuwe leernetwerken, verdiepen en verbreden STEAM-onderwijs gekoppeld aan executieve vaardigheden en samenwerkend leren, vergroten bereik en impact van de Innovatievink scholen door fysieke en digitale vormen van kennisdeling, data-geïnformeerd werken van scholen ondersteunen en vraaggerichte ondersteuning van scholen.

Onderdeel van het Nationaal Programma Onderwijs is een tijdelijke arbeidsmarkttoelage voor personeel dat in dienst is bij De Haagse Scholen en werkzaam is op een van de door de minister aangewezen scholen met een uitdagende leerling populatie.

Samenwerking met gemeente Den Haag

Samen met de andere Haagse besturen neemt De Haagse Scholen ook deel aan de activiteiten die vanuit het NPO-budget van de gemeente Den Haag worden opgezet. Dit is onder meer het ontwerpen en ontwikkelen van een traject tot modulair opleiden van onderwijsondersteunend personeel en het realiseren van een wijkgerichte aanpak waarin onderwijs en jeugdhulp samenkomen.

Met gemeentelijke NPO-gelden is afgelopen jaar ook het project Buitenkans gestart, gericht op het aanpakken van kansengelijkheid in achterstandswijken door betere samenwerking met ouders en tussen partners. Op twee van onze scholen wordt gewerkt aan een gerichte aanpak: de Anne Frank en de Tweemaster. Buitenkans is onderdeel van het programma Samenwerking Passend Onderwijs Jeugdhulp, waarin de gemeente Den Haag en de samenwerkingsverbanden SPPOH en SWVZHW werken aan verbetering van die samenwerking.

2.2.9 Onderwijsachterstanden

Onderwijsachterstanden vormt één van de maatschappelijke thema's in het jaarverslag op verzoek van de minister van OCW.

Kansengelijkheid is een belangrijke opdracht als openbaar onderwijs. Wij zien kansengelijkheid als het duurzaam bevorderen van gelijke onderwijskansen om ongelijkheid in gezinsfactoren (sociaal, economisch, cultureel en linguïstisch kapitaal) zoveel als mogelijk te compenseren. Kansengelijkheid tegengaan is een gedeelde taak, met name van de school met de ouders van leerlingen (uit rapport Kansen(on) gelijkheid van Bazalt/ HCO). Vanuit De Haagse Scholen werken we hierin samen met de gemeente Den Haag en andere organisaties om verder invulling te geven aan kansengelijkheid binnen de Haagse Educatieve Agenda (HEA). Vanuit de HEA stelt de gemeente Den Haag voor activiteiten in het kader van kansengelijkheid jaarlijks afgerond € 7 miljoen subsidie beschikbaar aan De Haagse Scholen. Hiermee voeren

scholen activiteiten uit gericht op extra en intensieve leertijd, een goede doorgaande lijn tussen VVE en primair onderwijs en onderwijs aan nieuwkomers, Haags Onderwijs Anders en de Haagse Kopklas.

Daarnaast hebben we als stichting specifieke aandacht voor overgangsmomenten (o.a. in samenwerking met VO Haaglanden en kinderopvangcentra als JongLeren en 2Samen) door in te zetten op kansrijk adviseren en kansrijk plaatsen, doorlopende leerlijnen, kansklassen en samenwerking peuterspeelzalen.

Naast de inzet op kansengelijkheid met behulp van gemeentelijke subsidiemiddelen ontvangt De Haagse Scholen ook rijksmiddelen voor de bestrijding van onderwijsachterstanden. In 2022 betrof dit 13,2 miljoen euro. Deze middelen worden door het Rijk toegekend op basis van de CBS score voor onderwijsachterstanden. De Haagse Scholen kiest ervoor om in de verdeling van de middelen aan te sluiten op dit verdeelmodel en niet een eigen allocatiebeleid te hanteren voor onderwijsachterstandsbestrijding. Conform de rest van de lumpsum vindt wel een bovenschoolse afdracht plaats, onder meer om kosten van huisvesting en bestuurskantoor te dekken (zie verder paragraaf 2.6.3). De scholen gebruiken hun onderwijsachterstandsbekostiging voor een rijker onderwijsaanbod. Scholen met veel onderwijsachterstandsbekostiging werken doorgaans met kleinere groepen en minder leerlingen per leerkracht. Ook de ondersteuning op deze scholen is vaak uitgebreider, zoals interne begeleiding en onderwijsassistenten. De exacte keuzes zijn verschillend per school, afhankelijk van de behoeftes van de leerlingenpopulatie en het onderwijsconcept. Vaak ligt veel nadruk op het aanleren van Nederlands, waar geselecteerde onderwijsmethodes in voorzien.

2.3 Personeel & professionalisering

Strategisch personeelsbeleid

Strategisch personeelsbeleid vormt één van de maatschappelijke thema's in het jaarverslag op verzoek van de minister van OCW. Ons strategisch personeelsbeleid is vastgelegd in de meerjarige HR agenda 2022-2025. Deze is in 2022 vastgesteld, na inspraak en bevraging van leerkrachten en ander onderwijspersoneel, schooldirecteuren en de GMR. Het heeft de focus op de lange termijn en speelt in op impactvolle ontwikkelingen als het toenemende lerarentekort, het bieden van passend onderwijs, het hoge ziekteverzuim, de vergrijzing van de arbeidsmarkt en de externe wet- en regelgeving nadrukkelijk in ogenschouw. Deze ontwikkelingen zijn van grote invloed op de opgaven waar scholen voor staan. Het strategisch personeelsbeleid wordt bovenschools geïmplementeerd, gemonitord en geëvalueerd. Hier zal de GMR bij betrokken worden.

De speerpunten van onze meerjarige HR agenda zijn gericht op:

- **Beheersing van het lerarentekort** (Werven & opleiden en Behoud)
Het meest urgente vraagstuk van dit moment.
- **Anders organiseren**
Het anders organiseren van ons onderwijs kan leiden tot urgente vragen rond de inrichting en ondersteuningsstructuur van de scholen. Dit kan consequenties hebben voor de structuur van het schoolleiderschap, de samenstelling van schoolteams hetgeen invloed heeft op de flexibilisering van het functiebouwhuis, loopbaanpaden en inzetbaarheid van onze medewerkers.
- **Opleiden en ontwikkelen professionele cultuur**
Onze wens om de kwaliteit van het onderwijs te blijven ontwikkelen maakt een

beweging naar een professionele cultuur nog belangrijker. Door de verwachte diversiteit binnen onze schoolteams is het bieden van ondersteuning en professionalisering om onze ambities waar te maken belangrijk. Wij willen de komende jaren zorgen dat een cultuur van leren en ontwikkelen structureel wordt doorgevoerd en geborgd. Wij zullen ons hierbij richten op doorontwikkeling en uitbreiding van bestaande leerinterventies zoals leernetwerken, leertrajecten, het leiderschapsprogramma voor (toekomstige) directeuren en het Traineeship Nooit Uitgeleerd voor startende leerkrachten.

- **Verzuim**

Het beheersen en verminderen van het verzuim heeft een nauwe relatie met ons programma lerarentekort en speelt daarnaast ook een rol bij de invulling van goed werkgeverschap. We richten ons onder andere op de inrichting en uitvoering van het Plan Verzuim (Plan V; in samenwerking met het Vervangingsfonds/ Participatiefonds), ontwikkeling van een vitaliteitsbeleid als onderdeel van duurzame inzetbaarheidsbeleid en ondersteuning van schooldirecties ten behoeve van inzicht en gebruik van verzuimdata.

De hierboven beschreven doelen en activiteiten vragen om een andere rol en invulling van de HR-functie. De komende jaren zal de HR-ondersteuning en advisering zich ontwikkelen van een veelal operationele rol naar een tactisch/strategische adviesrol en beleidsontwikkeling. Daarnaast zal het anders organiseren van het onderwijs leiden tot de vraag om een flexibeler HR-beleid en meer maatwerk in de ondersteuning van scholen.

Medewerkerstevredenheidonderzoek (MTO)

In het najaar 2022 is het MTO weer uitgezet. Dit was een herhaling van de vragenlijst die in 2020 is ontwikkeld om zo ook ontwikkeling te kunnen zien. Er was een hoge respons op het MTO. Begin 2023 worden de uitkomsten besproken in de verschillende scholen en het bestuurskantoor.

Lerarentekort onverkort urgent

Om goed onderwijs te kunnen blijven bieden is voldoende en goed opgeleid personeel van groot belang. Sinds een aantal jaren zien we de personele tekorten in het onderwijs toenemen. Met name in de grote steden, maar ook landelijk lopen de tekorten op. In 2022 is de omvang van het lerarentekort binnen De Haagse Scholen opgelopen tot 24,1%. In onderstaand schema zijn de cijfers van de oktobermeting van Centerdata in 2020, 2021 en 2022 weergegeven. We zien dat tussen 1 oktober 2021 en 1 oktober 2022 de omvang van het lerarentekort met 7,2% is toegenomen, waarbij de toename van de inzet van onbevoegden opvallend is te noemen. De inzet van onbevoegden is verdubbeld.

Indicator	2020	2021	2022
Omvang lerarentekort, openstaand (3,5%) en verborgen (13,4%)	14,7%	16,9%	24,1%
Verborgen, intern opgevuld	10,4 %	12,45%	17,6%
Verborgen, extern opgevuld	1,8 %	0,95%	1,7%
Opgevuld met inzet onbevoegden	5,2 %	5,7%	11,6%

Vanwege de urgentie van het lerarentekort is in de tweede helft van 2021 een Programma Lerarentekort ingericht. Het doel van dit programma is het bewerkstelligen van een kwantitatief en kwalitatief zo optimaal mogelijk personeelsbestand, zodat de negatieve effecten van het lerarentekort op de kwaliteit van het onderwijs worden

beheerst. Kwaliteit van onderwijs is hier bedoeld als basiskwaliteit en vernieuwing van het onderwijs conform de ambities van De Haagse Scholen. De maatregelen van het programma zijn onder te verdelen in 3 programmalijnen: Werven & opleiden, Behoud en Anders organiseren.

2.3.1 Werven & opleiden

Het aantal extern uitgezette vacatures (voor OP, OOP, directie en bestuurskantoor) ligt in 2022 wederom hoog. Het lerarentekort loopt verder op. Maar er is ook een tekort aan schooldirecteuren, want ook het invullen van vacatures voor directiefuncties wordt steeds moeilijker.

De werving van personeel richt zich op: verbeteren arbeidsmarktcommunicatie, samenwerking met pabo-opleidingen, inzet van zij-instromers, inzet van studenten en vrijwilligers, organisatie interne invalpool en inhuur externen. We lichten de ontwikkelingen in 2022 hieronder toe.

Arbeidsmarktcommunicatie

Voor De Haagse Scholen is het belangrijk om zich (online) goed te profileren als werkgever, want met het lerarentekort en de krapte op de arbeidsmarkt hebben wij het hele jaar door vacatures. Wij werven tegenwoordig voornamelijk online en daarom hebben wij in 2022 zowel de website als de werken-bij website van De Haagse Scholen vernieuwd. Met meer aansprekende content op zowel deze websites als onze social media kanalen, proberen wij onze online aanwezigheid en zichtbaarheid te vergroten. En dat is gelukt, want naast het aantal volgers op onze social media kanalen dat is gegroeid, zien wij ook dat de betrokkenheid bij de berichten steeds groter wordt.

Afgelopen jaar hebben we twee specifieke wervingscampagnes gedaan; in april een offline campagne in de vorm van een personeelsadvertentie in de onderwijsbijlage van de Volkskrant en in oktober een social media campagne om nieuwe zij-instromers te werven. De offline campagne leverde één concrete aanstelling van een interim-

schooldirecteur op en de online campagne heeft ook één concrete kandidaat zij-instromer opgeleverd. Duidelijk is dat tijden zijn veranderd. Wervingsinspanningen leveren niet meer zo veel goede kandidaten op als jaren geleden. Toch is het belangrijk goed zichtbaar te zijn en blijven, want op de lange termijn zorgt het er wel voor dat De Haagse Scholen 'top of mind' is bij werkzoekende onderwijsprofessionals in de regio.

Samenwerking met pabo-opleidingen

Met verschillende pabo-opleidingen werken we samen in het opleiden van studenten. Binnen de Opleidingsschool Zuid-West Holland werkt De Haagse Scholen met vier andere besturen nauw samen met de pabo van de Haagse Hogeschool om basisschoolleerkrachten op te leiden voor de regio. Gezamenlijk zijn wij verantwoordelijk voor het opleiden, begeleiden en beoordelen van studenten en startende leerkrachten volgens het in 2022 geactualiseerde inductietraject Nooit Uitgeleerd. Vanuit Opleidingsschool Zuid-West Holland hebben er dit jaar 140 studenten (1e t/m 4e jaars) stagegelopen bij De Haagse Scholen.

In 2022 is met de Haagse Hogeschool een gecombineerde opleiding PABO/HALO ontwikkeld. Start van deze opleiding is bij het cursusjaar 2023 – 2024.

Met de besturen van de Opleidingsschool Zuid-West Holland is afgesproken te starten met een stagevergoeding voor alle pabo stagiaires. Andere schoolbesturen in de regio hebben dit later overgenomen.

Ook werken we samen met Hogeschool Inholland. Momenteel wordt daarmee het gesprek gevoerd over de toetredingsprocedure rondom samen opleiden vanaf 2025. Vanuit deze pabo zijn 62 studenten binnen ons bestuur geplaatst. Ook met andere pabo-opleidingen onderhouden we contact over het opleiden in de school. Een nieuwe gesprekspartner hierin is de Spring pabo Leiden, een pabo gericht op het opleiden voor vernieuwingsonderwijs. We onderzoeken of er een samenwerking met deze pabo kan worden opgestart. Met Universiteit Leiden werken we samen aan het opzetten van verschillende routes om academisch geschoolde leerkrachten op te leiden. Inmiddels is de EMPO (Educatieve Master Primair Onderwijs van de Vrije Universiteit, UvA en

Universiteit Leiden gestart. De ULGO (Lerarenopleiding Grootstedelijk Onderwijs) is in ontwikkeling en start vanaf september 2023.

Zij-instroom

Het totaal aantal zij-instromers dat studeert en werkzaam is in onze scholen kent een groei. In 2022 zijn er 28 nieuwe zij-instromers gestart, hebben 21 zij-instromers hun getuigschrift gehaald en is 1 zij-instromer gestopt. Naast de reguliere zij-instroomtrajecten doen 12 zij-instromers mee aan een maatwerktraject dat hen specifiek opleidt voor het speciaal onderwijs en scholen met een hogere schoolweging. Binnen dit maatwerktraject wordt een combinatie gemaakt van theoretische kennis en praktische workshops. Het maatwerktraject is een samenwerking met Hogeschool InHolland. Verder hebben vier studenten van de verkorte deeltijd pabo de mijlpalenregeling gehaald, waardoor zij als leerkracht konden worden aangesteld. Om uitval van zij-instromers zoveel mogelijk te voorkomen hebben we de inzet en begeleiding van zij-instromers verbeterd. De subsidie die vanuit de Rijksoverheid ter beschikking is gesteld, wordt vooral ingezet op bovenschoolse coaching en bovenformatieve bekostiging van de personeelslasten gedurende het eerste half jaar van de opleiding. Hierdoor kunnen zij-instromers naast een ervaren kracht voor de klas staan en ervaring opdoen.

Studenten voor Educatie

De Haagse Scholen is één van de initiatiefnemers van 'Studenten voor Educatie' (SvE). Dit is een stedelijk Haags project, waarbij studenten uit verschillende studierichtingen kunnen werken op een basisschool in Den Haag. Studenten helpen individuele- of groepjes leerlingen en ondersteunen hierdoor de leerkrachten bij hun werkzaamheden; ontwikkelingskansen van leerlingen worden verhoogd en werkdruk van leerkrachten verlaagd. De gemeente betaalt de werving, selectie, begeleiding en scholing, dit wordt uitgevoerd door Stichting Brede Buurtschool. In 2022 werd een deel van de studenten betaald door de gemeente: zeven scholen (8 locaties) kregen samen 2372 studenturen. Voor negen andere scholen werd de overhead wel door de gemeente betaald, maar de studenturen (3210 voor 9 scholen) betaalden deze scholen zelf, vaak uit NPO-middelen.

Iedereen een Meester

De Haagse Scholen is in 2021 een samenwerking gestart met Stichting Iedereen een Meester. Deze nieuwe organisatie wil kennis, talent en kwaliteit van inwoners uit Den Haag inzetten binnen het onderwijs door vrijwilligers naar behoefte te koppelen aan scholen. Negen scholen binnen onze organisatie vormde de pilotgroep en ondertussen zijn zo'n 30 vrijwilligers naar tevredenheid actief op 15 van onze scholen. De meeste vrijwilligers ondersteunen in de klas, maar ook andere talenten worden benut, zoals die van een conciërge, administratief medewerker of speltherapeut. Iedereen een Meester breidt gestaag het aantal matches uit en ontving in 2022 de Haagse Vrijwilligersprijs. In gezamenlijkheid laten we de maatschappelijke impact van dit initiatief onderzoeken.

Invalpool TOP De Haagse Scholen

In 2022 heeft TOP De Haagse Scholen (de interne invalpool) ook weer de gevolgen van het lerarentekort gevoeld. Door de grote hoeveelheid vacatures die is ontstaan door open formatieplekken en tijdelijke vacatures, die worden bekostigd vanuit het NPO (Nationaal Programma Onderwijs), is TOP verder gekrompen.

Inhuur extern personeel

In de strijd tegen de het lerarentekort en de vervangingsproblematiek als onderdeel van het lerarentekort hebben 29 schoolbesturen in de regio Den Haag en Rotterdam een gezamenlijke overeenkomst afgesloten voor de inhuur van leerkrachten, leraarondersteuners en onderwijsassistenten in het (speciaal) basisonderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Medio 2022 is gebleken dat dit inhuurproces onvoldoende kandidaten opleverde maar wel arbeidsintensief was. Er is toen gekozen om de overeenkomst per 31 december 2022 te beëindigen en in te zetten op een nieuw aanbestedingstraject. Dit traject is eind 2022 van start gegaan samen met twee andere schoolbesturen. In 2023 wordt dit traject afgerond en is de verwachting een overeenkomst te sluiten die qua opzet beter passend is en meer flexibiliteit mogelijk maakt.

2.3.2 Behoud

Naast de instroom van nieuwe collega's is het van belang om de medewerkers die al werkzaam zijn binnen De Haagse Scholen niet te vergeten. Hieronder een aantal ontwikkelingen die gericht zijn op het behoud en de inzetbaarheid van medewerkers. Inzet onderzoek doelgroepenbeleid

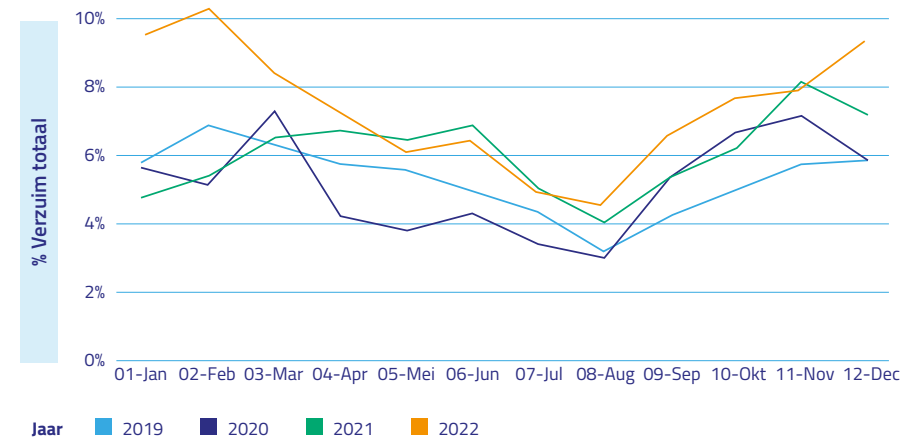
Inzet onderzoek doelgroepenbeleid

De doelgroepen onderwijsassistenten en leraarondersteuners worden steeds belangrijker voor het onderwijs in tijden van het lerarentekort en hun aandeel in het personeelsbestand groeit. Optimale inzet en behoud van deze medewerkers en hun kwaliteiten zijn van belang voor De Haagse Scholen en de onderwijskwaliteit. De inzet van deze medewerkers loopt enorm uiteen. Er is een grote diversiteit aan taken en er staan steeds meer onderwijsassistenten en leraarondersteuners (deels) zelfstandig voor de groep. Behoud van deze doelgroep vraagt om een visie op hun inzet, professionalisering, waardering, beloning en contractvormen en tevens om voldoende urgentiebesef dat inzet van onderwijsassistenten voor de klassen vaak niet meer van tijdelijke aard is. Om goed zicht te krijgen op deze diverse groep onderwijsondersteunend personeel is een onderzoek ingezet door externe consultants. In het eerste kwartaal 2023 volgt hieruit een adviesrapport, wat moet leiden tot een herijking van het beleid rondom inzet, professionalisering, waardering, beloning en contractvormen van onderwijsondersteuners.

Verzuim

Om inzetbaarheid van medewerkers te waarborgen is het in het licht van goed werkgeverschap van belang dat sprake is van goede verzuimbegeleiding. In tijden van het lerarentekort heeft dit als mogelijk neveneffect dat een laag verzuim de werkdruk van collega's kan verlagen. In onderstaande grafiek wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van het verzuim over de afgelopen jaren. Begin 2022 hadden we nog te maken met de gevolgen van corona. Denk hierbij aan uitgestelde zorg die weer werd opgepakt. Daarnaast is net als andere jaren sprake van het regulier seizoenspatroon,

waardoor het verzuim in de eerste en laatste maanden van het jaar stijgt. Landelijk is ook te zien dat het psychisch verzuim oploopt. Ook bij ons is dit zichtbaar in het middellang en (extra) langverzuim, omdat volledig herstel veel tijd vraagt.

De Haagse Scholen vindt het van belang om aandacht te hebben voor het (preventief) ziekteverzuim. Op basis van analyses is er, in samenspraak met het Vervangingsfonds/ Participatiefonds, een Plan Verzuim (Plan V) opgesteld. Dit plan heeft tot doel om door middel van acties te komen tot meer preventiemaatregelen en betere ondersteuning van leidinggevendenden. In de eerste helft van 2023 worden hiervoor de eerste acties ondernomen door verkennende gespreken met verschillende groepen medewerkers en het verzamelen van data rondom verzuim.

Ook hebben we eind 2022 wederom alle medewerkers de mogelijkheid van een vaccinatie tegen de griep aangeboden. Gezien het grote lerarentekort en uitval van leerkrachten door corona hebben we hiermee personele uitval vanwege de griep geprobeerd zo klein mogelijk te houden. Evaluatie van dit traject zal begin 2023 plaatsvinden.

Aanpak werkdruk en bijzondere bekostiging 'Professionalisering en begeleiding van startende leraren en schoolleiders'

Om te komen tot de besteding van de werkdrukmiddelen wordt vooraf binnen de scholen besproken op welke wijze deze middelen het best kunnen worden ingezet. In het werkverdelingsplan wordt de besteding vastgelegd. Daarna wordt het werkverdelingsplan voorgelegd aan de PMR van de school. Deze plannen zijn voor akkoord getekend door de MR en zijn opgenomen in de administratie van De Haagse Scholen. De gelden die beschikbaar zijn gesteld om de werkdruk te verminderen, zijn ingezet voor; inzet van diverse vakleerkrachten, onderwijsondersteuners, remedial teaching, tussenschoolse opvang, aanschaf van ICT – of digitale leermaterialen, inzet eventmanager, (team) coaching, tijdelijke uitbreiding van werktijdfactor bij parttime medewerkers en aanschaf materialen t.b.v. thematisch werken zoals bij wetenschap & techniek of kunst & cultuur.

Vanaf het schooljaar 2021-2022 is de bijzondere bekostiging 'Professionalisering en begeleiding van startende leraren en schoolleiders' van kracht. Analooq aan de werkwijze rond de besteding van de werkdrukmiddelen wordt op schoolniveau besproken op welke wijze deze middelen worden besteed. De besteding wordt vervolgens in het werkverdelingsplan meegenomen, ter instemming aan de PMR van de school voorgelegd en opgenomen in de administratie van De Haagse Scholen.

Tijdelijke arbeidsmarkttoelage NPO

Voor de duur van het Nationaal Programma Onderwijs komt het personeel, dat in dienst is bij De Haagse Scholen en werkzaam op een van de door de minister aangewezen scholen met een uitdagende leerlingpopulatie, gedurende de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 in aanmerking voor een bijzondere en aanvullende tijdelijke arbeidsmarkttoelage. Bij De Haagse Scholen zijn er 34 locaties die voor de tijdelijke arbeidsmarkttoelage in aanmerking komen. De GMR heeft instemming verleend op het toekennen van een gemiddeld toelagepercentage, vanwege overwegingen van een eerlijke verdeling en onderlinge solidariteit en het beperken van onderlinge concurrentie op het gebied van de arbeidsvoorwaarden. In augustus 2022 heeft er een evaluatie van

de toelage plaatsgevonden en dit heeft geleid tot een aanpassing van het percentage met ingang van 1 september 2022 naar 7,5%. Deze aanpassing is het gevolg van het niet indexeren van de arbeidsmarkttoelage voor het dichten van de loonkloof tussen het primair en voortgezet onderwijs, de stijging van de formatie en het besluit wat vorig jaar is genomen om het overschot/tekort van de gelden te verrekenen met het percentage van het schooljaar 2022-2023.

2.3.3 Anders organiseren

Mede als gevolg van het lerarentekort is De Haagse Scholen genoodzaakt het onderwijs anders te organiseren. In 2021 zijn op een tweedaagse met bestuur en directeuren een vijftal oplossingsrichtingen benoemd die kunnen bijdragen aan de kwaliteit van het onderwijs en het beperken van het lerarentekort. In 2022 zijn deze oplossingsrichtingen door directeuren in collectief verband verder onderzocht. Dit waren:

1. **Intensivering van de samenwerking tussen** scholen binnen De Haagse Scholen
2. **IB-PYP onderwijs.** Dit onderwijsconcept biedt mogelijkheden om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, ook in tijden van het lerarentekort, en kan wellicht bijdragen aan de versterking van de aantrekkelijkheid van de school voor leerkrachten die op de IB-wijze onderwijs willen geven.
3. **Het structureel anders invullen van de lesweek,** waarbij scholen één of meerdere schooldagen of dagdelen op een andere manier invullen met bijvoorbeeld digitaal onderwijs of het inzetten van vakkrachten.
4. **Intensivering van de samenwerking met de kinderopvang,** mogelijk de vorming van een IKC en/of het uitwisselen van personeel zoals pedagogisch medewerkers.
5. **Unitonderwijs.** Dit betreft een organisatievorm waarbij groepen van medewerkers in een gemengde samenstelling grotere groepen leerlingen bedienen.

In het najaar van 2022 bleek dat sommige scholen individueel versneld de beweging richting anders organiseren willen maken. Deze scholen krijgen bovenschools ondersteuning in menskracht alsook financiële middelen aangeboden om grotere en/of vernieuwende stappen versneld te zetten om de problematiek van het personeelstekort het hoofd te bieden met behoud van onderwijskwaliteit. Waar dat wenselijk is worden gespecialiseerde medewerkers vanuit het bestuurskantoor of externen betrokken. Eind 2022 zijn zes 'Versnellingsscholen' in planvorming. Drie scholen werken een plan uit richting het anders invullen van de lesweek en drie scholen richting het werken in units. Daarvan werkt één school tevens richting IKC-vorming en één school richting het intensiveren van de samenwerking met de kinderopvang door het werken met combi-

functionarissen, het uitwisselen van personeel. Het project Versnellingsscholen wil in schooljaar 2023-2024 de eerste plannen uitvoeren.

2.3.4 Professionaliseren & opleiden

Leren en ontwikkelen vindt primair op de scholen en de werkplek plaats. Bovenschools ondersteunen we dit leren en ontwikkelen middels het DHS-lab door in te zetten op het elkaar ontmoeten en het samen leren door het delen van kennis en ervaringen. Hiervoor zijn verschillende interventies gepleegd:

- **Bovenschoolse leernetwerken**
Naast de al bestaande leernetwerken zijn in 2022 met ondersteuning van de bovenschoolse NPO-middelen de volgende vier leernetwerken gestart, namelijk het leernetwerk Toekomstgericht onderwijs; het leernetwerk IB-PYP; de Professionele Leergemeenschap (PLG) Nieuwkomers en het leernetwerk Rekencoördinatoren. Ook zijn drie bestaande leernetwerken, te weten het leernetwerk Jonge Kind, het leernetwerk/klankbordgroep Burgerschap en het netwerk van Intern Begeleiders extra ondersteund.
- **Bovenbestuurlijke leernetwerken**
Naast bovenschoolse leernetwerken zijn er ook meerdere bovenbestuurlijke leernetwerken die vanuit de gemeentelijke HEA (Haagse Educatieve Agenda) subsidie worden gefinancierd. In 2022 zijn voor een aantal nieuwe bovenbestuurlijke leernetwerken online inspiratiesessies georganiseerd. Vanuit De Haagse Scholen ging het daarbij om het leernetwerk Meertaligheid.
- **Intervisie (adjunct-)directeuren**
Als onderdeel van 'De Haagse Start', het onboardingprogramma voor nieuwe (startende) directeuren zijn er in 2022 onder begeleiding van één van de interim-directeuren drie intervisiegroepen met startende/nieuwe (adjunct-)directeuren gestart. Elke groep komt vier keer per schooljaar voor (online) intervisie bij elkaar.

- **Pilot Kenniscafé 'Leren van gedrag'**

Om de kennis en vaardigheden van onderwijsprofessionals over moeilijk (interpreteerbaar) gedrag van leerlingen in de klas en op school te versterken én om expertise en succeservaringen op een laagdrempelige, cyclische manier te delen is in 2022 de pilot Kenniscafé 'Leren van gedrag' gestart. Tijdens het tweemaandelijks kenniscafé 'Leren van gedrag' gaan onderwijsprofessionals met elkaar, onder begeleiding van de collega's van de Loodsboot, op zoek naar antwoorden op vragen uit de praktijk.

- **Ontwikkeldoor voor onderwijsondersteuners**

Als kwaliteitsimpuls, maar ook vanuit goed werkgeverschap en goed HR-beleid, alsook een bijdrage aan de oplossing van het lerarentekort is er een groeiend aantal onderwijsondersteuners dat zich wil en moet professionaliseren en/of doorgroeien. In 2022 is voor deze groep vanuit de gemeentelijke HEA-subsidie als pilot het traject Ontwikkeldoor ontwikkeld.

2.3.5 Uitkeringen na ontslag

Besturen in het primair onderwijs zijn eigen risicodrager voor werkloosheidsuitkeringen. Dit is wettelijk geregeld. Voor de dekking van het werkloosheidsrisico van (oud) medewerkers is De Haagse Scholen verplicht aangesloten bij het Vervangingsfonds/ Participatiefonds.

Ieder schoolbestuur heeft de verantwoordelijkheid om de eigen werkloosheidskosten beperkt te houden. Is ontslag toetsbaar onvermijdbaar, dan worden de kosten grotendeels vergoed door het Participatiefonds. De polisvoorwaarden van het Participatiefonds zijn in 2022 gewijzigd.

Vanaf 1 augustus 2022 betaalt elk bestuur een eigen bijdrage in geval van een beëindiging van een dienstverband:

- Standaard betaalt ieder schoolbestuur een eigen bijdrage van 50% en wordt 50% vergoed vanuit het Participatiefonds. Dit geldt bij elk ontslag (einde dienstverband) dat tot werkloosheidskosten leidt. Een schoolbestuur hoeft hier verder geen vergoedingsverzoek voor in te dienen.
- Voldoet het ontslag aan een van de beëindigingsgronden in het reglement van het Participatiefonds en voldoet het schoolbestuur aan de inspanningsverplichting om het ontslag te voorkomen? Dan kan het bestuur een verzoek indienen om de eigen bijdrage te verlagen tot 10%.

De kosten van de eigen bijdrage worden vanaf 1 augustus 2022 niet meer verrekend door DUO met de rijksbekostiging, maar het Participatiefonds stuurt maandelijks een nota naar de werkgever. Het bedrag dat in 2022 bij ons in rekening is gebracht voor deze uitkeringen bedroeg € 103.539. Dit is een lager bedrag dan in de voorziening 'personele risico's' (ultimo 2021) was opgenomen, voornamelijk omdat er minder onvoorziene uitkeringen waren.

In 2022 heeft De Haagse Scholen een totaalbedrag van € 43.112 als ontslagvergoeding en een totaalbedrag van € 245.331 als transitievergoeding uitbetaald. Een deel van deze transitievergoeding is uitbetaald in verband met beëindiging van het arbeidscontract na langdurige arbeidsongeschiktheid. Voor dit deel is een compensatievergoeding aangevraagd bij het UWV. Deze aanvragen zijn in januari 2023 toegekend voor een bedrag van € 153.726.

Door De Haagse Scholen wordt ingezet op duurzame inzetbaarheid. Hierbij is het van belang om vroegtijdig te signaleren wanneer een medewerker minder goed functioneert of dreigt uit te vallen. Vroegtijdig signaleren en bespreekbaar maken moet leiden tot minder uitval of tenminste tot geregisseerd veranderen van functie en/of taken en mogelijk van school. Ons systeem voor gesprekscyclussen is hierbij ondersteunend. Verder zal er blijvend aandacht worden besteed aan het afgeven van overeenkomsten voor bepaalde tijd. Hierbij ontstaan rechten op eventuele werkloosheidsuitkeringen en - zij het beperkt door de korte duur van een loondienstverband - recht op transitievergoedingen.

2.4 Huisvesting & facilitaire zaken

Huisvesting

Voor de wat langer lopende nieuwbouw- en renovatieprojecten hebben we het afgelopen jaar en begin 2023 goede vorderingen kunnen maken. Verder is er gewerkt aan verduurzaming van een aantal schoolgebouwen, hebben we een nieuw energiecontract afgesloten, is het klein scholenbeleid herijkt en hebben we een start gemaakt met een strategisch huisvestingsplan.

Nieuwbouw en renovatie

Voor nieuwbouw en renovatie lag het afgelopen jaar de focus bij de volgende vier scholen:

- **Renovatie, uitbreiding en vervangende nieuwbouw Galvanischool**

De Raad van State heeft in januari 2022 zijn definitieve uitspraak gedaan welke gunstig uitviel voor De Haagse Scholen. Het project kon worden hervat, zodat de school afgebouwd kan worden. De aannemer Van Wijnen gaf in april 2022 een opgave voor de meerkosten naar aanleiding van de gestegen prijzen in de bouw. Onderaannemers hadden door de vertraging andere opdrachten aangenomen en het was niet eenvoudig andere onderaannemers te vinden. Uiteindelijk is eind november de bouw herstart. De verwachte opleverdatum komt daarmee in oktober

2023. In een gesprek met Onderwijshuisvesting van de gemeente Den Haag is door hen toegezegd dat zij een deel van de kostenverhoging zullen vergoeden, evenals de eerder toegezegde kosten uit het faillissement van de eerste aannemer. De Haagse Scholen heeft een voorziening getroffen om de resterende extra kosten te kunnen financieren.

- **Nieuwbouw Annie M.G. Schmidtschool**

De bouw gaat voortvarend en volgens planning is de oplevering eind april 2023. Inmiddels is de gebruikersvergunning ontvangen evenals de vergunning voor geluidswerende schutting. De school heeft een plan voor het buitenterrein laten maken wat besproken wordt met de uitvoerende partijen. Inmiddels is de vergunning voor de bestemmingswijziging voor school met BSO ontvangen. Door de zeer roerige bouwmarkt kunnen er nog meerkosten bij komen. De verwachting is dat dit grotendeels gecompenseerd wordt nadat de groepen 16 t/m 18 en het 2e speellokaal worden aangevraagd.

- **Nieuwbouw Inspecteur W.P. Blokpoelschool**

In april 2022 sloot de inschrijving van de aanbesteding. De laagste inschrijver kwam een half miljoen boven het beschikbare bouwbudget uit. Er is succesvol gezocht naar optimalisaties om de kosten te drukken. Eind 2022 is de kavel overgedragen aan De Haagse Scholen en in februari 2023 gaat de eerste paal de grond in.

▪ Renovatie De Strandwacht

In januari 2022 is afgesproken het project te starten en na de voorlopig ontwerpfase en de bijbehorende raming te besluiten of en hoe het project verder gaat. In april is een eerste buurtoverleg geweest waarbij is aangegeven dat De Haagse Scholen de Strandwacht wil renoveren en dat daarvoor nu een plan gemaakt wordt. De buurt was verheugd te horen dat het een renovatie betreft. Eind juni 2022 heeft Jeugdformaat besloten deel te nemen aan het project. De Haagse Scholen investeert en Jeugdformaat huurt de ruimten van De Haagse Scholen. Daarbij is aandacht voor de bepalingen/grenzen in de WPO. Een concept voorlopig ontwerp is gereed in januari 2023. Op basis hiervan wordt een raming gemaakt. Verwacht wordt dat er in het voorjaar van 2023 een besluit komt over de doorgang van het project.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

De Haagse Scholen heeft een energiecontract afgesloten voor de periode 2021 tot en met 2025. In dat contract is gekozen voor 100% groene energie. Dit betekent concreet een combinatie van Nederlandse windenergie én compensatie van de CO₂-uitstoot door gasverbruik via certificaten.

Voor drie van onze scholen, de Galvanischool, de Annie M.G. Schmidtschool en de Van Ostadeschool is een plan gemaakt om het gebouw te verduurzamen en/of de ventilatie te verbeteren door het plaatsen van decentrale WTW-units. De verduurzamingsmaatregelen betreffen isolatie van ramen en/of dak, het aanbrengen van ledverlichting en/of het plaatsen van zonnepanelen. Voor deze plannen is via de gemeente Den Haag een subsidie toegekend (SUVIS). In het kader van de SUVIS-subsidieregeling is subsidie toegekend aan drie scholen; bestemd voor het aanbrengen van WTW-units, het aanbrengen van isolatieglas, het vervangen van armaturen voor ledverlichting en het aanbrengen van zonnepanelen op het dak van de school. De uitvoering van de werkzaamheden is volledig afgerond in 2022. Voor de tweede SUVIS subsidieronde hebben we voor vier scholen een aanvraag ingediend en toegekend gekregen.

Het technische Meerjaren Onderhoudsplan is herijkt, waarin duurzaamheidscomponenten zijn toegevoegd.

Door actualisatie van het activeringsbeleid wordt sinds eind 2021 duurzaamheid ook financieel geaccommodeerd en daarmee beter haalbaar gemaakt binnen beschikbare budgetten.

Het energieverbruik van de scholen is in kaart gebracht en een viertal scholen is in 2022 gestart met een pilot afval goed geregeld. Dit houdt in dat plastic en drinkpakken gescheiden opgehaald worden. Er is daarnaast een vooronderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden van het plaatsen van zonnepanelen op een elftal scholen.

Facilitaire zaken

In 2022 is het kleine scholenbeleid opgesteld en vastgelegd. Een van de gevolgen hiervan was de sluiting van de school OBS Ypenburg per schooljaar 2023-2024. De reguliere facilitaire werkzaamheden bestaan uit het afhandelen van binnengekomen meldingen en schades, jaarlijks onderhoud en keuringen en inspecties en het uitvoeren van hieruit voortvloeiende werkzaamheden en adviseren over diverse huisvestingsaangelegenheden. In 2022 is de DMOP (Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan) gereedgekomen. Hiernaast zijn diverse aanbestedingstrajecten doorlopen zoals afvalinzameling en verwerking en aanschaf meubilair. In 2022 is tevens een start gemaakt om de sporttuinen en de VVE's in kaart te brengen, zodat alle verantwoordelijkheden en kostenverdeling goed gebord zijn. Voor onze scholen is een producten- en dienstencatalogus geplaatst op intranet 'Jip' waar alle producten en diensten staan omschreven.

2.5 Overige bedrijfsvoering

2.5.1 Strategische communicatie

Het afgelopen jaar is de focus geweest om de online communicatiebasis op orde te brengen. Met een nieuwe website, een nieuwe werken-bij website en goed ingerichte social media kanalen staat er inmiddels een stevige basis. Via deze kanalen kunnen wij De Haagse Scholen goed profileren.

Verder is er een start gemaakt aan een verbeterplan voor interne communicatie. In 2023 zal het intranet opnieuw aandacht krijgen, maar zal er ook gekeken worden naar aanvullende communicatiekanalen om in alle informatie, maar ook samenwerkings- en interactiebehoeften te voorzien. Het doel is om zo meer alignement en verbinding binnen de organisatie te realiseren.

2.5.2 Implementatie AFAS

Vanuit het ambitiestatement en de sturingsvisie zal de HR-keten zich de komende jaren ontwikkelen in de richting van een meer servicegerichte organisatie. Belangrijk is het eigenaarschap en een heldere managementstructuur. Daarom zijn beslissingsbevoegdheid en verantwoordelijkheden van HR-taken zo laag mogelijk (in de lijn) belegd en vindt de invoer van HR-gegevens en mutaties plaats bij de bron. Op basis hiervan is in 2022 ook het managementstatuut herzien.

In deze ontwikkelrichting is het eerste deel van het e-HRM systeem van AFAS in 2022 voorbereid en per 1 januari 2023 is de personeels- en salarisadministratie geïmplementeerd. AFAS geeft de mogelijkheid de dienstverlening van PSA, Verzuim en HRM verder te professionaliseren, efficiënter in te richten en bovenal gebruikers binnen De Haagse Scholen beter te ondersteunen door de HR-werkprocessen te digitaliseren. Daarbij gaat het om standaardisatie en uniformering van processen en werkwijze, digitalisering en flexibiliteit en advies en ondersteuning naar de scholen. In 2023 volgt de gesprekkencyclus en wordt verkend welke personele onderdelen in AFAS kunnen worden ingeregeld.

2.5.3 ICT beleid

Op het gebied van ICT-beleid heeft een doorontwikkeling van bestaand beleid plaatsgevonden. De uitgangspunten van het nieuwe ICT beleid zijn een verdere focus op de inzet van ICT als ondersteunend middel om het onderwijs te moderniseren en een bijdrage te leveren aan de bestrijding van het lerarentekort, het aanscherpen van de beveiliging van gegevens en de bewustwording van medewerkers t.a.v. cyber security en privacy, de scholen verder te ontzorgen t.a.v. het beheer van de ICT-infrastructuur en aandacht voor kostenreductie door standaardisatie van internetverbinding, netwerkomgeving, apparatuur en beveiliging.

Daarnaast zijn voorbereidingen getroffen voor een organisatie brede (digitale) scan van de ICT-vaardigheden voor het gehele personeel.

2.5.4 Inkoop ontwikkelingen

In 2022 zijn diverse aanbestedingen uitgevoerd. De onderwerpen van de aanbestedingen liepen uiteen van verhuisdiensten, meubilair, schilderwerk, printers/ kopieermachines tot een e-HRM personeels- en salarisapplicatie. In totaal is Inkoop betrokken geweest bij ten minste vier meervoudig onderhandse procedures en zijn vijf Europese

aanbestedingen afgerond. Daarnaast zijn de voorbereidingen van nog vier aanbestedingen in het vierde kwartaal gestart, waaronder afvalverwerking en hardware. Op basis van uitvraag van De Haagse Scholen besteden de leveranciers ruim aandacht aan duurzaamheid bij de dienstverlening die zij aanbieden voor De Haagse Scholen.

De gevolgen van de Europese sancties tegen Rusland heeft ertoe geleid dat De Haagse Scholen de bovenschoolse contractpartijen gevraagd heeft aan te geven dat zij geen contractspartij, inschrijver of onderaannemer zijn met een Russische entiteit. Alleen DVEP, de gasleverancier van De Haagse Scholen, heeft verklaard geen direct contract te hebben met Gazprom (of een andere Russische entiteit), maar dit ook niet uit te kunnen sluiten, omdat de gasmarkt niet is ingericht op basis van herkomst.

De Haagse Scholen ziet de kracht van het samenwerken op het gebied van inkoop binnen het onderwijs. Zo is de aanbesteding voor inhuur van onderwijspersoneel met drie schoolbesturen uit de regio gepubliceerd, heeft De Haagse Scholen kantoorartikelen ingekocht met in totaal 26 besturen/scholen en wordt gewerkt aan de inkoopstrategie voor de aanschaf van leermiddelen samen met SIVON.

2.6 Financieel beleid

2.6.1 Doelstellingen financieel beleid

De hoofddoelstelling van het financiële beleid van De Haagse Scholen is dat er enerzijds zoveel mogelijk middelen ingezet worden voor het onderwijs, terwijl anderzijds de continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd blijft. Hieruit vloeien diverse beleidsuitgangspunten voort, zoals het streven naar een doelmatige inzet van middelen en goede financiële kengetallen met genormeerde reserves die niet te hoog én niet te laag zijn. Hieronder worden de resultaten in 2022 aangegeven per doelstelling van het financieel beleid.

De bedrijfseconomische continuïteit is gewaarborgd

Om risico's in de bedrijfscontinuïteit te monitoren en verantwoorden, sluiten we aan bij de kengetallen en signaleringswaarden die de Inspectie van het Onderwijs hanteert, zoals liquiditeit en solvabiliteit. Deze komen verder terug in het hoofdstuk 'Verantwoording financiën'. Uit deze financiële indicatoren kan worden opgemaakt dat er geen risico's waren en zijn in de bedrijfscontinuïteit.

Het financieel resultaat en de algemene reserves zijn te groot

Een belangrijke centrale doelstelling van het financieel beleid van De Haagse Scholen is dat de omvang van de reserves in lijn is met het risicoprofiel van de organisatie. Hierop sturen we door normering van financiële resultaten in onze (school) begrotingen. Vervolgens zien we toe op de realisatie daarvan in de praktijk.

In 2021 zijn de reserves van De Haagse Scholen bovenmatig geworden. Daarom was voor 2022 een negatief resultaat van -/- € 2,2 miljoen begroot. De beoogde reserveafbouw is niet behaald: in de begrotingsrealisatie wijken we ver af van dit resultaat met een uiteindelijk behaald positief resultaat van € 17,9 miljoen.

De Haagse Scholen was succesvol in het verhogen van de lasten. In 2021 bedroegen de totale lasten € 141 miljoen, in 2022 waren deze € 160 miljoen. De fte omvang, de grootste zogenaamde "cost driver", is gestegen van 1508 fte in 2021 naar 1540 fte in 2022. Dit is aanzienlijk meer dan de begrote 1513 fte. Ondanks de stijging in fte drukt het lerarentekort op meerdere manieren de personeelslasten:

- In de eerste plaats is er een dalende gemiddelde personeelslast, doordat in plaats van bevoegde leerkrachten lager ingeschaalde medewerkers worden ingezet.
- De ontvangen UWV-compensatie voor zwangerschappen was ruim een miljoen euro hoger dan begroot, maar leidt nauwelijks tot vervangingsinzet, omdat er geen tijdelijke vervangers te vinden zijn.
- Op externe inhuur/ uitzendkrachten is € 2 miljoen minder besteed dan begroot, ondanks dat ook het ziekteverzuim hoger was dan eerdere jaren.
- Doordat er amper leerkrachten werkloos zijn, is ook het beroep dat op het Participatiefonds wordt gedaan enorm gedaald. Hierdoor besloot het Participatiefonds medio 2022 geen premies meer te innen (0%), wat De Haagse Scholen enkele miljoenen scheelt in de lasten.

De extra personele inzet gaat dus alsnog gepaard met lagere personele lasten dan begroot, door arbeidsmarktfactoren buiten de invloedssfeer van De Haagse Scholen.

Ook de totale materiële lasten zijn in 2022 fors gestegen, afgerond € 4 miljoen hoger dan in 2021. Afschrijvingslasten en huisvestingslasten zijn min of meer conform begroting en de overige lasten zijn € 2,3 miljoen hoger dan begroot, in het bijzonder door meer ingekochte externe leerlingenbegeleiding. De grootste afwijkende begrotingspost in de materiële lasten betreft een vertraagde aanpassing van de verantwoordingsregels voor onderhoudsvoorziening (€ 5 miljoen minder lasten).

Het lukt de scholen en het bestuur om de inzet te verhogen, zowel in personeelsomvang als in materiële lasten. Daarin wordt de begroting op de meeste posten gerealiseerd of overschreden. De groei van de inkomsten was echter veel groter dan verwacht werd. Bij elkaar zijn € 13,9 miljoen meer baten ontvangen dan begroot. Grotendeels betrof dit incidentele middelen waarover pas laat in het jaar gecommuniceerd werd door de verstrekkers. In de rijksmiddelen besloot het Rijk medio 2022 om de NPO-middelen voor scholen met hoge onderwijsachterstandscores (waar De Haagse Scholen er veel van heeft) fors te verhogen. Ook heeft De Haagse Scholen veel extra baten ontvangen voor de opvang van asielzoekers/vreemdelingen. Niet alleen het aantal vreemdelingen was hoger, ook verhoogde het Rijk de bekostiging per vreemdeling aanzienlijk. Ook gemeente en samenwerkingsverbanden hebben hun bijdrages in de loop van het jaar verhoogd.

De snelheid waarmee scholen, mede door de huidige arbeidsmarkt, kunnen reageren op de extra, incidentele bekostiging is niet voldoende groot om de betreffende middelen in hetzelfde jaar nog doelmatig en rechtmatig weg te kunnen zetten. Het gevolg is dat een groot financieel resultaat ontstaat en de bovenmatigheid in de (school)reserves verder gestegen zijn.

Het bestuur zag medio 2022 deze ontwikkeling ontstaan in haar financiële prognoses. Daarop heeft het bestuur geacteerd door een nieuwe collectief programma op te

zetten ter bestrijding van het tekort aan leerkrachten en schoolleiders, bekostigd uit bovenmatige reserves van scholen. Afgerond € 3 miljoen extra wordt ingezet voor werving en opleiding van zij-instromers, werkervaringsplaatsen voor nieuwe schoolleiders en projecten voor het anders organiseren van het onderwijs. Veel van deze bestedingen zijn nog niet in de lasten van 2022 gerealiseerd, maar zullen in 2023 en daarna zichtbaar worden in de financiële resultaten. De overschotten in 2022 maken het mogelijk om het collectieve programma verder te vergroten. Het bestuur wil daarbij in het bijzonder inzetten in projecten voor anders organiseren op de zogenaamde Versnellingsscholen.

Naast het collectieve programma is in het begrotingsproces voor 2023 en volgende jaren gestuurd op de afbouw van bovenmatige schoolreserve door de scholen. Met ingang van 2023 hebben de scholen van De Haagse Scholen bestedingsplannen opgesteld voor de inzet van € 7,9 miljoen, met name gericht op projecten die zich richten op verbetering van het onderwijsaanbod en bestrijding van gevolgen van het lerarentekort.

De Haagse Scholen kent een doelmatige bedrijfsvoering

Het begrip doelmatigheid heeft in het primair onderwijs de laatste jaren een groter politiek/bestuurlijk gewicht gekregen. Van doelmatigheid is sprake als de beschikbare middelen en menskracht in een goede verhouding staan tot het onderwijsaanbod aan leerlingen. Dat kan worden benaderd op zowel bestuursniveau, als voor de scholen. De overheadomvang is een belangrijke indicator voor de doelmatigheid van De Haagse Scholen. Niet alle middelen vloeien direct door naar onderwijstijd en daarmee leeropbrengsten voor leerlingen. Noodzakelijkerwijs wordt geld besteed aan beheersmatige, coördinerende en ondersteunende activiteiten voor de scholen. Als deze bestedingen echter te groot worden, dan gaat dat ten koste van het onderwijsaanbod, neemt de doelmatigheid van de bedrijfsvoering af. In de laatste overheadbenchmark in 2020 bleek de bovenschoolse overheadformatie met 3,2% ruim onder het gemiddelde van de benchmark te zitten (3,7%). De uitkomst was vergelijkbaar met de voorgaande benchmark in 2018 (eveneens 3,2%).

Het aandeel van de bovenschoolse lasten (excl. projecten met eigen baten) van het bestuurskantoor in de totale exploitatie van De Haagse Scholen bedroeg 4,7% in 2022. Dit is inclusief collectieve materiële lasten die voor een groot deel direct ten behoeve van de scholen worden gemaakt, zoals internetaansluiting en verzuimbegeleiding door de bedrijfsarts.

Voorstellen voor mutatie van de bovenschoolse afdracht van scholen worden binnen De Haagse Scholen altijd voorgelegd aan de schooldirecteuren in een draagvlakpeiling. Pas bij een 2/3e meerderheid stelt het college van bestuur de nieuwe afdracht vast. Deze procedure heeft een dempend effect op de omvang van de indirecte kosten in de organisatie.

De tweede lijn van De Haagse Scholen in de waarborging van doelmatigheid in de bedrijfsvoering is het collectief realiseren van voorzieningen waar scholen gebruik van maken. Hierin hebben openbare aanbestedingen een belangrijke rol. Schoonmaak, bedrijfsarts, internet en energie zijn voorbeelden van centrale inkopen waarmee op basis van schaalvoordeel voordelig kan worden ingekocht voor alle scholen gezamenlijk. Uit het laatste overhead benchmark kwam naar voren dat de kosten van het IT-beheer op de scholen aanzienlijk hoger liggen dan bij andere PO besturen. Dit is aanleiding geweest om in 2022 een specifiek op IT gerichte benchmark op te zetten, waarin wordt ingezoomd op de IT-kosten van een aantal deelnemende schoolbesturen. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat de diverse centrale onderdelen van het IT-landschap doelmatig georganiseerd zijn (bijvoorbeeld benedengemiddelde kosten per gebruiker), waaronder kosten van het netwerk, datacentrum, printers, multifunctionals en telefonie.

In decentraal georganiseerde onderdelen valt verdere doelmatigheidswinst te halen. Dit geldt in het bijzonder voor het uitbestede (technische) IT-beheer op scholen. Dit is een bevestiging van het in 2022 vastgestelde ICT-beleid dat uitgaat van verdergaand centraal organiseren.

2.6.2. Financieel beheer

Treasury

De Haagse Scholen heeft haar beleid met betrekking tot het beheer van haar vermogen en het wegzetten van liquide middelen omschreven in een treasurystatuut dat voldoet aan de juridische kaders van het ministerie van OCW in de Regeling beleggen, belenen en derivaten (gewijzigd d.d. 19 december 2018). Er zijn in 2022 geen afwijkingen geweest van de regels in het treasurystatuut.

Een risicomijdend treasurybeleid staat centraal. Belegging van overtollige liquide middelen in aandelen, opties en derivaten is niet toegestaan. Beleggen in risicoarme financiële producten, zoals staatsobligaties is wel mogelijk, na de raad van toezicht geïnformeerd te hebben. Het aangaan van leningen vergt goedkeuring van de raad van toezicht.

In het najaar van 2022 zijn € 31 miljoen aan overtollige liquiditeiten van De Haagse Scholen belegd in een aantal spaardeposito's bij Schatkistbankieren (Nederlandse Staat) met verschillende looptijden tot 12 maanden. Daarvoor was geen sprake van beleggingen. De rest van de liquiditeiten zijn aangehouden op rekening courant het Schatkistbankieren en op betaalrekeningen van scholen bij banken die voldoen aan de gestelde minimale credit ratings. Er is geen sprake van andere beleggingen.

Een beeld van de kasstromen in 2022 is opgenomen in de jaarrekening in het kasstroomoverzicht. In de jaarrekening is ook een specificatie van de aangegane deposito's opgenomen (o.a. omvang, vrijval van beleggingen en looptijden) conform artikel 10 van de Regeling beleggen, belenen en derivaten. Dit artikel geeft ook aan hoe verantwoord moet worden over uitstaande leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten. Deze financiële producten zijn niet van toepassing op De Haagse Scholen. Er was geen sprake van derivaten en leningen in 2022. Er worden eveneens geen financiële instrumenten gehanteerd om middelen weg te zetten in het kader van het financieel beleid.

De Haagse Scholen is in 2021 overgestapt van haar particuliere huisbank naar het Schatkistbankieren van het ministerie van Financiën. Het bankrisico is door de overstap naar Schatkistbankieren in 2021 lager geworden dan voorheen (hogere creditrating) en de rente-inkomsten zijn aanzienlijk hoger dan bij particuliere banken. In 2022 was sprake van € 131k aan rente-inkomsten.

Kasstromen en financiering

Om salarissen en werkgeverslasten te kunnen betalen en te kunnen voldoen aan onze verplichtingen aan leveranciers, is het noodzakelijk dat De Haagse Scholen ten alle tijden voldoende middelen op de rekening courant bij de bank heeft. De operationele kasstroom is dominant. De inkomende kasstroom bestaat bijna geheel uit betalingen op grond van de rijksbekostiging, vergoedingen van de gemeente en andere baten. De uitgaande kasstroom wordt gedomineerd door de personeelslasten en betalingen aan crediteuren in de exploitatie.

Kasstromen uit financieringsactiviteiten zijn er niet, op de rentebaten en -lasten op de liquide middelen na. Er is geen inkomende kasstroom uit bijvoorbeeld leningen. Investeringsactiviteiten in materiële vaste activa worden volledig gedekt uit de eigen liquiditeit.

Op ieder moment bestaat inzicht in onze liquide middelen. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting in het bestuursplan wordt jaarlijks ook een meerjarige liquiditeitsprognose opgesteld om de verwachte meerjarige ontwikkeling te monitoren. Zowel de korte als lange termijn zitten er geen (continuïteits-)risico's in de kasstromen. In de jaarrekening is het kasstroomoverzicht opgenomen voor 2022, waarin ook nadere detailinformatie is te vinden. Per saldo namen de liquide middelen toe met € 18,6 miljoen. In 2023 wordt opnieuw een positieve kasstroom verwacht, vooral door vermindering van openstaande vorderingen (gemeentelijk). In de jaren daarna zullen de liquide middelen jaarlijks dalen door negatief begrote resultaten.

Investeringsbeleid

Vanwege het feit dat De Haagse Scholen over voldoende liquide middelen beschikt, worden investeringen uit eigen middelen voldaan. Gezien de schaalgrootte van de organisatie is er sprake van spreiding van de investeringsbehoefte, zodat er geen hele grote verschillen per jaar optreden. De scholen beslissen zelf over hun investeringen als onderdeel van hun integraal management. Om het effect van de investeringen op de jaarlijkse exploitatie van iedere individuele school te bepalen, wordt voor iedere school een meerjaren investeringsbegroting gemaakt. Hierin zijn ICT, lesmethodes en meubilair de grootste posten.

In 2022 was sprake van € 3,3 miljoen aan investeringen, grotendeels op de scholen (2021: € 2,8 miljoen). Begroot stond hiervoor € 3,6 miljoen. De komende jaren verwachten we jaarlijkse investeringen die variëren tussen afgerond € 5,6 miljoen en € 2,3 miljoen euro per jaar. Vooral de eerstvolgende jaren (2023, 2024) zijn veel extra investeringen begroot als gevolg van de bovenmatige reserves.

Voor gebouwonderhoud is een voorziening gevormd, welke is gebaseerd op een meerjaren onderhoudsplanning. In 2022 is een nieuw Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan vastgesteld. Hierin zijn naast onderhoudslasten (uit de voorziening) ook investeringen in materiële vaste activa opgenomen voor de verduurzaming van schoolgebouwen voor de komende jaren voor een bedrag van afgerond € 3,5 miljoen, naast de hierboven genoemde investeringsbedragen. Deze investeringen verdienen zichzelf terug middels lagere energielasten.

2.6.3 Verantwoordingsthema 2022: allocatie middelen

De minister van OCW vraagt in de Regeling jaarverslag artikel 4 lid 6 om nadere verantwoording over de allocatie van middelen binnen onderwijsbesturen. Het uitgangspunt voor de verdeling van de rijksmiddelen binnen De Haagse Scholen is dat er zoveel als mogelijk geld vloeit naar de scholen, dus ten gunste van het onderwijs. Wij geven daar invulling aan door alle rijksbekostiging op naam van de school (per BRIN-nummer) ook daadwerkelijk te boeken ten gunste van de school. Vervolgens dragen de scholen een percentage van deze bekostiging af, als tarief voor bovenschoolse dienstverlening, de exploitatie van de schoolgebouwen en bij wijze van solidariteit tussen scholen. De school is integraal verantwoordelijk voor de besteding van de resterende middelen. Alle andere lasten/ risico's die niet worden afgedekt middels deze opdrachten vallen binnen de verantwoordelijkheid van de scholen, waaronder kosten van professionalisering, vervanging van personeel, ICT-middelen, inventaris/ meubilair en onderwijslespakketten.

De herverdeelsystematiek wordt alleen toegepast op de lumpsum rijksbekostiging. Andere bekostigingen en subsidies (waaronder middelen voor basisondersteuning, arrangementen passend onderwijs, gemeentelijke subsidies, geoormerkte rijkssubsidies) vloeien volledig naar de scholen, zonder dat sprake is van enige opdracht.

Het opdrachtperscentage wordt ieder jaar door het bestuur vastgesteld, na een draagvlakpeiling waarin de schooldirecteuren hun stem uitbrengen. Het bestuur stemt in met wijziging van het percentage bij een draagvlak van minimaal 2/3e van de directeuren. De GMR heeft vervolgens nog een adviesrecht voorafgaand aan vaststelling door het college van bestuur.

De opdracht valt uiteen in een viertal bestemmingen:

- **Bestuur en dienstverlening aan scholen (bestuurskantoor):** hieronder vallen de lasten van het college van bestuur, GMR en de afdelingen Beleid & Advies en Bedrijfsvoering. Hier zijn naast de strategische beleidsvorming en control op hoofdlijnen de volgende diensten aan de scholen belegd: financiële administratie, personeels- en salarisadministratie, HR-advies & recruitment, verzuimbegeleiding, bovenschoolse kwaliteitszorg, werkgeverschap van schoolleiders, beheer centrale ICT-infrastructuur, financieel advies, facilitair advies, projectmanagement nieuwbouw en renovatie, inkoopbegeleiding, communicatieadvies, ondersteuning en advies bij privacy en AVG en de kosten van juridische bijstand. Bij elkaar bedroegen de kosten van het bestuurlijk apparaat in 2022 € 10,0 miljoen (2021: € 7,4 miljoen), 6% van de totale lasten.
- **Exploitatie van de schoolgebouwen:** de verantwoordelijkheid en daarmee het budget voor de schoolgebouwen (onderhoud, energie, schoonmaak, etc.) is centraal belegd, waarvoor de scholen een deel van de bekostiging afdragen. Naast een deel van de bekostiging van de materiële instandhouding is het ook noodzakelijk om een deel van de personele rijksbekostiging hiervoor aan te wenden.
- **Personele risico's:** grote risico's in het personeelsmanagement van de scholen zijn op grond van het uitgangspunt van solidariteit centraal 'verzekerd'. Dit betreft lasten als gevolg van hoog ziekteverzuim, boventalligheid van personeel, eigen risico uitkeringen Participatiefonds, overgangsregeling BAPO (extra lasten oudere medewerkers) en betaald ouderschapsverlof waarvoor scholen vergoedingen ontvangen.
- **Financiële knelpunten:** scholen die niet in staat zijn om binnen de beschikbare bekostiging basiskwaliteit in hun onderwijsaanbod te realiseren ontvangen financiële steun, voor zover de oorzaken van hun tekorten liggen buiten de eigen invloedssfeer. Voorbeelden van scholen waarvan de rijksbekostiging niet toereikend is om de (vaste) lasten te dekken zijn scholen met een tweede, niet bekostigde locatie en kleine scholen.

De afdrachten van de bekostiging (exclusief werkdrukmiddelen) ontwikkelen zich meerjarig als volgt:

Indicator	2021	2022	2023
Bestuur en dienstverlening aan scholen	7,2%	7,5%	6,9%
Exploitatie schoolgebouwen	6,7%	7,1%	6,6%
Personele risico's	2,1%	1,4%	1,0%
Financiële knelpunten	1,8%	1,8%	0,8%
Totale inhouding personele en materiële rijksbekostiging	17,8%	17,8%	15,3%
- Waarvan herverdeling tbv bestuur en bovenschoolse dienstverlening	7,2%	7,5%	6,9%
- Waarvan herverdeling tbv scholen onderling (solidariteit)	10,6%	10,3%	8,4%

Met ingang van 2022 is het allocatiemodel vereenvoudigd door de toepassing van een enkel herverdeelpercentage op het geheel van de rijksbekostiging (personeel en materieel). Daarvoor golden aparte herverdeelpercentages voor materiële en personele bekostiging. In bovenstaande tabel zijn de herverdeelpercentages van 2021 omgerekend naar de nieuwe systematiek omwille van de vergelijkbaarheid.

In 2023 zal sprake zijn van een lager afdrachtpercentage. De belangrijkste redenen daarvoor zijn de stijging van de bekostiging (hogere grondslag waarover herverdeling plaatsvindt) en gerealiseerde overschotten in de bovenschoolse budgetten in 2021 en 2022 die zullen worden besteed in 2023.

2.7 Risico's en risicobeheersing

2.7.1 Risicobeheerssysteem (B1)

Risicomanagement vormt een belangrijk onderdeel van de Planning & Control cyclus van De Haagse Scholen. Eens in de twee jaar wordt een uitgebreide risicoanalyse opgesteld. Om en om wordt deze intern uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de controller, of extern uitbesteed. De afwisseling tussen interne en externe uitvoering waarborgt een frisse en onafhankelijke blik op het risicoprofiel van de organisatie.

Op grond van deze risicoanalyses identificeren en wegen we risico's (kans en impact), bepalen we in hoeverre afdoende beheersmaatregelen zijn getroffen en berekenen we de benodigde omvang van het weerstandsvermogen om risico's af te dekken.

In het voorjaar van 2022 heeft AON in opdracht van De Haagse Scholen gerapporteerd naar aanleiding van een geactualiseerde risicoanalyse. Daaruit kwam naar voren dat het risicoprofiel van de organisatie is toegenomen, waardoor meer risicobuffer nodig is dan naar voren kwam uit eerdere analyses. Desondanks blijkt de beschikbare reserveomvang van de stichting groter dan noodzakelijk is op grond van het risicoprofiel, zie verder hoofdstuk 3.3 Financiële positie. Ook geeft de risicoanalyse aanleiding om de beheersing van enkele risico's nader te onderzoeken en mogelijk bij te stellen, waaronder in het bijzonder cyber risico's.

In het risicobeheerssysteem worden de belangrijkste risico's geïntegreerd in de Planning & Control cyclus. We omschrijven de risico's met daarbij getroffen beheersmaatregelen in het bestuursplan (meerjarenbegroting). Gedurende het jaar monitoren we de manifestatie van de geïdentificeerde risico in de praktijk. Dit vindt plaats in de (interne) viermaands- en de achtmaandsrapportage. Tot slot blikken we jaarlijks terug op de betreffende risico's, inclusief beheersing, in de externe verantwoording van het bestuursverslag.

Naast deze procedurele inbedding heeft risicobewustzijn en risicomanagement continu een belangrijke plaats in het bestuurlijk overleg en is structureel onderdeel van bestuurlijke overwegingen in het besluitvormingsproces. De gehanteerde "risk-appetite" van het bestuur is daarbij passend voor die van een met publiek geld bekostigde organisatie, functionerend in een externe omgeving die hoge eisen stelt aan ondermeer kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid.

2.7.2 Belangrijkste risico's en onzekerheden (B2)

In deze paragraaf worden de belangrijkste risico's en onzekerheden omschreven op grond van het risicobeheerssysteem van De Haagse Scholen, onderverdeeld in categorieën.

Strategie en operationele activiteiten

▪ Lerarentekort

De kern van dit risico is dat *de kwaliteit van het onderwijs* kan lijden onder een structureel gebrek aan goede leerkrachten.

In de instroom en uitstroom aantallen van leerkrachten zien we dat het lerarentekort dit jaar is toegenomen. Aan het begin van schooljaar 2022-2023 was het aantal lesdagen waarop onderwijs op groepen niet door een bevoegde leerkracht werd gegeven niet veel groter dan het jaar daarvoor. Wel zagen we de gemiddelde groeps grootte stijgen. Ook neemt het aandeel ambulante medewerkers in de scholen zoals intern begeleiders af. De leeropbrengsten bij sommige scholen zouden kunnen dalen als gevolg van het lerarentekort, wat vraagt om goede monitoring. In de bovenschoolse kwaliteitszorg wordt in deze extra aandacht voorzien.

De stand van zaken rondom de belangrijkste beleidsmaatregelen wordt omschreven in paragraaf 2.3 van het jaarverslag.

▪ Invulling passend/inclusief onderwijs, groei SO en SBO

De Haagse Scholen streeft naar thuisnabij, inclusief onderwijs waar zoveel mogelijk leerlingen thuis zijn op reguliere basisscholen. In de praktijk zien we een toenemende stroom doorverwijzingen naar het SO en SBO. De doorverwijzingsgraad vanuit het reguliere basisonderwijs naar SO en SBO is hoger dan de rijksnormen waarop de bekostiging van de samenwerkingsverbanden is gebaseerd. Deze problematiek hangt mede samen met de groei van het lerarentekort.

In 2022 zijn de doorverwijzingen verder gestegen ten opzichte van 2021. Er is sprake van wachtlijsten en kinderen voor wie geen passend onderwijsaanbod kan worden geboden. De groei van SO en SBO-scholen leidt tot steeds meer uitgaven

van het samenwerkingsverband aan (duurdere) SO en SBO-scholen, wat ten koste gaat van beschikbare middelen voor basisondersteuning en arrangementen in het reguliere onderwijs. Onvoldoende invulling van passend onderwijs op reguliere basisscholen kan vervolgens weer tot meer doorverwijzingen leiden.

Voor de voortgang van beleidsmaatregelen, zie hoofdstuk 2.

▪ Ontwikkeling leerlingaantal

De meerjarige raming van de leerlingaantallen per school is bepalend voor de formatieplanning en tegelijkertijd inherent onzeker. Door verschillen in de leerlingraming en de werkelijke leerlingenaantallen kan het zijn dat er meer of minder personeel aanwezig is op scholen dan nodig. Door het lerarentekort zal op bestuursniveau geen sprake zijn van te veel personeel, maar kan de bezetting op de scholen ondoelmatig zijn door schommelingen in het leerlingaantal. Een (onverwachte) majeure groei van het leerlingaantal (op bestuursniveau) gaat gepaard met een grotere personeelsbehoefte, en daarmee verzwarende van het lerarentekort.

In 2021 zagen we voor het eerst sinds jaren een significante daling in het leerlingaantal, ook minder leerlingen dan dat geraamd was in de begroting. Oorzaken lagen in de coronacrisis, waardoor het aantal expats en arbeidsmigranten in de stad daalde. In 2022 zien we de tegenovergestelde beweging, met name veroorzaakt door de komst van grote aantallen vluchtelingen. Naast een kwantitatief dilemma (gebrek aan leerkrachten), leverde dit ook een kwalitatief tekort op in de beschikbaarheid van een geschikt onderwijsaanbod voor deze doelgroep. Het bestuur heeft met de gemeente Den Haag ingezet op alternatieve vormen van (tijdelijke) landingsplaatsen, zodat deze groepen leerlingen toch een plaats vinden. Op deze landingsplaatsen is geen sprake van volwaardig onderwijs conform de bepalingen in de Wet op het Primair Onderwijs, maar wordt wel een betekenisvol educatief programma aangeboden, voorbereidend op doorstroom naar het onderwijs.

Financiële positie en verslaggeving

▪ Financiële onzekerheid en instabiliteit

Vanaf 2020 neemt de omvang van tijdelijke rijkssubsidies enorm toe. Enerzijds zijn er nieuwe subsidies ter bestrijding van het lerarentekort, anderzijds om de gevolgen van de coronacrisis tegen te gaan, waaronder ook het Nationaal Programma Onderwijs met ingang van medio 2021. Deze stromen zorgen voor veel extra tijdelijke baten, en leiden tegelijkertijd tot extra bestedingen. Door tekorten op de arbeidsmarkt is het echter vaak problematisch om de extra gelden goed in te zetten. Hierdoor kunnen ongewenste financiële overschotten ontstaan, en tegelijkertijd is een risico dat beoogde doelstellingen bij de subsidies niet worden gerealiseerd. Dit risico heeft zich in 2022 in grote mate gemanifesteerd, leidend tot een majeur financieel resultaat, mede veroorzaakt door extra subsidie-inkomsten uit het NPO en bekostiging voor opvang asielzoekers/vreemdelingen.

De toename van het aantal financiële stromen leidt ook tot extra eisen in de verantwoording. Deze aparte geldstromen gaan ieder voor zich gepaard met andere financiële en inhoudelijke verantwoordingseisen. Het gehele financieel administratieve landschap is daardoor complexer geworden en dat stelt hogere eisen aan de administratie, zowel centraal als op de scholen.

Om dit risico te beheersen is een subsidieregister ingevoerd in 2021 en verder uitgebreid in 2022. Dit register draagt bij aan een volledig overzicht op alle verantwoordingen met bijbehorende eisen. Een subsidiemonitor is ingevoerd in 2022 om de (tussentijdse) uitputting van de afzonderlijke geldstromen beter in beeld te hebben, op zowel schoolniveau als bestuurlijk.

In 2022 hebben we ook diverse maatregelen getroffen om de juistheid en tijdigheid van de kostenallocatie op subsidies te verbeteren in de administratieve processen, waaronder aangescherpte eisen aan facturen van leveranciers (kenmerk) en harde

periode-afsluitingen met administratieve controles op juistheid en rechtmatigheid van boekingen op de subsidies.

▪ Nieuwbouw en renovatie

Bouwprojecten zijn een van de grootste financiële risico's voor De Haagse Scholen vanwege hun omvang en complexe, slecht beheersbare omgeving met diverse actoren die vaak tegenstrijdige belangen nastreven. De gemeentelijke indexatie loopt achter bij de forse prijsontwikkeling in de markt wat het budgettair neutraal uitvoeren van projecten bijzonder complex maakt. Bovendien staat de regelgeving niet toe dat we eigen (rijks)middelen aanwenden voor nieuwbouw van scholen, wat kan leiden tot onrechtmatige bestedingen in de verantwoording. De juridische geschillen rondom de projecten bij de Galvanischool en de Annie M.G. Schmidtschool hebben daarnaast ook tot overschrijdingen en vertraging geleid. Beide projecten worden verwacht opgeleverd te worden in 2023.

Gekoppeld aan het projectmanagement worden de afzonderlijke projecten gemonitord middels projectrapportages. Tekorten in het projectbudget worden deels opgevangen in overleg met de gemeente (aanvullende bekostiging) en deels door verduurzamingsaspecten in de bouw bestuurlijk te financieren. Dit laatste is toegestaan binnen de rijksbekostiging als sprake is van een redelijke terugverdientijd in het beheer van de gebouwen.

Wet- en regelgeving

▪ Juridisering

Het juridiseren van de samenleving laat een doorwerking in het onderwijsveld zien en daarmee vormt dit een risico voor De Haagse Scholen. De aanwezigheid van klachten en het voeren van juridische procedures is voor een organisatie als De Haagse Scholen onvermijdbaar. Enerzijds omdat De Haagse Scholen jaarlijks honderden besluiten neemt als bestuursorgaan (denk aan toelatings-, schorsings-

en verwijderingsbesluiten). Anderzijds omdat De Haagse Scholen een grote organisatie is met veel betrokken partijen waarbij geschillen eerder een juridische lading krijgen. Daarnaast is een trend te zien dat controlerende instanties meer bevoegdheden krijgen om te controleren en te handhaven. Het gevolg is dat De Haagse Scholen financiële middelen in moet zetten, het risico op beboeting door controlerende instanties toeneemt en een hogere werkdruk kan worden ervaren bij de betrokken medewerkers.

De formatie van het bestuurskantoor is vanaf juni 2022 structureel uitgebreid met een juridisch adviseur/ klachtenfunctionaris ten behoeve van de coördinatie en afhandeling van klachten en bezwaren in het kader van de Awb. Interne procedures worden geactualiseerd, registratie en inhoudelijke analyse van klachten en bezwaren wordt opgepakt.

In hoofdstuk 1, onder klachtenbehandeling wordt ingegaan op de klachten en bezwaren die De Haagse Scholen in 2022 heeft ontvangen.

▪ **Naleving aanbestedingsregelgeving**

Dit risico betreft mogelijke onrechtmatigheden in de verantwoording en juridische geschillen met benadeelde leveranciers. In de jaren voor 2021 was door krapte op de arbeidsmarkt lange tijd sprake van onderbezetting van de inkoopformatie. Hierdoor zijn achterstanden opgelopen in de inkoopplanning die tijd kosten om weer in te lopen. Om de functie minder kwetsbaar te maken en opgelopen achterstanden in te lopen, is naast een senior inkoper ook een junior inkoper/contract beheerder aan de formatie toegevoegd en is de externe inkoopondersteuning uitgebreid. Om de onrechtmatigheden onder controle te houden en achterstanden in te halen, wordt met een aanbestedingskalender gewerkt op basis van een spendanalyse. Ook wordt ingezet op het neerzetten van een completer contractenregister, met op termijn ook decentrale overeenkomsten van scholen. Uit de spendanalyse over 2022 komen beperkte onrechtmatigheden naar voren op zowel centraal niveau als binnen de scholen. Deze vallen binnen de controletoleranties die de accountant hanteert.

▪ **Privacy-/ gegevensbescherming**

Belangrijkste aandachtspunt vanuit de risicoanalyse is dat er structurele en planmatige aandacht dient te blijven voor het kennisniveau (op gebied van digitale veiligheid) van personeelsleden. Onderzocht wordt of een cybersecurityverzekering meerwaarde heeft, besluitvorming hierover volgt. Er zijn in 2022 geen datalekken gemeld en eveneens geen meldingen geweest bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Wel waren er 2 veiligheidsincidenten, die echter niet kwalificeerden als datalek conform de AVG. Om de bewustwording onder medewerkers te vergroten wordt in 2023 een communicatiecampagne uitgevoerd.

▪ **Cyberhack/ ransomware**

Het aantal incidenten waarbij hackers onbevoegd toegang krijgen tot (een deel van) het netwerk van organisaties stijgt. Netwerken, applicaties of websites worden steeds vaker stilgelegd door ransomware. Ook in het onderwijs zijn de eerste gevallen bekend. Als dit plaatsvindt bij De Haagse Scholen kan dit leiden tot mogelijke stilstand van processen (tot systemen veilig zijn verklaard), de reputatie van De Haagse Scholen leidt schade en er kan noodzaak zijn tot het betalen van losgeld. Deze trend zorgt voor een verhoogd risico in de ICT van De Haagse Scholen en maakt het noodzakelijk om de beveiliging van het ICT-landschap te intensiveren. In 2022 heeft De Haagse Scholen haar nieuwe ICT-beleid vastgesteld. De komende jaren zal uitvoering worden gegeven aan diverse aanscherpingen in de informatiebeveiliging, waaronder een centralisatie en verbetering van de firewalls, wat scholen beter beschermt tegen hackers.

3.

Verantwoording van de financiën

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief (A1)

Ontwikkeling leerlingaantal

Onderstaande tabel laat het aantal (verwachte), ongewogen leerlingen zien per jaar op 1 oktober. Tot en met 2021 was dit de teldatum waarop de lumpsum bekostiging werd gebaseerd. Vanaf 2023 geldt echter 1 februari (t-1) als teldatum voor de bekostiging. De raming in onderstaande cijfers is meerjarig gebaseerd op 1 februaritellingen. Hierdoor zijn de getallen in 2021 vergelijkbaar met de realisatiecijfers in 2022 en verder.

Aantal leerlingen per 1/10	2021	2022	2023	2024	2025
Basisonderwijs	13.792	13.630	13.522	13.636	13.734
Speciaal basisonderwijs	561	555	556	565	565
(Voortgezet) speciaal onderwijs	991	1003	1006	1034	1034
Totaal	15.344	15.188	15.084	15.235	15.333

De ontwikkeling van de leerlingenaantallen is afhankelijk van een groot aantal lokale factoren per school (demografische ontwikkeling in de wijk, aanwezigheid van nieuwbouwprojecten in de omgeving, aantrekkelijkheid van de school voor ouders, andere scholen in de omgeving) en daarmee ook zeer divers van aard. Sommige scholen groeien, waar anderen krimpen.

De Haagse Scholen kende de laatste jaren tot 2021 een gestage groei. In 2021 was echter sprake van een krimp die zich voordeed in het basisonderwijs. Door de coronacrisis kozen veel arbeidsmigranten en expats er voor om terug te keren naar het land van herkomst. Daardoor was op 1-2-2022 sprake van een lager leerlingaantal dan het jaar daarvoor.

De krimp in de aantallen tussen 2022 en 2023 in het reguliere basisonderwijs wordt veroorzaakt door de sluiting van OBS Ypenburg. De leerlingaantallen van deze school in 2023 zijn niet meer opgenomen in de tabel, aangezien deze geen rol meer spelen voor de bekostiging (in schooljaar 2023-2024 is de school gesloten). Afgezien van deze school is per saldo sprake van een kleine groei tussen 2022 en 2023. Deze groei wordt veroorzaakt door de komst van vluchtelingen, veelal door de oorlog in Oekraïne. De scholen verwachten in hun ramingen dat de krimp door corona zich de komende jaren verder herstelt tot op het oude niveau.

De groei in het (V)SO is vooral geraamd bij SO scholen die zich richten op gedragsproblematiek bij leerlingen. Samen met het samenwerkingsverband SPPOH werken we aan beleid om de groei van SBO en SO in de afgelopen jaren te keren (minder doorverwijzingen), en meer inclusief onderwijs op reguliere basisscholen te realiseren.

Ontwikkeling formatie-omvang

Onderstaande tabel geeft weer hoe de formatie zich meerjarig ontwikkelt per functiecategorie. De aantallen fte betreffen de gemiddelden over het hele jaar. In de jaarrekening wordt het aantal fte aan het eind van het jaar gepresenteerd.

Gem. formatie in fte	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Directie/ MT	82,4	83,8	84,9	82,2	81,8	81,7
Onderwijzend personeel	969,8	935,7	943,3	926,5	918,9	914,4
Onderwijs ondersteunend personeel	456,0	521,6	533,6	521,8	515,0	511,3
Totaal	1508,1	1541,1	1561,8	1530,4	1515,6	1507,4

Onder Directie/ MT staan in de tabel naast de schoolleiders ook de leden van het college van bestuur en de bovenschoolse directeuren vermeld.

De totale personeelsformatie groeide in 2022 als gevolg van extra (incidentele) bekostiging, waaronder het NPO. Doordat het NPO-programma in 2021 niet volledig tot uitvoering kwam, is uitgegaan van een langere doorloop van het programma tot begin 2024. Na afloop van het NPO in 2024 daalt de formatie weer. In de meerjarenbegroting en bovenstaande formatieplanning is nog niet geanticipeerd op de komst van extra bekostiging voor de verbetering van basisvaardigheden. Het bestuur zet in op behoudt van de NPO-formatieplaatsen met behulp van deze middelen.

De formatiegroei in 2022 vond plaats in het ondersteunend personeel. Meerjarig daalt daarentegen het totaal aantal leerkrachten in het personeelsbestand, ondanks extra middelen. Dit proces, waarbij het aandeel ondersteunend personeel in de formatie toeneemt ten koste van het percentage leerkrachten (onderwijzend personeel), is al meerdere jaren gaande. Oorzaken hiervan zijn het lerarentekort in combinatie met (toenemende) werkdrukmiddelen en incidentele bekostiging. Vaker wordt ondersteunend personeel aangesteld indien het niet lukt om onderwijzend personeel te vinden. Beleid en inspanningen om (de gevolgen van) het lerarentekort tegen te gaan staan beschreven in hoofdstuk 2 van dit jaarverslag.

3.2 Staat van baten en lasten meerjarig (A2)

In 2022 is opnieuw sprake geweest van een aanzienlijk financieel resultaat, veel groter dan begroot was. De algemene duiding hiervan staat opgenomen in hoofdstuk 2 Financieel beleid. Hieronder wordt ingegaan op de onderscheiden posten in de staat van baten en lasten, in combinatie met de cijfers uit de meerjarenbegroting. In de jaarrekening worden de jaarbedragen voor 2022 meer in detail toegelicht.

3.2.1 Toelichting baten

De rijksbijdragen zijn in 2022 aanzienlijk hoger dan in 2021 en ook hoger dan begroot. De stijging wordt vooral veroorzaakt door het dichtten van de loonkloof met het VO (nieuwe cao), aanzienlijk meer baten voor het Nationaal Programma Onderwijs en arbeidsmarkttoelagen voor scholen met hoge onderwijsachterstandsscores, en veel bijzondere bekostiging voor opvang vreemdelingen door een verhoging van de bedragen per leerling en veel meer aanvragen. Daarnaast waren er ook extra incidentele uitkeringen van de samenwerkingsverbanden (m.n. SPPOH) voor basisondersteuning en arrangementen.

Staat van baten en lasten (*1.000,-)	2021	Begroting 2022	Realisatie 2022	2023	2024	2025	Verschil 2022 -begr	Verschil 2022 2021
Baten								
Rijksbijdragen	€ 139.458	€ 150.693	€ 159.705	€ 158.946	€ 143.833	€ 145.073	€ 9.012	€ 20.246
Overige bijdragen overheid en subsidies	€ 9.532	€ 9.468	€ 10.115	€ 9.955	€ 8.428	€ 7.616	€ 647	€ 582
Overige baten	€ 6.238	€ 3.664	€ 7.907	€ 4.779	€ 3.808	€ 3.807	€ 4.242	€ 1.669
Totaal baten	155.228	163.825	177.726	173.679	156.069	156.496	13.901	22.498
Lasten								
Personeelslasten	€ 117.248	€ 135.966	€ 132.560	€ 141.610	€ 36.674	€ 136.006	€ -3.406	€ 15.312
Afschrijvingen	€ 2.772	€ 3.024	€ 2.801	€ 2.953	€ 3.180	€ 3.143	€ -223	€ 29
Huisvestingslasten	€ 10.594	€ 16.503	€ 11.749	€ 14.850	€ 14.856	€ 13.788	€ -4.754	€ 1.155
Overige lasten	€ 10.091	€ 10.532	€ 12.846	€ 14.128	€ 10.639	€ 10.639	€ 2.314	€ 2.755
Totaal lasten	140.704	166.024	159.956	173.540	165.774	163.575	-6.068	19.252
Saldo								
Saldo baten en lasten	€ 14.524	€ -2.200	€ 17.770	€ 139	€ -9.705	€ -7.079	€ 19.969	€ 3.246
Saldo financiële baten en lasten	€ -119	€ -5	€ 131	€ 345	€ 195	€ -5	€ 136	€ 250
Totaal resultaat	€ 14.404	€ -2.205	€ 17.900	€ 484	€ -9.510	€ -7.084	€ 20.105	€ 3.496

De lumpsum rijksbijdrage wordt begroot op basis van (verwachte) leerlingaantallen (t-1) en de parameters in de bekostiging. Daarbij wordt voor de meerjarenbegroting uitgegaan van de tarieven in de laatste regeling (loon/prijspeil 2022). De inkomsten voor het NPO zullen vanaf medio 2023 wegvallen, waarmee ook het totaal van de rijksinkomsten weer daalt in de begroting. In 2024 valt de doelsubsidie voor het G5 programma zij-instroom, gericht op het lerarentekort, weg.

Verwacht wordt dat de Rijksoverheid een nieuw groot programma opstart voor de versterking van basisvaardigheden. Hierover is nog nauwelijks gecommuniceerd en daarom is dit programma ook nog niet in bovenstaande meerjarenbegroting verwerkt, met uitzondering van de eerste (pilot) beschikkingen in 2023.

Achter de overige overheidsbijdragen en subsidies staan de gemeentelijke subsidies vermeld. De meerjarige daling van deze subsidies wordt veroorzaakt door de beëindiging van het programma LeerKansenProfiel (LKP). Hiervoor geldt een afbouwregeling, die niet was opgenomen in de begroting 2022 en verklaart daarmee het grootste verschil in de begrotingsrealisatie. In 2024 loopt ook de gemeentelijke cofinanciering af van de G5 programma's gericht op het lerarentekort, waaronder ook de gemeentelijke bijdragen aan het zij-instroomprogramma.

Door de onverwacht snelle stop van de coronamaatregelen in 2022 zijn onder de overige baten uiteindelijk meer ouderbijdragen voor buitenschoolse activiteiten en TSO geïnd dan begroot was.

Ook zijn in 2022 meer baten gerealiseerd dan begroot voor het G5 programma Noodplan Lerarentekort. Onder de overige baten worden ook baten geboekt uit huurinkomsten, Fonds 1818 en andere stichtingen. De huurinkomsten zijn toegenomen. In 2022 zijn enkele niet begrote subsidies ontvangen, waaronder een Europese Erasmus+ subsidie voor de vorming van IB-PYP onderwijs. Dergelijke subsidies worden doorgaans niet mee begroot vanwege hun zeer onzekere karakter.

De Haagse Scholen ontvangt geen (onderzoeks-)subsidies van NWO. Wel hebben we meegewerkt aan een paar onderzoeksprojecten van de Universiteit van Amsterdam (zie hoofdstuk 2), de betreffende NWO onderzoeksbaten worden verantwoord door de UvA.

3.2.2 Toelichting lasten

De personeelslasten waren afgelopen jaar aanzienlijk hoger dan in 2021, maar lager dan begroot. De kostenstijging wordt verklaard door verbetering van de arbeidsvoorwaarden (dichten loonkloof, cao en arbeidsmarkttoelage 7,5%) en een toename van de formatie – ook ten opzichte van de begroting. De pensioenpremie (werkgeversdeel) is gestegen in 2022. De premie voor het Participatiefonds is begin 2022 gedaald, en vanaf medio 2022 zelfs op nul procent gesteld.

De stijging van de personeelslasten wordt gedrukt door een veel grotere vergoeding van het UWV ter compensatie van zwangerschapsverloven dan begroot was. Dit is in de meerjarenbegroting vanaf 2023 gecorrigeerd.

De formatie is gegroeid door het NPO. Bovenop de begroting kwam extra incidentele bekostiging, waar de formatieomvang tot op zekere hoogte in heeft meebewogen, maar verre van volledig. Op veel scholen zijn vacatures die alternatief worden ingevuld, vaak met lager opgeleid (en goedkoper) personeel. Begrote personeelslasten voor vervanging zijn niet gerealiseerd.

Meerjarig begrote personeelslasten zijn gebaseerd op de formatie-ontwikkeling in de voorgaande paragraaf in combinatie met loon- en prijspeil zoals bekend ultimo 2022 (CAO PO 2022).

Zolang het NPO-programma loopt verwachten we dat de gestegen formatie aanhoudt. Met de NPO- middelen die in 2021 en 2022 niet zijn besteed kan het extra personeel nog enige tijd worden aangehouden in komende jaren nadat de extra rijksmiddelen voor het NPO zijn afgelopen. Geleidelijk zal de formatie weer dalen. Deze afbouw geldt ook voor LKP-activiteiten. Mogelijk kan personeel aangehouden worden door de komst van het nieuwe rijksprogramma voor de versterking van basisvaardigheden, maar dit is nog niet in de begroting verwerkt vanwege de grote onzekerheid.

De afschrijvingslasten zijn gegroeid door extra investeringen. De ruime reserves van scholen maken dit mogelijk. Daarnaast is een eerste begin gemaakt met investeringen in verduurzaming van schoolgebouwen. Deze investeringen zullen de komende jaren de jaarlijkse afschrijvingslasten verder doen stijgen.

De huisvestingslasten zijn lager dan begroot doordat de nieuwe systematiek voor de onderhoudsvoorziening niet is doorgevoerd door vertragingen in de regelgeving. Inmiddels is de nieuwe regelgeving bekend en is duidelijk geworden dat er ook geen (eenmalige) lastenstijging meer te verwachten is. Per saldo zijn de rest van de huisvestingslasten iets hoger dan begroot was. Vooral decentraal op scholen is (veel) meer uitgegeven aan onderhoud/huisvesting ten opzichte van eerdere jaren en begroting. De dotatie op grond van het nieuwe meerjarenonderhoudsplan leidde tot een beperkte kostenstijging.

Andere huisvestingslasten zoals schoonmaak en energie zijn gevoelig voor de inflatie. Het grootste deel van de energiebehoefte in 2022 was echter vastgelegd tegen vaste tarieven.

De overige lasten waren in 2022 aanzienlijk hoger dan eerdere jaren en de begroting. Voor een groot deel betreft dit extra bestedingen in het kader van NPO. Met name is veel ingezet op externe begeleiding van leerlingen op basisscholen (passend onderwijs) en in mindere mate ook leermiddelen.

De financiële baten en lasten zijn hoger dan begroot door de stijging van de marktrente. In 2021 betaalden we nog aanzienlijke negatieve rente op onze rekening courant tegoe-den. Eind 2022 is € 31 miljoen aan liquide middelen tijdelijk vastgezet in deposito's met hogere rentepercentages. Voorzichtigheidshalve is in de meerjarenbegroting uitgegaan van een scenario waarin de rente weer terugzakt.

3.3 Balans in meerjarig perspectief (A2)

Balans	Realisa- tie 2021	Realisa- tie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	13.033	13.562	17.600	18.978	18.591	18.090
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Totaal vaste activa	13.033	13.562	17.600	18.978	18.591	18.090
Vlottende activa						
Voorraden	-	-	-	-	-	-
Vorderingen	12.809	13.433	7.433	7.433	7.433	7.433
Effecten	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	35.293	53.903	58.211	48.352	41.533	35.078
Totaal vlottende activa	48.102	67.337	65.655	55.786	48.966	42.512
Totaal activa	61.135	80.899	83.255	74.764	67.577	60.602

Balans	Realisa- tie 2021	Realisa- tie 2022	Begroot 2023	Begroot 2024	Begroot 2025	Begroot 2026
Eigen vermogen						
Algemene reserve publiek	24.943	41.722	46.599	38.266	34.468	29.694
Bestemmingsreserves publiek	9.482	10.277	5.277	3.693	-	-
Overige reserves en fondsen	532	943	1.355	1.766	2.178	-
Reserve privaat	390	304	499	494	489	484
Totaal eigen vermogen	35.346	53.246	53.730	44.220	37.136	30.179
Vreemd vermogen						
Voorzieningen	12.880	11.893	11.893	11.893	11.893	11.893
Langlopende schulden	-	-	-	-	-	-
Kortlopende schulden	12.909	15.759	17.632	18.651	18.528	18.530
Totaal vreemd vermogen	25.789	27.652	29.525	30.544	30.421	30.423
Totaal passiva	61.135	80.899	83.255	74.764	67.557	60.602

De meeste activa betreffen ICT-hardware en onderwijslespakketten. Scholen kiezen er voor om hier de komende jaren in te investeren vanuit hun (bovenmatige) reserves. Ook volgen de komende jaren investeringen in verduurzaming.

De omvang van de vorderingen is een momentopname en wordt niet als zodanig begroot. Ultimo 2022 is sprake van een grote vordering op de gemeente Den Haag als gevolg van de vertraagde bouwprojecten. Deze vorderingen zullen grotendeels geïnd worden in 2023. Verder is uitgegaan van stabiliteit in de omvang.

In 2023 vervalt de permanente vordering op de Rijksoverheid als gevolg van de aanpassing van het betaalritme met de invoering van de vereenvoudigde bekostiging. In het verleden is er echter al voor gekozen om deze vordering buiten de administratie te houden, waardoor nu geen afboeking zichtbaar wordt.

Het positieve financiële resultaat is de belangrijkste verklaring voor de toename van de liquide middelen in 2022.

De daling in de voorzieningen in 2022 hangt grotendeels samen met meer onderhoudsuitgaven dan de dotatie groot was dit jaar. De personele voorzieningen zijn ook iets gedaald ten opzichte van 2021. We gaan uit van een stabiel niveau van de voorzieningen meerjarig. De effecten van de nieuwe systematiek voor de onderhoudsvoorziening zijn nog niet begroot in de meerjarenreeks. Het eigen vermogen stijgt aanzienlijk door het resultaat in 2022, en daalt weer door begrote verliezen in de volgende jaren. Een deel van het publiek eigen vermogen is ondergebracht in bestemmingsreserves:

de gevormde bestemmingsreserve voor de nieuwe onderhoudsvoorziening (€ 5 miljoen) laten we vrijvallen ultimo 2022. De Haagse Scholen overweegt als gevolg van de nieuwe RJ uiting te kiezen voor activeren van onderhoud.

Niet bestede NPO-middelen in 2021 en 2022 hebben we in een bestemmingsreserve geplaatst, zodat deze middelen alsnog ingezet kunnen worden voor de NPO-doelen in de komende jaren. Met de inzet van deze middelen daalt het saldo in de bestemmingsreserve naar nul.

Onder de overige reserves en fondsen staat de herwaarderingsreserve opgenomen die is opgebouwd bij het voor de eerste maal activeren van activa in 2010. Deze reserve loopt geleidelijk af. De private algemene reserve van De Haagse Scholen wordt gevormd door resultaten op betaalde activiteiten buiten de rijksbekostiging.

De omvang van de kortlopende schulden tot slot betreft een momentopname waar niet actief op geraamd en begroot wordt. In de meerjarige balans is deze post verwerkt als sluitpost.

3.4 Financiële positie

De financiële kengetallen voor solvabiliteit (vermogen om schulden af te lossen) en liquiditeit (vermogen om aan kortlopende betalingsverplichtingen te kunnen voldoen) getuigen van ruim voldoende waarborgen voor de bedrijfscontinuïteit in de komende jaren.

De indicator voor het weerstandsvermogen (risicobuffer) getuigt meerjarig van een zelfde beeld. Deze inspectienorm heeft echter een generiek karakter (een zelfde norm voor schoolbesturen), terwijl het risicoprofiel van schoolbesturen behoorlijk uiteen kan lopen.

In 2022 is de risicoanalyse geactualiseerd door AON op grond waarvan het benodigde weerstandsvermogen specifiek voor De Haagse Scholen is berekend. Uit deze risicoanalyse kwam een minimaal benodigd weerstandsvermogen van € 17,8 miljoen (10% van de totale baten, tegenover de inspectienorm van minimaal 5%). Deze berekening is gebaseerd op een actueel beeld van het risicoprofiel van De Haagse Scholen, dat in de laatste jaren is toegenomen. Ook houdt de berekening van AON rekening met de aanwezigheid van schoolreserves om decentrale risico's op te vangen. Door dit decentrale model vindt minder risicospreiding plaats tussen scholen, waardoor per saldo (alle scholen opgeteld) meer reservemiddelen nodig zijn als risicobuffer.

De beschikbare risicobuffer in de vorm van algemene reserves (publiek en privaat) exclusief bestemmingsreserves, bedroeg eind 2022 € 43 miljoen. Daarmee is de huidige stand van de reserves nog ruim boven het minimaal benodigde risicobuffer uit het AON onderzoek (factor 2,4).

Kengetal	Realisatie 2021	Realisatie 2022	2023	2024	2025	2026	Signalering
Solvabiliteit (eigen vermogen + voorzieningen / totale passiva)	0,81	0,81	0,79	0,75	0,73	0,69	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit (vlottende activa/kort vreemd vermogen)	4,25	4,27	3,72	2,99	2,64	2,29	Ondergrens: <0,75
Signaleringswaarde ondergrens reserve (eigen vermogen/totale baten)	0,22	0,30	0,31	0,28	0,24	0,19	Ondergrens: <0,05
Signaleringswaarde bovengrens eigen vermogen	1,63	2,36	2,03	1,63	1,39	1,15	Bovengrens: > 1,0

Sinds 2021 hanteert de Inspectie naast normen voor de bedrijfscontinuïteit ook een signaleringswaarde om aanwezigheid van *bovenmatig eigen vermogen* te kunnen bepalen. Eigen vermogen boven de signaleringswaarde moet door schoolbesturen verantwoord worden.

Begin 2023 bedroeg het totale publieke eigen vermogen van De Haagse Scholen € 52,3 miljoen. Op grond van de formule van de Inspectie zou de bovengrens liggen bij

€ 22,5 miljoen. Dit overschot aan eigen vermogen is ontstaan door grote bedragen aan 'last minute' verstrekte incidentele bekostiging die maar beperkt was in te zetten als gevolg van het lerarentekort, zie voorgaande paragrafen. Een groot deel van het eigen vermogen bevindt zich echter in bestemmingsreserves. De niet bestede middelen voor het Nationaal Programma Onderwijs zijn geoormerkt in de administratie om later in 2023 en 2024 alsnog uit te geven aan de doelstellingen van het programma (€ 10,3 miljoen). De minister heeft begin 2022 toestemming gegeven voor verlenging van de NPO-activiteiten.

Corrigeren we het eigen vermogen voor de bestemmingsreserves, dan resteert een algemene reserve van € 41,7 miljoen. Het bovenmatige deel van de algemene reserve begin 2023 bedraagt daarmee per saldo € 20,5 miljoen.

Om dit af te bouwen heeft het bestuur in 2022 een collectief bestedingsprogramma opgezet en daarnaast hebben de scholen bestedingsplannen voor de afbouw opgesteld. Bij elkaar betreft dit € 10,9 miljoen aan extra inzet. Daarmee is deze inzet momenteel niet genoeg om de komende jaren onder de signaleringswaarde voor bovenmatig vermogen uit te komen als gevolg van de onverwacht hoge resultaten eind 2022. Dit geeft aanleiding om de extra inzet in het collectieve bestedingsprogramma verder te verhogen. Begin 2023 zullen hiervoor de plannen ontwikkeld worden in samenspraak met het scholenveld. Daarbij is de intentie om projecten voor anders organiseren van onderwijs (met minder benodigde leerkrachten) een extra boost te geven met middelen uit de algemene (school)reserves.

Deel 2

Jaarrekening

Balans

Balans na resultaatbestemming

Bedragen x € 1.000

Activa	Realisatie 31/12/2022	Realisatie 31/12/2021
1.2 Materiële vaste activa	13,562	13,033
1.5 Vorderingen	13,433	12,809
1.7 Liquide middelen	53,903	35,293
Totaal activa	80,899	61,135

Passiva	Realisatie per 31/12/2022	Realisatie 31/12/2021
2.1 Eigen Vermogen	53,246	35,346
2.1.2 Bestemmingsreserve publiek	10,277	9,482
2.1.3 Bestemmingsreserve privaat	943	532
2.1.6 Herwaarderingsreserves	304	390
2.2 Voorzieningen	11,893	12,880
2.4 Kortlopende schulden	15,759	12,909
Totaal passiva	80,899	61,135

Een balans per 31 december is altijd een momentopname en kan als gevolg van incidentele posten op de balansdatum afwijken van een begroting of realisatie van een voorgaand jaar. In de jaarrekening 2022 van dit verslag worden de verschillende onderdelen van de balans toegelicht. De verschillen in de balansposten tussen enerzijds de realisatie en begroting per 31-12-2022 en anderzijds de realisatie 2021 zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Materiele vaste activa; Door meer investeringen is de boekwaarde van de activa met € 0,5mln. toegenomen ten opzichte van 2021.
- De post vorderingen is in 2022 toegenomen met ca. € 0,6 mln. Dit is met name het gevolg van vorderingen op de gemeente voor voorgeschoten kosten voor nieuwbouwprojecten.
- Liquide middelen; de mutatie in de post liquide middelen is feitelijk het saldo van alle andere balansmutaties en wordt in het kasstroomoverzicht van de jaarrekening gespecificeerd. Het saldo is per 31-12-2022 fors toegenomen met € 18,6 mln. tot € 53,9 mln. Dit komt onder andere door de extra NPO-gelden.
- Eigen vermogen; de toename van deze post ten opzichte van 2021 is het gevolg van het hoge positieve resultaat in 2022.
- Voorzieningen; deze post bestaat uit meerdere voorzieningen met ieder hun eigen dynamiek en karakter. In de jaarrekening worden de mutaties en ontwikkelingen per voorziening toegelicht. Deze post is per 31-12-2022 afgenomen, voornamelijk toe te schrijven aan een grotere uitputting van de voorziening groot onderhoud gebouwen.
- Kortlopende schulden; deze zijn in 2022 met € 2,8 mln. toegenomen ten opzichte van 2021, door een toegenomen schuld aan het ministerie van OCW, i.v.m. subsidies met een ander betaalritme ten opzichte van de looptijd.

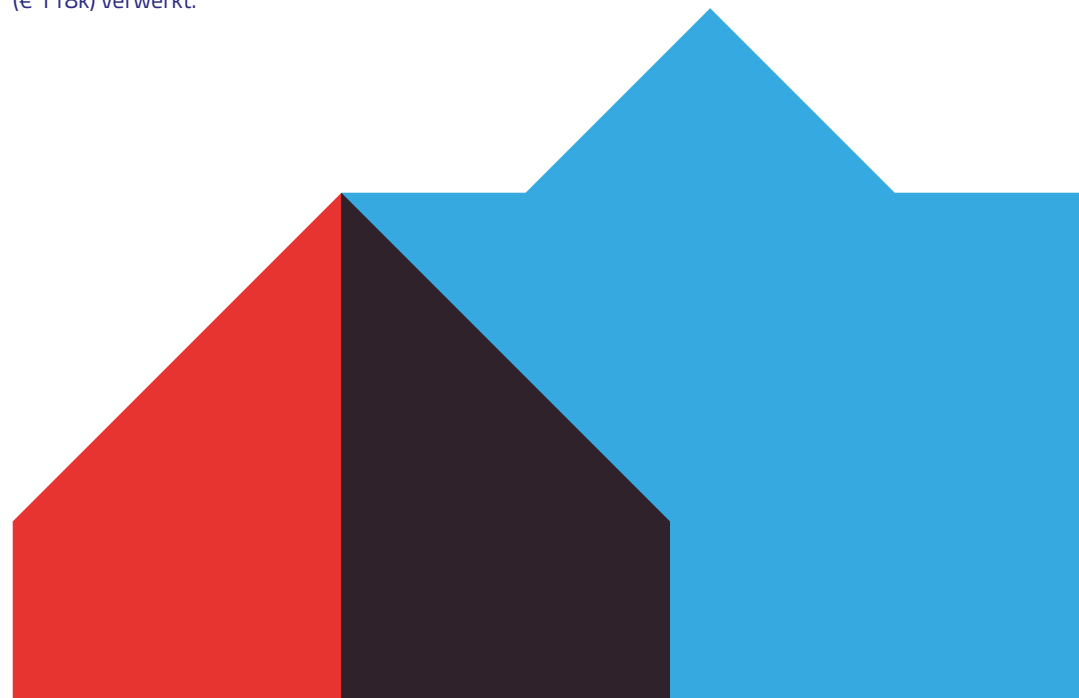
Staat van baten en lasten

Bedragen x € 1.000

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	159,705	150,693	139,458
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	10,115	9,468	9,532
3.5 Overige baten	7,907	3,664	6,238
Totaal baten	177,726	163,825	155,228
Lasten			
4.1 Personeelslasten	132,560	135,966	117,248
4.2 Afschrijvingen	2,801	3,024	2,772
4.3 Huisvestingslasten	11,749	16,503	10,594
4.4 Overige lasten	12,846	10,532	10,091
Totaal lasten	159,956	166,024	140,704
Saldo baten en lasten	17,770	-2,200	14,524
5 Financiële baten en lasten	131	-5	-119
Totaal resultaat	17,900	-2,205	14,404

Het financieel resultaat over 2022 bedraagt € 17,9 mln. positief en dat is veel hoger dan voor 2022 begroot en ook € 6,5 mln. hoger dan de verwachting vermeld in de 8-maandsrapportage 2022. Dit komt met name door meer rijksbijdragen in de laatste maanden van het jaar (bijz. bekostiging vreemdeelingen en arbeidsmarkttoelage).

In de afschrijvingslast van € 2,8 mln. is ook het boekverlies op desinvesteringen (€ 118k) verwerkt.

Voorstel resultaatbestemming

Door het college van bestuur zal aan de raad van toezicht worden voorgesteld het gerealiseerde resultaat als volgt te bestemmen:

Resultaatbestemming	Resultaat 2022	Resultaat 2021
2.1.1 Algemene reserve publiek	16,778,869	4.567.934
2.1.1 Algemene reserve privaat	0	-
2.1.2 Bestemmingsreserve (publiek)	795,278	9,481,510
2.1.3 Bestemmingsreserve (privaat)	411,574	468,919
2.1.6 Herwaarderingsreserve eerste waardering activa	-85,330	-113,879
Totaal Resultaat	17,900,391	14,404,484

In de publiekelijk bestemmingsreserves hebben wij de niet bestede NPO-gelden 2022 voor € 5,8 mln. en terugboeking van de reservering voor de nieuwe methode van de onderhoudsvoorziening van - € 5 mln. opgenomen.

De voorgestelde resultaatbestemming is al in de balans van 31 december 2022 verwerkt.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht geeft inzicht in de herkomst en besteding van liquide middelen in de periode van 01-01-2022 t/m 31-12-2022.

In die periode is de post liquide middelen met € 18.610.288 toegenomen tot € 53.903.492

	31/12/2022	31/12/2021
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo Baten en Lasten	17,769,722	14,523,856
Aanpassing voor:		
4.2. Afschrijvingen	2,667,105	2,653,215
1.2. boekverlies desinvesteringen materiele activa	117,260	107,756
2.2. Mutaties voorzieningen	-987,303	1,565,843
	1,797,062	4,326,815
Veranderingen in werkkapitaal:		
1.5. Vorderingen	-624,928	-600,758
2.4. Schulden	2,850,546	-510,433
	2,225,618	-1,111,191

	31/12/2022	31/12/2021
5.1 Ontvangen interest	131,231	-
5.5 Betaalde interest	-562	-119,372
	130,669	-119,372
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	21,923,070	17,620,108
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
1.2. Investerings in materiële vaste activa	-3,312,783	-2,794,888
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-3,312,783	-2.794.888
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Totaal kasstroom	18,610,288	14,825,220
Stand liquide middelen per eind voorgaand boekjaar	35,293,204	20,467,984
Stand liquide middelen per eind boekjaar	53,903,492	35,293,204
Mutatie liquide middelen	18,610,288	14,825,220

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De Regeling jaarverslaggeving onderwijs is van toepassing. Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de wettelijke voorschriften betreffende de jaarrekening van het Burgerlijk Wetboek, Titel 9, boek 2 en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) toegepast, met in het bijzonder RJ 660 voor onderwijsinstellingen. Activa en passiva worden tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de

voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Bij de bepaling van het resultaat wordt onder andere rekening gehouden met het voorzichtigheidsprincipe, het matchingprincipe en het realisatieprincipe. Onder resultaat wordt verstaan het resultaat van het bevoegd gezag inclusief de financiële baten en lasten. Het resultaat is in de balans verwerkt conform de in de jaarrekening opgenomen resultaatbestemming.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, wat tevens de functionele valuta is van de stichting.

De waarderingsgrondslagen zijn gedurende het verslagjaar niet gewijzigd. De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Financiële instrumenten

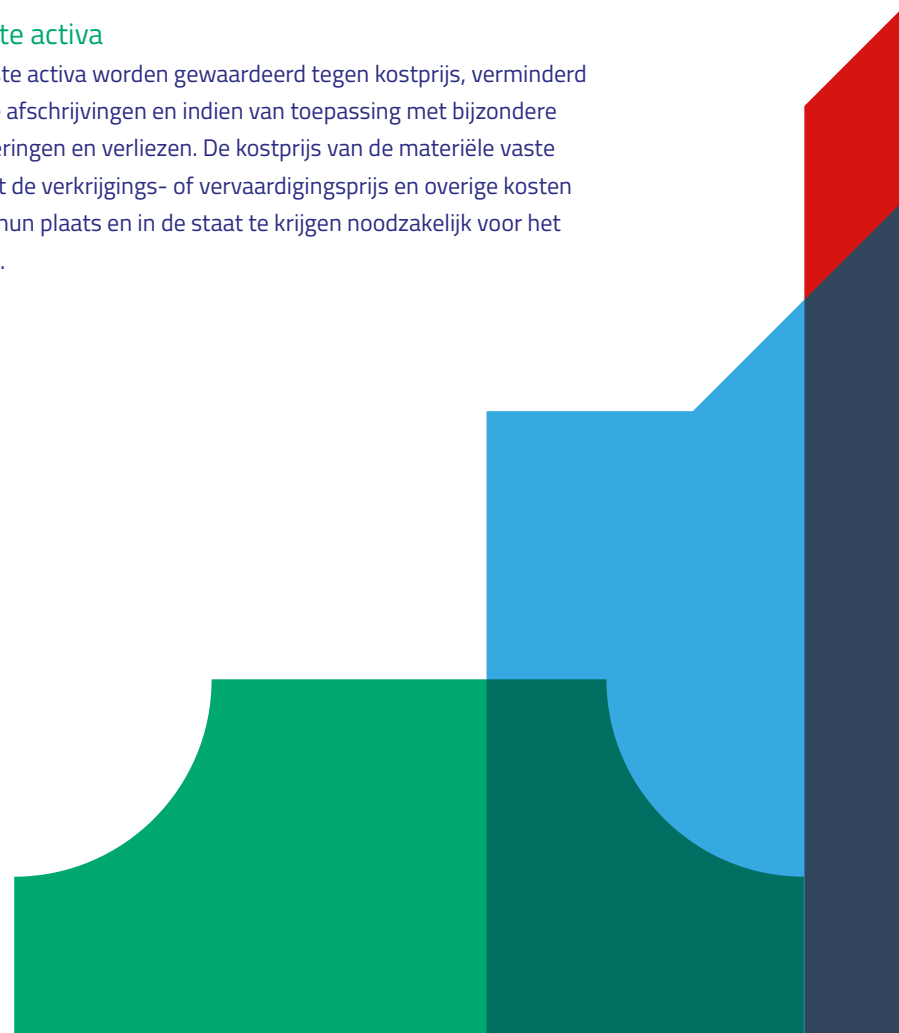
De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van financiële instrumenten. Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: overige vorderingen en overige financiële verplichtingen.

De stichting heeft geen in contracten besloten afgeleide financiële instrumenten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de staat van baten en lasten.

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn. De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen en verliezen. De kostprijs van de materiële vaste activa bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De lineaire afschrijvingen vinden plaats op basis van de verwachte gebruiksduur en de eventuele restwaarde. Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of bij desinvestering.

De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

Item	Onderliggende activa	Termijn
Meubilair	Bureaus, kasten, tafels, stoelen, keukenmeubilair, overig meubilair	20 jaar
Bureaustoelen (arbostoelen)		10 jaar
Speellokaal inrichting		8 jaar
Gymzaalinrichting (Midden)		10 jaar
Gymzaalinrichting (Lang)		20 jaar
Leermiddelen (OLP)	- Methodisch materiaal: leermiddelen, leerboeken, spel/sport materiaal, speeltoestellen, gereedschap - Audiovisuele middelen: digiborden (alleen het bord) audio/video installatie	8 jaar
ICT Hardware	Servers, computers, printers, beeldschermen (tv) en beamers	5 jaar
ICT Infrastructuur en bekabeling	Patch/server kasten, kabelgoten en bekabeling	15 jaar
Vervoermiddelen	Auto's, personenbus	10 jaar
Temperatuurbeheersing	Warmtepomp, airco, zonneschermen, raambe-kleding binnen	15 jaar
Luchtbehandeling	WTW units, luchtbehandelingskasten	20 jaar
Energieopwekking en besparing	PV-panelen, zonlichtcollectoren (water), (nood) verlichtingsarmaturen LED	20 jaar
Verhogen isolatiewaarde gebouwen	Glas, dakpakket	30 jaar

In januari 2010 is begonnen met het activeren en afschrijven van meubilair, OLP en ICT. Op de beginbalans van 2010 is aan de activazijde per saldo de boekwaarde opgenomen van alle activa die zijn aangeschaft voor 1 januari 2010 met als tegenwaarde aan de passivazijde van de balans voor dezelfde waarde de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

Op de materiële vaste activa die zijn aangeschaft vóór 1 januari 2010 wordt jaarlijks (tot het einde van de afschrijvingstermijn) afgeschreven waarbij tegelijkertijd eenzelfde bedrag uit de herwaarderingsreserve eerste waardering activa via de resultaatverdeling ten gunste van de algemene reserve publiek wordt gebracht. Op deze investeringen wordt afgeschreven volgens de lineaire methode zonder restwaarde. Er wordt uitgegaan van een verwachte restwaarde van € 0.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies. In dat geval

wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderverslies voor het actief zou zijn verantwoord.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare vaste activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen

Handels- en overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarden. Na eerste opname worden deze gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderversliezen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld in de toelichting op de balans, ter vrije beschikking van het bevoegd gezag en worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan worden verwerkt onder de vorderingen.

Eigen Vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. Deze reserve dient ter dekking van eventuele toekomstige exploitatietekorten. Reserves worden geacht uit publieke middelen te zijn opgebouwd tenzij expliciet anders is vermeld in de toelichting op de balans. Bestemmingsreserves worden gevormd met als doel deze in de toekomst aan te wenden voor een specifiek doel. Bestemmingsreserves zijn gevormd op basis van een

besluit van het bevoegd gezag. Aan de bestemmingsreserves ligt een plan ten grondslag waarin is opgenomen welke uitgaven ten laste van de reserve komen. De bestemming van het resultaat aan de algemene reserve dan wel de bestemmingsreserve vindt plaats op basis van een besluit van het bevoegd gezag. Het resultaat wordt in principe toegevoegd of onttrokken aan de publieke reserve tenzij aan de middelen een private herkomst ten grondslag ligt.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is. Indien (een deel van) de uitgaven, die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen, waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd. Alle personele voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen. Voor de berekening van de voorzieningen wordt een verdisconteringspercentage van 2% gehanteerd.

Onttrekkingen vinden direct ten laste van de voorziening plaats. Dotaties en vrijval lopen via de exploitatie.

Voorziening spaarverlof

Binnen het onderwijs heeft het personeel de mogelijkheid om te sparen voor een extra lange verlofperiode. Op basis van een spaarcontract worden afspraken gemaakt over de spaarperiode en het tijdstip waarop het verlof opgenomen zal gaan worden. In de voorziening spaarverlof is het bedrag opgenomen dat De Haagse Scholen verschuldigd is om in de toekomst tijdens de opname van het gespaarde verlof het salaris door te betalen.

Voorziening toekomstige jubilea uitkeringen

Deze voorziening is gevormd conform de richtlijnen van de jaarverslaglegging om alle toekomstige verplichtingen voor jubilea-uitkeringen van het personeel in vaste dienst te dekken.

Voorziening personele risico's

De voorziening personele risico's heeft betrekking op de personele juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking tot oude claims van het Participatiefonds betreffende (het niet voldoen aan) de instroomtoets en het eigen risico bedrag van de nieuwe WW regeling die per 1 augustus 2022 is ingegaan. Naar gelang van de omstandigheden van het ontslag bedraagt dit 10% of 50%.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Medewerkers van 57 jaar en ouder kunnen maximaal $130 + 40 = 170$ uren per jaar sparen (deeltijders naar rato). Op basis van de vanaf 2015 afgesloten "spaarovereenkomsten" is een voorziening gevormd ter dekking van de kosten van de gespaarde uren.

Voorziening geschillen

De voorziening geschillen heeft betrekking op de juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op (toekomstige) claims.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening langdurige zieken heeft betrekking op personeel van De Haagse Scholen waarvan de verwachting is dat ze na een periode van 2 jaar ziek geweest te zijn, niet meer terugkomen in hun functie.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding heeft betrekking op mogelijke toekomstige verplichtingen die volgen uit de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB).

Voorziening planmatig onderhoud

Deze is gevormd om de jaarlijkse schommelingen in de omvang van het planmatig onderhoud te elimineren. Jaarlijks worden de werkelijke onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht. Op basis van de meerjaren onderhoudsbegroting wordt een vast bedrag aan de voorziening planmatig onderhoud gedoteerd. De Haagse Scholen maakt voor deze voorziening gebruik van de overgangsregeling, die is verlengd tot en met het verslaggevingsjaar 2023.

Pensioenen

Op grond van de Nederlandse pensioenwet worden de Nederlandse regelingen primair volgens een "verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering" in deze jaarrekening verwerkt. In deze benadering wordt de verplichting voortvloeiende uit een door de rechtspersoon gedane pensioentoezegging gebaseerd op de financieringsafspraken zoals vastgelegd in de uitvoeringsovereenkomst tussen De Haagse Scholen en pensioenuitvoerder.

De Haagse Scholen heeft de verplichtingen inzake de pensioenrechten van haar personeel ondergebracht bij stichting Pensioenfonds ABP. De Haagse Scholen betaalt hiervoor premies, waarvan 2/3 door de werkgever worden betaald en 1/3 door de werknemer.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Pensioenfondsen moeten vanaf 2015 gebruikmaken van de zogenaamde 'beleidsdekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de laatste twaalf dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad was eind 2022 110,9%.

Om de pensioenen (gedeeltelijk) te kunnen indexeren moet de beleidsdekkingsgraad minimaal 110% zijn en voor volledige indexatie moet de beleidsdekkingsgraad 123% zijn. Het pensioenfonds heeft per januari 2022 de premie laten gelijk blijven op 25,9%.

Het ABP heeft medio 2017 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij De Nederlandse Bank (DNB). De belangrijkste punten uit het herstelplan zijn:

- Zolang de dekkingsgraad lager is dan 104% worden de pensioenen niet aangepast aan de loonontwikkeling.
- De premie moet minimaal kostendekkend zijn en bij een lage dekkingsgraad (dekkingstekort) bijdragen aan herstel van het fonds. Om de financiële positie te verbeteren geldt er een tijdelijke herstelopslag op de premie voor ouderdoms- en nabestaandenpensioen.
- Het beleggingsbeleid is aangepast waardoor het beleggingsrisico lager is.
- In het herstelplan is ruimte opgenomen om tegenvallers op te vangen. Als het herstel trager verloopt dan verwacht, kunnen bijvoorbeeld de pensioenen worden verlaagd.

De Haagse Scholen heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De Haagse Scholen heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Schulden

De waardering van kortlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Opbrengsten algemeen

Als baten worden de bedragen verwerkt die de stichting voor eigen rekening ontvangt. Bedragen die de stichting voor derden ontvangt worden niet als opbrengsten verwerkt. Wanneer de stichting in een transactie in plaats van als hoofdpartij als tussenpersoon optreedt, betreffen de in de staat van baten en lasten verwerkte baten het saldo van de door de stichting voor de transactie ontvangen commissies.

Baten uit het verlenen van diensten worden opgenomen in de staat van baten en lasten tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van tegemoetkomingen en kortingen.

Baten uit het verlenen van diensten worden in de staat van baten en lasten verwerkt wanneer het bedrag van de baten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Rijksbijdragen

Rijksbijdragen en overige overheidsbijdragen uit hoofde van de bekostiging worden, in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Overige overheidsbijdragen

Dit betreft subsidies van gemeenten en andere overheidsinstanties m.u.v. het ministerie van OCW voor zover de bijdragen niet als doelsubsidies in het kader van de huisvestingsverordening in mindering zijn gebracht op de lasten.

Overige baten

Onder de overige baten worden opgenomen alle overige baten die kunnen worden toegerekend aan de exploitatie van het bevoegd gezag. Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst. Vergoedingen ter stimulering van het sluiten van huurovereenkomsten, worden als integraal deel van de totale huuropbrengsten verwerkt.

Personeelslasten en personeelsbeloningen

Onder de personele lasten zijn opgenomen de lonen en salarissen van het personeel in dienst van het bevoegd gezag verminderd met ontvangen uitkeringen van uitkeringsinstanties. Tevens zijn onder deze noemer opgenomen de kosten van Personeel niet in loondienst en de overige personele lasten.

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

De verplichting uit hoofde van beloningen tijdens dienstverband wordt gewaardeerd tegen nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen.

Afschrijvingen

De afschrijvingslasten worden berekend over de aanschaffingsprijs op basis van de onder materiële vaste activa vastgelegde criteria rekening houdend met de economische levensduur.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de kosten van huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige lasten

De overige lasten, die voortvloeien uit aangegane afspraken dan wel noodzakelijk zijn voor het geven van onderwijs, worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de staat van baten en lasten gebracht.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Toelichting op de onderscheiden posten van de Balans

1.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Cat. 1.2.2	Cat. 1.2.3	Totaal
Aanschafprijs cumulatief 1-1-2022	18,126,758	8,450,523	26,577,281
Afschrijving cumulatief 1-1-2022	-8,331,638	-5,212,465	-13,544,102
Boekwaarde per 1-1-2022	9,795,121	3,238,058	13,033,179
Investerings 2022	2,383,010	929,772	3,312,783
Desinvesteringen aanschafprijs	-1,248,223	-979,812	-2,228,035
Desinvesteringen cum. Afschrijvingen	1,186,003	924,773	2,110,775
Afschrijvingen 2022	-1,764,732	-902,373	-2,667,105
Mutaties 2022	556,058	-27,640	528,417
Aanschafprijs cumulatief 31-12-2022	19,261,546	8,400,483	27,662,029
Afschrijvingen cumulatief 31-12-2022	-8,910,368	-5,190,065	-14,100,433
Boekwaarde per 31-12-2022	10,351,178	3,210,418	13,561,596

De specificatie van de in de tabel genoemde categorieën is als volgt:

- 1.2.2. Inventaris en apparatuur (meubilair, ICT-hardware, gymzaal- en speelplaatsinrichting en vervoermiddelen)
- 1.2.3. Andere vaste bedrijfsmiddelen (onderwijsleerpakketten en de digiborden)

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen en –percentages wordt verwezen naar de grondslagen voor de waardering van de activa en passiva.

In totaal is in het boekjaar 2022 voor € 3.312.783 geïnvesteerd in vaste activa. Deze investeringen hadden voornamelijk betrekking op meubilair en ICT-hardware, voor bijna € 2,4 mln. Investerings in onderwijsleerpakketten en digiborden bedroegen € 0,9 mln.

Per eind van het boekjaar zijn op basis van opgaves van de scholen desinvesteringen gedaan. Het betreft items die per ultimo 2022 niet meer op de scholen aanwezig c.q. in gebruik waren. De totale aanschafwaarde van de desinvesteringen bedroeg € 2.228.035 en de cumulatieve afschrijving op deze items € 2.110.775. De boekwaarde van de desinvesteringen ad € 117.260 heeft betrekking op diverse items die per 31 december 2022 niet volledig afgeschreven waren en als boekresultaat genomen zijn.

Van de totale afschrijvingslast heeft € 85.330 betrekking op items die vóór 2010 zijn aangeschaft. Dit bedrag is via de resultaatverdeling onttrokken aan de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

1.5 Vorderingen

De specificatie van de per balansdatum openstaande vorderingen is als volgt:

Vorderingen		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
1.5.1	Debiteuren	727,970	495,904
1.5.2	Ministerie van OCW	0	6,152,099
1.5.6	Overige overheden	9,122,379	2,923,921
1.5.7	Overige vorderingen	1,701,963	1,837,010
1.5.8	Overlopende activa	1,903,762	1,423,096
1.5.9	Af: Voorzieningen wegens oninbaarheid	-22,635	-23,519
Totaal vorderingen		13,433,439	12,808,511

Dit betreffen vorderingen met een looptijd korter dan een jaar. De stichting loopt kredietrisico over vorderingen. De vorderingen hebben hoofdzakelijk betrekking op kortlopende vorderingen op de gemeente Den Haag. Als gevolg hiervan is het rente – en kredietrisico dat de stichting loopt als laag aan te merken.

De totale vorderingen zijn met € 0,6 mln. toegenomen ten opzichte van 2021. De afzonderlijke onderdelen van de vorderingen worden in het onderstaande nader toegelicht.

1.5.1 Debiteuren

De post debiteuren betreft vorderingen op derden, niet zijnde het ministerie van OCW of gemeentelijke instellingen. Het betreft vorderingen met betrekking tot detacheringen, huur en werkzaamheden in het kader van Passend Onderwijs. De ouderdomsanalyse van de openstaande posten is als volgt:

Ouderdomsanalyse openstaande debiteuren

Aantal dagen	Bedrag	%
Korter dan 30 dagen	439,658	60%
Tussen 30 en 60 dagen	108,907	15.0%
Tussen 60 en 90 dagen	20,374	3%
Langer dan 90 dagen	159,031	22%
Totaal debiteuren	727,970	100.0%

Van de openstaande posten per 31 december 2022 was op 14 februari 2023 65,4% voldaan.

Het grootste deel van de debiteuren die langer dan 90 dagen openstaan zijn subsidieverstrekkers die een beschikking hebben afgegeven, maar nog niet volledig betaald hebben, omdat volledige betaling slechts geschied na verantwoording aan de subsidieverstrekkers.

Er is binnen de openstaande posten per 31-12-2022 sprake van enkele dubieuze debiteurenposten. Deze posten worden in 2023 verder uitgezocht en we hebben hiervoor een voorziening van +/- € 23.000 gevormd.

1.5.2 Ministerie van OCW

Onder deze post worden de vorderingen met betrekking tot de beschikkingen van het ministerie van OCW opgenomen die vallen onder het boekjaar 2022, maar die per jaareinde nog niet volledig zijn ontvangen in verband met het gehanteerde betaalritme. Openstaande vorderingen worden conform het in de beschikkingen opgenomen betaalritme afgewikkeld. Per jaareinde 2022 is er geen vordering op het ministerie van OCW.

1.5.6 Overige overheden

Onder deze post zijn voornamelijk de vorderingen opgenomen op de gemeente Den Haag, Dienst OCW, in verband met gedeclareerde en nog te declareren huisvestingsprojecten. De vordering op de gemeente valt uiteen in een aantal onderdelen:

Vorderingen op overige overheden	Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
Reeds ingediende einddeclaraties en voorschotnota's	694,715	58,210
Onderhanden werk lopende bouwprojecten	8,154,232	2,782,780
Reeds ingediende schadedeclaraties	31,468	983
Nog te declareren inzake 1e inrichting	-	1,457
Nog te declareren WOZ en overige	241,965	80,490
Totaal vordering overige overheden	9,122,379	2,923,921

De post ingediende einddeclaraties bevat een eindfactuur voor nieuwbouw die in 2023 is betaald.

De post Onderhanden werk betreft nieuwbouw- of renovatieprojecten waarvan wij de kosten hebben voorgesloten en deze dienen nog ingediend te worden bij de gemeente. Wij hebben op sommige projecten per eind 2022 voorschotten aangevraagd en deze zijn in 2023 ontvangen. Dit betreft een bedrag van € 4 mln.

Alle per jaareinde nog in te dienen declaraties en door te belasten kosten worden in het 1e of 2e kwartaal van 2023 gefactureerd.

De post vorderingen overige overheden is in totaliteit met € 6,5 mln. toegenomen ten opzichte van vorig jaar, met name door de voorgesloten kosten voor de nieuwbouwprojecten, waarvan het voorschot in 2023 is betaald.

1.5.7 Overige vorderingen

De specificatie van de post overige vorderingen is als volgt:

Overige vorderingen	Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
Waarborgsommen	329,719	335,354
Nog door te berekenen aan derden	133,255	350,947
Overige vorderingen	1,238,990	1,150,710
Totaal overige vorderingen	1,701,963	1,837,010

De post waarborgsommen heeft voornamelijk betrekking op geleasede tablets waarvoor bij inlevering de borgsom wordt terugontvangen.

Onder de post nog door te berekenen aan derden vallen kosten die in verband met het medegebruik van panden aan derde partijen in rekening kunnen worden gebracht. Deze bedragen voor het medegebruik van de diverse panden worden in het 1e kwartaal van 2023 gefactureerd.

De overige vorderingen bestaan voornamelijk uit de doorgestorte bedragen voor de subsidie G5 zijinstroom. Wij hebben het totale deel van 2022-2023 doorgestort naar de overige besturen. (7/12e deel is opgenomen als overige vordering).

1.5.8 Overlopende activa

Overlopende posten		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
1.5.8.1	Vooruitbetaalde kosten	1,789,411	1,420,301
	Nog te ontvangen rente	114,351	-
1.5.8.3	Overige overlopende activa		2,795
Overlopende activa		1,903,762	1,423,096

De overlopende activa hebben betrekking op vooruitbetaalde kosten voor de boekjaren 2023 en verder. Deze zijn toegenomen ten opzichte van vorig jaar, voornamelijk op het vlak van licentie- en opleidingskosten en het meer toepassen van maandelijkse permanence en dit zal in 2023 nog meer toegepast gaan worden.

De nog te ontvangen rente is begin 2023 ontvangen en heeft betrekking op 2022.

1.5.9 Voorziening wegens oninbaarheid

Deze voorziening heeft betrekking op een aantal openstaande debiteurenposten per 31-12-2022 die mogelijk oninbaar zijn. Het verloop van de voorziening wegens oninbaarheid is als volgt:

Voorziening wegens oninbaarheid		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
Stand per begin boekjaar		23,520	26,008
Onttrekking		-884	-1,691
Dotatie		-	-
Vrijval		-	-797
Stand per einde boekjaar		22.635	23,520

Er is binnen de openstaande posten per 31-12-2022 sprake van enkele dubieuze debiteurenposten. Deze posten worden in 2023 verder uitgezocht en we hebben hiervoor een voorziening van +/- € 23.000 gevormd.

1.7 Liquide middelen

De specificatie van de per balansdatum aanwezige liquide middelen is als volgt:

Liquide middelen		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
1.7.1	Kasmiddelen	15,681	14,854
1.7.2	Tegoeden op bankrekeningen	53,887,811	35,278,350
Totaal liquide middelen		53,903,492	35,293,204

Conform het treasury statuut houdt De Haagse Scholen uitsluitend gelden aan in de vorm van lopende banktegoeden of spaartegoeden met een zo hoog mogelijke opnamevrijheid. De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het management ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. De tegoeden op bankrekeningen betreffen zowel de rekening bij de schatkist, de ING-bankrekeningen die door scholen worden aangehouden en een rekening bij de schatkist.

We hebben onderstaande kortlopende deposito's geopend in 2022:

Nummer	Hoofdsom	Looptijd	Rente %	Status	Datum ingang	Datum afloop
20088	21.700.000,00	1 jaar	2,11%	Bevestigd	16-11-2022	16-11-2023
20087	4.650.000,00	6 maanden	1,78%	Bevestigd	16-11-2022	16-05-2023
20086	4.650.000,00	3 maanden	1,20%	Bevestigd	16-11-2022	16-02-2023

2.1 Eigen vermogen

De algemene reserve betreft een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag en wordt opgebouwd uit resultaatbestemming van overschotten die ontstaan uit het verschil tussen de baten en lasten. De samenstelling en het verloop van het eigen vermogen zijn als volgt (na resultaatbestemming):

Eigen vermogen		Stand per 31/12/2021	Resultaat	Stand per 31/12/2022
2.1.1	Algemene reserve publiek	24,943,142	16,778,869	41,722,011
2.1.2	Bestemmingsreserve NPO (publiek)	4,481,510	5,795,278	10,276,789
2.1.2	Bestemmingsreserve nieuwe methode onderhoudsvoorziening (publiek)	5,000,000	-5,000,000	-
2.1.3	Bestemmingsreserve (privaat)	531,659	411,574	943,232
2.1.6	Herwaarderingsreserve eerste waardering activa	389,554	-85,330	304,223
Totaal Eigen vermogen		35,345,865	17,900,391	53,246,256

Het in het boekjaar behaalde positieve resultaat is volledig ten gunste gebracht aan het eigen vermogen. De onderscheiden posten van het eigen vermogen worden onderstaand toegelicht.

2.1.1 Algemene reserve (publiek)

Binnen De Haagse Scholen kennen de scholen financieel zelfbeheer voor de aan hen toegekende budgetten. Voor het opvangen van schommelingen in het school-gebonden exploitatieresultaat is het noodzakelijk dat scholen de beschikking hebben over een adequate school-gebonden algemene reserve. Daarnaast zijn binnen De Haagse Scholen een aantal budgetten bovenschools georganiseerd, waarvan de totale exploitatie van de schoolgebouwen de omvangrijkste is. Voor de schommelingen in de bovenschoolse budgetten is een adequate algemene reserve wenselijk. De omvang van de algemene reserves publiek van De Haagse Scholen bedraagt ultimo 2022 € 41,7 mln. (ultimo 2021 € 24,9 mln.).

2.1.2 Bestemmingsreserves publiek

Bestemmingsreserve publiek		Stand per 31/12/2021	Resultaat	Stand per 31/12/2022
2.1.2	Bestemmingsreserve NPO (publiek)	4,481,510	5,795,278	10,276,789
2.1.2	Bestemmingsreserve nieuwe methode onderhoudsvoorziening (publiek)	5,000,000	-5,000,000	-
Totaal Eigen vermogen		9,481,510	795,278	10,276,789

In de publieke bestemmingsreserves hebben wij de niet-bestede NPO-gelden over 2022 toegevoegd voor een bedrag van € 5,8 mln. De reservering voor de nieuwe methode van de onderhoudsvoorziening van € 5 mln. hebben we teruggedraaid.

In de bestemmingsreserve NPO worden alle niet-bestede NPO-middelen opgenomen na resultaatbepaling. De scholen zijn vrij deze middelen weer te onttrekken aan deze reserves voor de uitvoering van NPO-activiteiten in hun exploitatie.

2.1.3 Bestemmingsreserve privaat

Het verloop van de Bestemmingsreserve privaat is als volgt:

Bestemmingsreserve privaat		Stand per 31/12/2021	Resultaat	Stand per 31/12/2022
2.1.3.	Legaat	5,523	-	5,523
2.1.3.	Overige	526,136	411,574	937,709
Totaal		531,659	411,574	943,232

De bestemmingsreserve privaat bestaat voor een deel uit een, in een ver verleden, ontvangen legaat. In 2016 is de eeuwigdurende rente op dit legaat door de gemeente Den Haag afgekocht en dat bedrag is aan het legaat toegevoegd.

Een ander deel van de bestemmingsreserve privaat bestaat uit vacatiegelden i.v.m. invulling van bestuursfuncties door leden van het college van bestuur voor derden en ontvangen rente (totaal € 201K). Het andere deel zijn de TSO-gelden. De reserve op de TSO-gelden bedroeg € 736K.

2.1.6 Herwaarderingsreserve eerste waardering activa

Als gevolg van de invoering van de methodiek van activering en de daarbij behorende 1e waardering van de aanwezige activa heeft De Haagse Scholen per 1 januari 2010 herwaarderingsreserves moeten vormen die in omvang gelijk waren aan de boekwaarde van de vaste activa per die datum. Dit betrof een administratieve handeling die wel invloed heeft op de samenstelling van het vermogen maar geen resultaatteffect kent. Deze herwaarderingsreserves zijn dus geormerkt en niet vrij inzetbaar. Jaarlijks worden de afschrijvingen op deze activa via de resultaatverdeling in mindering gebracht op de herwaarderingsreserve eerste waardering activa en daarmee ten gunste van de algemene reserve. Deze methodiek zal worden gecontinueerd totdat de herwaarderingsreserves nul zijn (respectievelijk de activa van voor 2010 geheel is afgeschreven). Naar verwachting zal dit uiterlijk in het jaar 2028 het geval zijn.

In 2022 had van de totale afschrijvingslast € 85.330 betrekking op items die vóór 2010 zijn aangeschaft. Dit bedrag is via de resultaatverdeling onttrokken aan de herwaarderingsreserve eerste waardering activa.

De specificatie van de bestemmingsreserve eerste waardering activa is als volgt:

Herwaarderingsreserve 1e waardering activa	31/12/2021	Resultaat	31/12/2022
2.1.6. Bestemmingsreserve 1e waardering Meubilair	364,313	-78,053	286,260
2.1.6. Bestemmingsreserve 1e waardering ICT bekabeling	5,507	-3,911	1,596
2.1.6. Bestemmingsreserve 1e waardering inrichting gymzalen	3,023	-686	2,336
2.1.6. Bestemmingsreserve 1e waardering inrichting speellokalen	16,711	-2,680	14,031
Totaal	389,554	-85,330	304,223

2.2 Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd om toekomstige kosten en risico's te dekken en/of om bepaalde kosten gelijkmatig over de jaren te spreiden. De samenstelling en het verloop van de voorzieningen zijn als volgt:

Voorzieningen	Stand per 31/12/2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31/12/2022	Kortlopend deel < 1 jaar
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	3,075,534	530,138	255,654	508,916	-278,110	2,562,992	926,330
2.2.3 Egalisatievoorz. planmatig onderhoud	9,804,722	2,811,080	3,285,842	-	-	9,329,961	4,665,275
Totaal Voorzieningen	12,880,256	3,341,218	3,541,495	508,916	-278,110	11,892,953	5,591,605

De onderscheiden posten van de voorzieningen worden hierna toegelicht.

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

De personeelsvoorzieningen bestaan uit een aantal elementen. De samenstelling en het verloop van de personeelsvoorzieningen zijn als volgt:

Personeelsvoorzieningen	Stand per 31/12/2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31/12/2022	Kortlopend deel < 1 jaar
2.2.1 Voorziening spaarverlof	104,129	714	-	15,249	-1,792	87,802	5.000
2.2.1 Voorziening jubilea	1,154,139	302,423	127,115	10,514	-249,345	1,069,588	82,255
2.2.1 Voorziening personele risico's	264,462	142,969	103,539	50,991	-5,058	247,842	178,483
2.2.1 Voorziening duurzame inzetbaarheid	227,804	54,033	-	32,162	-4,994	244,681	80,745
2.2.1 Voorziening geschillen	75,000	30,000	25,000	-	0	80,000	80,000
2.2.1 Voorziening langdurig zieken	900,000	-	-	50,000	-16,921	833,079	499,847
2.2.1 Voorziening transitievergoeding	350,000	-	-	350,000	-	-	-
Totaal Personeelsvoorzieningen	3,075,534	530,138	255,654	508,916	-278,110	2,562,992	926,330

Voorziening spaarverlof

Binnen het onderwijs heeft het personeel de mogelijkheid om te sparen voor een extra lange verlofperiode. Op basis van een spaarcontract worden afspraken gemaakt over de spaarperiode en het tijdstip waarop het verlof opgenomen zal gaan worden. In de voorziening spaarverlof is het bedrag opgenomen dat De Haagse Scholen verschuldigd is om in de toekomst tijdens de opname van het gespaarde verlof het salaris door te betalen.

Voorziening toekomstige jubilea uitkeringen

Deze voorziening is in 2008 gevormd conform de richtlijnen van de jaarverslaglegging om alle toekomstige verplichtingen voor jubilea-uitkeringen van het personeel in vaste dienst te dekken. Per ultimo 2022 is de (toekomstige) verplichting voor

De Haagse Scholen berekend op basis van het op dat moment aangestelde personeel, rekening houdend met inschaling en ingeschatte vertrekkers. De in 2022 verstrekte jubileumuitkeringen zijn direct op de voorziening in mindering gebracht.

Voorziening personele risico's

De voorziening personele risico's heeft betrekking op de personele juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking tot oude claims van het Participatiefonds betreffende (het niet voldoen aan) de instroomtoets en het eigen risico bedrag van de nieuwe WW regeling die per 1 augustus 2022 is ingegaan. Naar gelang van de omstandigheden van het ontslag bedraagt dit 10% of 50%. Het Participatiefonds stuurt hiervoor maandelijks een factuur.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

Medewerkers van 57 jaar en ouder kunnen maximaal $130 + 40 = 170$ uren per jaar sparen (deeltijders naar rato). Op basis van de afgesloten "spaarovereenkomsten" is een voorziening gevormd ter dekking van de kosten van de gespaarde uren.

Voorziening geschillen

De voorziening geschillen heeft betrekking op de juridische risico's die De Haagse Scholen loopt met betrekking op mogelijke (toekomstige) claims.

Voorziening langdurige ziekten

De voorziening langdurige ziekten heeft betrekking op personeel waarvan de verwachting is dat ze na een periode van 2 jaar ziek geweest te zijn, niet meer terugkomen in hun functie. Hiervoor wordt een overzicht aangeleverd door de afdeling Verzuim door aan te geven wat per zieke de kans op herstel is. De voorziening wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loonkosten van de langdurige ziekten tot het verwachte moment van uit dienst gaan.

Voorziening transitievergoeding

De voorziening transitievergoeding heeft betrekking op mogelijke toekomstige verplichtingen die volgen uit de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB). Arbeidscontracten

voor bepaalde tijd die niet worden verlengd, kunnen recht hebben op een transitievergoeding. Standaard krijgen alle nieuwe medewerkers een tijdelijk arbeidscontract bij aanvang van hun indiensttreding, maar het personeelsbeleid van De Haagse Scholen is erop gericht om dit na de eerste periode, bij goed functioneren, om te zetten in een vast dienstverband, ook gelet op het lerarentekort. De Haagse Scholen heeft besloten om ultimo 2022 geen voorziening transitievergoedingen te vormen omdat de omvang van de verplichting van te verwaarlozen betekenis is.

2.2.3 Overige voorzieningen

De overige voorzieningen bestaan alleen uit de voorziening planmatig onderhoud. Deze is met ingang van 2010 gevormd om de jaarlijkse schommelingen in de omvang van het groot planmatig onderhoud te elimineren. Jaarlijks worden de werkelijke onderhoudskosten ten laste van de voorziening gebracht. Op basis van het nieuwe meerjaren onderhoudsplan 2023-2042 wordt een vast bedrag aan de voorziening planmatig onderhoud gedoteerd. Het verloop van deze voorziening in het boekjaar is als volgt:

Het saldo van de voorziening is ten opzichte van vorig boekjaar afgenomen, omdat er meer onderhoud is uitgevoerd in 2022 dan gepland, aangezien vertraagde werkzaamheden van voorgaande jaren zijn uitgevoerd. In de meerjaren

Overige voorzieningen	Stand per 31/12/2021	Dotaties	Onttrekkingen	Vrijval	Rente mutatie (bij contante waarde)	Stand per 31/12/2022	Kortlopend deel < 1 jaar
2.2.3 Voorziening planmatig onderhoud	9,804,722	2,811,080	3,285,842	-	-	9,329,961	4,665,275
Totaal	9,804,722	2,811,080	3,285,842	-	-	9,329,961	4,665,275

onderhoudsbegroting stond voor 2022 € 2,9 mln. opgenomen aan geplande uitgaven. Met een totale onttrekking van € 3,3 mln. is dus € 0,4 mln. meer uitgegeven dan meerjarig gepland stond.

2.4 Kortlopende schulden

De specificatie van de per balansdatum openstaande kortlopende schulden is als volgt:

Kortlopende schulden		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
2.4.3	Crediteuren	2,562,712	1,620,154
2.4.4.1	Ministerie van OCW	5,210,405	2,014,290
2.4.4.3	Overlopende post inkomsten SWV	168,541	181,370
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	161,602	50,181
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	4,863	4,749
2.4.9	Overige kortlopende schulden	3,767,219	5,526,313
2.4.10	Overlopende passiva	3,883,977	3,511,716
Totaal kortlopende schulden		15,759,319	12,908,773

Het betreft uitsluitend schulden met een looptijd korter dan een jaar.

De afzonderlijke onderdelen van de kortlopende schulden worden in het onderstaande nader toegelicht. De post kortlopende schulden is op totaalniveau met € 2,85 mln. toegenomen ten opzichte van ultimo 2021.

2.4.3. Crediteuren

De post crediteuren bevat de nog openstaande facturen per balansdatum die al wel zijn geautoriseerd, maar nog niet betaald. De meeste facturen zijn in januari 2023 betaald. De stijging van de post Crediteuren heeft voornamelijk te maken met de in december 2022 ontvangen facturen voor nieuwbouwprojecten, zoals ten behoeve van de Galvanischool en de Annie M.G. Schmidtschool (ca. € 800K).

2.4.4.1 Schulden ministerie van OCW

De nog af te rekenen subsidies hebben betrekking op in 2022 of daarvoor toegekende en betaalde subsidies van het Rijk, die overlopen naar volgend jaar. Met name de subsidie verbeteringsvaardigheden (€ 2,0 mln). en de subsidie G5 zij-instroom (€ 1,2mln.). In 2022 is er een toename geweest van € 3,2 mln. ten opzichte van 2021.

2.4.4.3 Schulden SWV

De schulden SWV hebben betrekking op in 2022 betaalde subsidies die overlopen naar volgend jaar. Het bedrag is ten opzichte van 2021 nagenoeg gelijk gebleven.

2.4.7 Belastingen en sociale lasten

Dit betreft verschuldigde betalingen betreffende loonheffing, premies en omzetbelasting aan de Belastingdienst. De specificatie van deze post is als volgt:

Belastingen en premies sociale verzekeringen		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
2.4.7.1	Loonheffing	76,068	14,027
2.4.7.2	Omzetbelasting	79,955	29,111
2.4.7.3	Premies sociale verzekeringen	5,580	7,043
Totaal belastingen en premies sociale verzekeringen		161,603	50,181

De verschuldigde bedragen voor loonheffing en premies sociale verzekeringen zijn hoger ten opzichte van ultimo 2021. De openstaande posten Loonheffing bevat een bedrag van € 60K voor nog te betalen eindheffing voor WKR, vanwege het overschrijden van de vrije ruimte in 2022. De omzetbelasting is hoger in verband met BTW compensaties van de SWV-en over 2022. De premies sociale verzekering betreffen enkel de extra 13e en 14e run van 2022. De nog verschuldigde bedragen zijn in januari 2023 afgewikkeld en betaald, behalve de loonheffing WKR die in februari 2023 wordt aangegeven en betaald.

2.4.8 Schulden ter zake van pensioenen

Dit betreft per balansdatum verschuldigde pensioenpremies aan het pensioenfonds ABP.

Schulden terzake pensioenen		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
2.4.8	Schulden ter zake van pensioenen	4,863	4,749
Totaal schulden terzake pensioenen		4,863	4,749

De post schulden ter zake pensioenen is per balansdatum gelijk aan voorgaand jaar. De openstaande post betreft slechts de extra 13e en 14e run van 2022. De nog verschuldigde bedragen zijn in januari 2023 afgewikkeld en betaald.

2.4.9 Overige kortlopende schulden

Deze post bevat alle overige kortlopende schulden. Alle overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar. De specificatie van deze post is als volgt:

Overige kortlopende schulden		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
2.4.9.1	Nog af te rekenen / te besteden subsidies Gemeente	382,432	286,039
2.4.9.5	Nog niet geautoriseerde facturen	400,127	404,196
2.4.9.5	Overige nog te betalen bedragen	2,984,660	4,836,078
Totaal overige kortlopende schulden		3,767,219	5,526,313

De nog af te rekenen gemeentelijke subsidies per 31-12-2022 hebben betrekking op de afrekening van de door de gemeente in de 2021 en 2022 toegekende subsidies.

De post nog niet geautoriseerde facturen betreft facturen die wel reeds zijn ontvangen maar per balansdatum nog niet door de budgetverantwoordelijke zijn geaccordeerd.

Deze facturen zijn voorzichtigheidshalve wel reeds als kosten in de jaarrekening verantwoord.

De post overige nog te betalen bedragen heeft betrekking op facturen die per jaareinde nog niet zijn ontvangen maar nog worden verwacht in verband met reeds aan derden verstrekte opdrachten. Hieronder vallen bijvoorbeeld verwachte afrekeningen met betrekking tot energie en andere facilitaire zaken (totaal € 2,0 mln.). Tevens zijn hier de naar 2023 overlopende overige subsidies voor een bedrag van € 1,0 mln. opgenomen. In totaliteit zijn de overige kortlopende schulden afgenomen met € 1,8 mln. in vergelijking tot 2021.

2.4.10 Overlopende passiva

Overlopende passiva		Per 31/12/2022	Per 31/12/2021
2.4.10.5	Vakantiegeld en -dagen	3,883,977	3,511,716
Totaal overlopende passiva		3,883,977	3,511,716

Deze post bevat uitsluitend de verplichting met betrekking tot opgebouwde rechten betreffende vakantiegeld, inclusief de daarover verschuldigde sociale lasten.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Vordering op ministerie van OCW

Per 1 januari 2023 is de bekostiging van het primair onderwijs na wetswijziging veréenvoudigd. Daarmee is de bekostigingssystematiek gewijzigd.

Bij de overgang van de oude naar de nieuwe bekostigingssystematiek zijn schoolbesturen door de regelgeving en besluitvorming van de minister met een naar hun oordeel probleem geconfronteerd. Waar de schoolbesturen in een (school) jaar normaal gesproken 100% aan bekostiging ontvangen, is dat in de overgang naar de nieuwe bekostigingssystematiek circa 93% voor het schooljaar 2022/23. Schoolbesturen in de PO-sector werden daardoor in de periode augustus tot en met december 2022 door de minister met circa 7% gekort op hun bekostiging. Dit komt voor ons schoolbestuur neer op € 5.849.798,36.

Voorzichtigheidshalve is dit bedrag niet als vordering op de balans per 31 december 2022 opgenomen.

De minister stelt zich op het standpunt dat dit probleem voor het schoolbestuur slechts “een boekhoud-technische correctie is, aangezien de totale bekostiging van het Rijk naar scholen niet wijzigt door de veréenvoudiging”. Het bestuur van De Haagse Scholen deelt deze opvatting niet en is van mening dat wel degelijk sprake is van een reductie van toegekende baten aan de schoolbesturen in 2022.

Vandaar dat ons schoolbestuur samen met circa 230 schoolbesturen, juridisch begeleid door advocatenkantoor Stibbe en gecoördineerd vanuit de PO-Raad, gezamenlijk bezwaar hebben gemaakt tegen de beschikkingen voor de laatste vijf maanden van 2022. Dit bezwaar is op 30 november 2022 door de minister ongegrond verklaard. De financiële belangen en de relevante juridische vragen n.a.v. de beslissing op bezwaar van de minister zijn het volgens ons waard om de kwestie aan een onafhankelijke partij, zijnde de bestuursrechter, voor te leggen. Daarom hebben wij besloten om gezamenlijk met ruim 220 schoolbesturen een beroep bij de rechtbank Midden-Nederland in te stellen tegen de beslissing op bezwaar van de minister. Op het moment van dit schrijven loopt deze beroepsprocedure nog en is niet bekend wanneer hierin uitspraak volgt.

Verplichtingen

De Haagse Scholen heeft met een aantal leveranciers contracten afgesloten waarmee verplichtingen zijn ontstaan die niet direct uit de balans blijken. In onderstaand overzicht staan de contracten vermeld die voldoen aan de beide volgende voorwaarden:

- het betreft meerjarige overeenkomsten (exclusief optionele en/of stilzwijgende verlengingen),
- het betreft meerjarige overeenkomsten met een originele totale contractwaarde van meer dan € 214.000 (exclusief btw) voor Diensten en Leveringen en meer dan € 5.350.000 (exclusief btw) voor Werken.

Bankgaranties

Ultimo 2022 heeft De Haagse Scholen voor in totaal € 47.346 aan bankgaranties uitstaan. Dit betreft huurgaranties voor de kantoorruimte van het bestuurskantoor.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die van invloed zijn op het beeld dat de jaarrekening geeft.

Contractuele verplichtingen (excl. BTW)	Totaal	< 1 jaar (=2023)*	2-5 jaar
CSU Groep B.V.	€ 11,086,464	€ 2,771,616	€ 8,314,848
Afas	€ 9,237,043	€ 1,334,830	€ 7,389,635
Canon	€ 1,632,437	€ 162,174	€ 1,470,263
Hillsafety BV	€ 733,224	€ 183,306	€ 549,918
Union Street Puto	€ 510,456	€ 127,614	€ 382,842
AON Verzekeringen	€ 400,000	€ 80,000	€ 320,000
Rovict BV	€ 396,940	€ 99,235	€ 297,705
Trigion Beveiliging B.V.	€ 385,465	€ 77,093	€ 308,372
ArboUnie BV	€ 384,838	€ 192,419	€ 192,419
Konica Minolta Business Solutions Nederland B.V.	€ 269,427	€ 269,427	-
Omega Containertransport DH BV	€ 141,857	€ 98,209	
Astrium Onderwijsaccountants	€ 99,000	€ 49,500	€ 49,500
Van Dorp installaties Z'meer	€ 51,057	€ 51,057	-
Decolux Services BV	€ 46,550	€ 46,550	
	€ 25,374,759	€ 5,543,029	€ 19,275,502

Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

Toelichting baten

3.1 Rijksbijdragen

De rijksbijdragen bestaan uit de vergoedingen van de personele en materiele bekostiging (gezamenlijk de lumpsumbekostiging), de overige subsidies OCW en de ontvangen rijksbijdragen van de verschillende samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs.

Rijksbijdragen		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.1.1	Rijksbijdragen OCW	147,221,753	136,339,920	126,136,711
3.1.2	Overige subsidies OCW	6,130,842	8,417,543	6,153,909
3.1.3	Ontvangen rijksbijdrage SWV	6,352,086	5,935,094	7,167,849
Rijksbijdragen		159,704,681	150,692,557	139,458,469

Uitsplitsing Rijksbijdragen			
3.1.3	OCW	147,221,753	126,136,711

3.1.1. Rijksbijdragen OCW

De rijksbijdragen OCW zijn ten opzichte van 2021 gestegen met 16,6% (€ 21,0 mln.).

Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door:

NPO Gelden	€ 10,3 mln.
Stijging Personele bekostiging lumpsum	€ 2,8 mln.
Stijging Personeel- en arbeidsmarktbeleid	€ 3,2 mln.
Stijging bijzondere bekostiging vreemdelingen	€ 3,2 mln.
Stijging bijzondere bekostiging personeel voor beloning aan leraren vso	€ 0,8 mln.
Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders	€ 0,9 mln.
Daling Prestatiebox	-/- € 1,9 mln.

In de rijksbijdragen van OCW is een bedrag opgenomen van € 165.215 voor de Bijzondere bekostiging personeel voor beloning aan leraren VSO. Dit bedrag is aan 20 werknemers van de Piramide uitgekeerd.

3.1.2. Overige subsidies OCW

Dit betreft rijksbijdragen voor specifieke doelen of doelgroepen. Deze vallen niet onder lumpsumbekostiging.

In de jaarrekening dienen geoormerkte subsidies met verrekeningsclausules verantwoord te worden in bijlage G2 en geoormerkte subsidies zonder verrekeningsclausules in bijlage G1. Zowel in 2022 als in 2021 zijn er geen geoormerkte subsidies met verrekeningsclausules ontvangen.

Overige subsidies OCW		Realisatie 2022	Realisatie 2021
3.1.2.2.1	Geoormerkte subsidies	802,779	4,034,615
3.1.2.2.1	Overige subsidies OCW	5,328,064	2,119,294
Overige subsidies OCW		6,130,842	6,153,909

In tegenstelling tot de geoormerkte subsidies dienen de overige subsidies OCW niet in model G opgenomen te worden.

De geoormerkte subsidies zijn als volgt te specificeren:

Overige subsidies OCW (Geoormerkt)	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Doorstroomprogramma po/vo 19/20	75,943	34,248
Doorstroomprogramma po/vo 20/21	4,375	15,000
Doorstroomprogramma po/vo 20/21 21/22	69,598	29,986
Doorstroomprogramma po/vo 21/22 22/23	28,194	5,588
G5 Zijinstroom PO	141,615	267,136
Gelijke Kansen Alliantie 19/21	25,519	11,000
Inhaal - en ondersteuningsprogramma 20/21 TR1/TR2/TR5	-	3,146,719
Internationalisering funderend onderwijs	8,952	-
Instroom schoolleiders van buiten	3,000	-
Lerarenbeurs	171,484	117,906
Schoolkracht	72,523	11,042
Subsidie zij-instroom	188,629	272,409
Teambeurs	-	51,981
Tegemoetkoming Vervangingskosten Schoolleiders	-	15,680
Verbetering basisvaardigheden	5,447	-
Vrijroosteren leraren	-	55,920
Overige	7,500	-
Totaal geoormerkte subsidies	802,779	4,034,615

Ten opzichte van 2021 zijn de geormerkte subsidies met € 3,2 mln. gedaald. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door € 3,1 mln. daling van de in 2021 ontvangen subsidies Inhaal- en ondersteuningsprogramma ten behoeve van het inhalen van de onderwijsachterstanden, ontstaan door de diverse lockdowns tijdens de coronapandemie.

De overige subsidies OCW zijn als volgt te specificeren:

Overige subsidies OCW	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Aanpak jeugdwerkloosheid agv corona	-	3,052
Arbeidsmarkttoelage NPO	5,316,614	2,106,586
SOOL	10,153	4,583
Tegemoetkoming verhuur sportaccommodaties	1,297	5,073
Totaal Overige subsidies OCW	5,328,064	2,119,294

Ten opzichte van 2021 zijn de overige subsidies OCW met € 3,2 mln. gestegen door de gestegen ontvangen subsidie Arbeidsmarkttoelage NPO.

3.1.3 Ontvangen rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden

Met de invoering van Passend Onderwijs (augustus 2014) is nieuwe categorie rijksbijdrage ontstaan. Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

Ontvangen rijkssubsidies SWV	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Bekostiging Basisondersteuning	2,314,639	2,246,820
Aanv.Bek.Visueel Gehandicapte Leerlingen	16,749	28,343
Individueel arrangement	918,640	1,093,409

Ontvangen rijkssubsidies SWV	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Groepsarrangementen	37,000	37,000
Groeibekostiging SO-scholen	1,822,228	1,680,201
Verplichte herbesteding AB-middelen	80,828	212,982
Advisering	535,116	353,633
Overige inkomsten SWV	626,886	1,515,460
Totaal	6,352,086	7,167,849

De meeste van deze inkomsten zijn afkomstig van samenwerkingsverband SPPOH.

De ontvangen rijkssubsidies SWV zijn ten opzichte van 2021 gedaald met € 0,82 mln. De overige inkomsten zijn in 2022 gedaald met € 0,9 mln., aangezien in 2021 eenmalige uitkeringen Cluster 4 – leerlingen zijn ontvangen ter grootte van € 0,74 mln.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

Overige overheidsbijdragen en -subsidies	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	10,114,578	9,467,919	9,532,223
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	10,114,578	9,467,919	9,532,223

Bij De Haagse Scholen bestaan de Overige overheidsbijdragen geheel uit de bijdragen van de gemeente Den Haag. Het beleid en bekostiging van het lokaal onderwijsbeleid is vastgelegd in de Haagse Educatieve Agenda (HEA).

Sinds eind 2017 worden er door de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de gemeente Den Haag ook loonkostensubsidies afgegeven in het kader van de subsidieregeling STiP-banen Den Haag 2017 en vindt er via hen ook de afrekening van de ESF-subsidies plaats in het kader van Arbeidstoeleiding Pro-VSO Haaglanden.

De inkomsten uit gemeentelijke bijdragen zijn met 6,1% (0,58 mln.) gestegen ten opzichte 2021. Deze stijging wordt veroorzaakt door de stijging van € 0,25 mln. van de in 2022 gecombineerde subsidie Extra en intensieve leertijd PO, met daarin het Leerkansenprofiel, de stijging van de subsidie Nieuwkomers met € 0,17 mln. Tevens zijn er in 2022 een aantal nieuwe subsidies door de gemeente Den Haag afgegeven zoals bv. schoolveiligheid (0,02 mln.), buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes (0,08 mln.) en overstap VO (0,01 mln.).

3.5 Overige baten

Overige baten		Realisatie 2022	Realisatie 2021
3.5.1	Verhuur	1,942,487	1,798,407
3.5.2	Detachering personeel	201,321	235,363
3.5.3	Schenking	8,896	13,578
3.5.4	Sponsoring	13,183	1,064
3.5.5	Ouderbijdragen	1,340,689	807,934
3.5.6	Overige	4,400,029	3,381,289
Overige baten		7,906,604	6,237,634

De overige baten zijn ten opzichte van 2021 gestegen met € 1,7 mln..

Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door meer overige subsidies, met name de subsidie Noodplan Lerarentekort, die wij via het Lucas Onderwijs hebben ontvangen en wordt verantwoord onder de overige baten. De ouderbijdragen zijn toegenomen met € 533K, met name toe te schrijven aan meer overblijfgelden € 384K.

De post ouderbijdragen bestaat uit:

Ouderbijdragen	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Vrijwillige ouderbijdragen	393,914	268,758
Overblijfgelden	676,399	291,966
Werkweek/excursies	249,780	177,706
Diverse overige bijdragen	20,595	69,503
Totaal Ouderbijdragen	1,340,689	807,934

Toelichting lasten

4.1 Personele lasten

De personele lasten vormen circa 83% van de totale lasten van De Haagse Scholen en zijn dus één van de belangrijkste onderdelen van onze financiële huishouding.

Personeelslasten		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1	Lonen en salarissen	119,251,517	118,922,588	105,803,787
4.1.2	Overige personele lasten	14,843,137	17,470,872	13,166,181
4.1.3	Af: uitkeringen	-1,534,848	-427,500	-1,722,461
Personeelslasten		132,559,806	135,965,960	117,247,507

Het aantal fte is ten opzichte van 2021 gestegen met 46 fte van 1.509 fte naar 1.554 fte en de gemiddelde loonkosten zijn met € 6.582 per fte gestegen. De loonkostenstijging wordt door diverse onderdelen uit het cao-akkoord en de loonkloofdichting VO-PO voor het onderwijzend personeel veroorzaakt, onder andere door de stijging van de uitgekeerde Arbeidsmarktoelage (€ 2,1 mln.), de verhoging van het % eindejaarsuitkering

(€ 1,7 mln.), de cao verhoging per 1 juli 2022 van 4,75% (€ 1,6 mln.), de eenmalige cao uitkering (€ 0,8 mln.), de bindingstoelage en loonkloofdichting (€ 6,6 mln.).

De post Uitkeringen heeft betrekking op de ontvangen vergoedingen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof die wij via het UWV ontvangen. Ten opzichte van 2021 zijn de vergoedingen voor zwangerschaps- en bevallingsverlof gedaald met 10,9% oftewel € 188K.

Begroten van deze post blijkt in de loop der jaren erg lastig en kan alleen op historische gegevens gebaseerd worden.

4.1.1 Lonen en salarissen

Lonen en salarissen	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	91,258,553	92,849,409	78,939,868
4.1.1.2 Sociale lasten	14,363,928	13,710,967	14,215,842
4.1.1.3 Pensioenpremies	13,601,110	12,362,212	12,648,077
Lonen en salarissen	119,223,592	118,922,588	105,803,787
Aantal Fte	1,554	1,512	1,509
Gemiddelde loonkosten	76,720	78,679	70,138

De omvang van de post Lonen en Salarissen wordt bepaald door de hoeveelheid (aantal fte) en de prijs (gemiddelde loonkosten). Daarbij kan De Haagse Scholen zelf sturen op het aantal fte's, terwijl de gemiddelde loonsom nagenoeg geheel extern wordt bepaald.

De formatiegroei van 46 fte ten opzichte van 2021 komt voort uit het NPO-programma en de inspanningen om via het Noodplan Lerarentekort en de subsidies vanuit de G5 zijinstroom onderwijzend personeel op een andere wijze binnen De Haagse Scholen te verkrijgen.

Met het groeiend aantal leerlingen en het wegwerken van de nog aanwezige onderwijsachterstanden door de diverse lockdowns door de coronapandemie was die formatie-uitbreiding nog altijd noodzakelijk, mede ook door het reeds aanwezige lerarentekort en de inspanningen om het personeelstekort terug te dringen zullen zich in 2023 in meer of mindere mate voortzetten.

De gemiddelde loonkosten zijn in 2022 met 9,38% gestegen ten opzichte van 2021. Dit komt voort uit meerdere aspecten vanuit het cao-akkoord zoals bijvoorbeeld een cao salarisstijging van 4,75% per 1 juli 2022, de verhoging van de eindejaarsuitkering naar 8,33%, het dichtn van de loonkloof met het VO voor het onderwijzend personeel, maar ook het per 1 augustus niet meer te betalen premie Participatiefonds.

4.1.2 Overige personele lasten

Overige personele lasten	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen	530,138	441,739	1,146,482
4.1.2.2 Personeel niet in loondienst	11,268,533	10,169,113	8,985,507
4.1.2.3 Overig	3,044,466	6,860,020	3,034,193
Overige personele lasten	14,843,137	17,470,872	13,166,181

4.1.2.1 Mutaties personele voorzieningen

De personele voorzieningen zijn flink afgenomen ten opzichte van vorig jaar, mede door een afname van de voorziening voor langdurig zieken van €50K en de vrijval van de voorziening transitievergoeding van € 350K.

4.1.2.2 Personeel niet in loondienst

De post personeel niet in loondienst is als volgt te specificeren:

Personeel niet in loondienst bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Gemeentelijke subsidies	3,514	3,021
Inhuur bestuurskantoor	1,378	952
Inhuur juristen	-	18
Inhuur t.b.v. inzet werkdrukmiddelen	222	149
Inhuur scholen t.b.v. vervanging	1,032	800
Kosten toezichthouders	26	20
Inzet schoolbegeleidingsdienst HCO	557	899
Overige inhuur scholen	4,540	3,125
Totaal	11,269	8,984

De realisatie van 2022 is hoger dan de realisatie 2021, mede door meer inhuur op de scholen, met name door de NPO-gelden. De inhuur bestuurskantoor is hoger door de implementatie van AFAS en meer bouwkundige ondersteuning (duurzaamheid). De juridische inhuur zit in 2022 niet meer in de personeel niet in loondienst maar valt onder de 4.4 overige lasten.

Het wordt steeds lastiger om tijdelijke vervangers in eigen dienst te vinden voor afwezige leerkrachten (vanwege ziekte, studie, zwangerschaps-, bevallings- en ouderschapsverlof e.d.) en er moet daarom nog steeds veel gebruik worden gemaakt van externe inhuur.

4.1.2.3. Overige

Overige	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Reiskosten	231,799	224,033
Dienstreizen en parkeergeld	68,944	52,801
Opleiding en training	2,230,040	1,672,237
Personeel overige kosten	808,199	600,793
Medezeggenschap	18,745	16,042
Kosten re-integratie	30,264	90,084
Werving en selectie	107,441	73,293
Bedrijfsgezondheidszorg	292,376	253,935
Overige	73,684	50,974
Totaal	3,861,492	3,034,192

De overige personeelskosten zijn toegenomen in 2022 met € 827K, met name door meer opleiding en training ten opzichte van 2021 (€560K) en meer personeel overige kosten (€ 207K).

4.2 Afschrijvingen

Afschrijvingen	Realisatie 2022	Realisatie 2021
4.2.2 Materiële vaste activa	2,801,004	2,771,517
Afschrijvingen	2,801,004	2,771,517

De afschrijvingen zijn in 2022 nagenoeg gelijk aan 2021.

De post afschrijvingen 2022 bevat een bedrag van € 76K dat is bekostigd uit gemeentelijke of overige subsidies. Deze posten worden wel geactiveerd zodat zij t.z.t. ter vervanging in het meerjareninvesteringsplan (MIP) kunnen worden opgenomen. Ze worden direct in het jaar van aanschaf geheel afgeschreven ten laste van de subsidie.

4.3 Huisvestingslasten

Huisvestingslasten	Realisatie 2022	Realisatie 2021
4.3.1 Huur	407,362	314,696
4.3.3 Onderhoud	2,986,491	2,247,524
4.3.3.1 Dotatie groot onderhoud	2,811,080	2,748,938
4.3.4 Energie en water	1,987,155	1,884,969
4.3.5 Schoonmaakkosten	3,350,129	3,099,193
4.3.6 Heffingen	132,050	250,123
4.3.7 Overige	74,926	49,051
Huisvestingslasten	11,749,193	10,594,494

De kosten voor huisvestingslasten zijn op alle posten (licht) toegenomen ten opzichte van 2021. Totale toename huisvestingslasten € 1,2 mln. met name in (klein) onderhoud (€ 740K) en schoonmaakkosten (€ 250K).

4.4 Overige lasten

Overige lasten	Realisatie 2022	Realisatie 2021
4.4.1 Administratie en beheerslasten	2,986,023	2,473,352
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	6,136,117	5,088,277
4.4.3 Mutaties overige voorzieningen	30,000	-2,488
4.4.4 Overige	3,693,999	2,531,812
Overige lasten	12,846,140	10,090,953

De administratie- en beheerslasten zijn ten opzichte van 2021 toegenomen met € 513K, met name door meer ICT onderhouds- en netwerkbeheerskosten (€ 200K) en meer zakelijke dienstverlening (€ 300K).

De inventaris, apparatuur en leermiddelen zijn voornamelijk gestegen door een toename van inhuur van externe begeleiding van leerlingen voor € 850K.

De post overige lasten is in 2022 gestegen, met name door meer schoolreisjes en werkweken en culturele uitjes ten opzichte van 2021 (€ 760K) en meer afrekeningen voor gedeelde locaties over voorgaande boekjaren, een stijging van € 200K.

In de realisatie 2022 is een bedrag van € 67.445 opgenomen voor de kosten van de accountant.

Honoraria van de accountant	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Honorarium onderzoek jaarrekening	67,445	47,916
Honorarium andere controle opdrachten	-	-
Honorarium fiscale adviezen	-	-
Honorarium andere niet-controlediensten	-	-
Totaal	67,445	47,916

5. Financiële baten en lasten

Financiële baten en lasten	Realisatie 2022	Realisatie 2021
5.1 Rentebaten	131,231	-
5.5 Rentelasten (-/-)	-562	-119,372
Financiële baten en lasten	130,669	-119,372

De rentebaten zijn een resultaat van rente op ons banksaldo bij de schatkist. In 2021 hadden wij nog een negatieve rente bij de ING en Rabobank.

Deel 3

Overige gegevens

Verantwoording subsidies

Model G

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165669-01	23/08/2021	127130	17FE	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165734-01	23/08/2021	124648	17FN	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165734-01	23/08/2021	128717	17FN	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165826-01	23/08/2021	124919	17MR	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165831-01	23/08/2021	128419	17PJ	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165800-01	23/08/2021	128161	18AR	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165853-01	23/08/2021	125614	19LI	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165853-01	23/08/2021	125411	19LI	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1177452-01	22/09/2021	131258	19MH	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165835-01	23/08/2021	126864	19NW	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1166021-01	23/08/2021	127118	19TO	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165997-01	23/08/2021	128535	19ZF	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165938-01	23/08/2021	126379	20IX	JA

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165938-01	23/08/2021	128946	20IX	NEE
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165940-01	23/08/2021	125154	20JC	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165941-01	23/08/2021	126140	20JG	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1165990-01	23/08/2021	124985	20KP	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1166135-01	23/08/2021	125365	26PP	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277788-01	23/08/2022	135438	17FE	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277788-01	23/08/2022	136547	17FE	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277789-01	23/08/2022	133603	17FN	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277789-01	23/08/2022	136460	17FN	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277884-01	23/08/2022	131522	17JE	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277895-01	23/08/2022	134238	17MR	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1277902-01	23/08/2022	137484	17PJ	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278137-01	23/08/2022	137380	19LI	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278137-01	23/08/2022	137743	19LI	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278145-01	23/08/2022	135280	19NW	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278304-01	23/08/2022	134879	19VB	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278309-01	23/08/2022	135207	19ZF	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278422-01	23/08/2022	135401	20IX	heft elkaar op
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1279858-01	21/09/2022	135401	20IX	heft elkaar op
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278423-01	23/08/2022	137374	20JC	heft elkaar op

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1285850-01	23/11/2022	137374	20JC	heft elkaar op
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278424-01	23/08/2022	137278	20JG	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278427-01	23/08/2022	134866	20KP	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278807-01	23/08/2022	135745	26AX	JA
Regeling lerarenbeurs (Studieverlof)	1278944-01	23/08/2022	131556	27VA	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1164705-01	23/08/2021	116239999	17JE	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1078830-01	01/04/2020	3439990	17NQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1078830-01	01/04/2020	3639994	17NQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1102867-01	01/12/2020	28339997	18AR	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1102867-01	01/12/2020	28339999	18AR	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1085613-01	03/07/2020	14639994	18PQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1085613-01	03/07/2020	14739991	18PQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1085613-01	03/07/2020	14739992	18PQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1183671-01	23/11/2021	126739991	19XU	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1189656-01	22/12/2021	128839962	19YL	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1189656-01	22/12/2021	128839963	19YL	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1189656-01	22/12/2021	128839964	19YL	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1189656-01	22/12/2021	128839965	19YL	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1120809-01	07/01/2021	30339998	19ZF	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1097383-01	29/10/2020	24439998	20IX	NEE

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Regeling subsidie zij-instroom	1097383-01	29/10/2020	24439999	20IX	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1189629-01	22/12/2021	128739948	20JJ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1083304-01	26/05/2020	8439999	26AX	JA
Regeling subsidie zij-instroom	1308521-01	21/12/2022	228439969	17EK	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1253353-01	23/05/2022	2022/2/18784574	17EU	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240468-01	21/04/2022	204839998	17JE	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1253445-01	23/05/2022	2022/2/18784574	17JE	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288125-01	23/11/2022	227039988	17JE	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288131-01	23/11/2022	226539987	17MC	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1282040-01	21/10/2022	225239997	18AR	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1279949-01	21/09/2022	219239992	18PQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240529-01	21/04/2022	205639996	19MZ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288156-01	23/11/2022	225839979	19OC	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240550-01	21/04/2022	204739998	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240550-01	21/04/2022	204739997	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240550-01	21/04/2022	204539990	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240550-01	21/04/2022	203939997	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1253456-01	23/05/2022	2022/2/18784574	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1282041-01	21/10/2022	219339996	19OQ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1279340-01	23/08/2022	213739987	19QD	NEE

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Regeling subsidie zij-instroom	1279345-01	23/08/2022	216039999	19SI	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1279345-01	23/08/2022	216039998	19SI	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1279345-01	23/08/2022	216039991	19SI	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240531-01	21/04/2022	205439994	19TO	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1253360-01	23/05/2022	2022/2/18784574	19UK	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240449-01	21/04/2022	206639998	19YL	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240532-01	21/04/2022	204839992	19ZJ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240532-01	21/04/2022	204839991	19ZJ	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288189-01	23/11/2022	225539993	20IX	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288190-01	23/11/2022	225639991	20JE	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1263564-01	21/07/2022	213339994	26AX	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1288218-01	23/11/2022	227639966	26AX	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1308571-01	21/12/2022	228639962	26AX	NEE
Regeling subsidie zij-instroom	1240558-01	21/04/2022	205539992	27VA	NEE
Regionale samenwerking kansengelijkheid in het onderwijs	-	31/10/2019	GKO19006		JA
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (19/20)	-	28/08/2019	DPOVO19094		JA
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo (20/21)	-	29/10/2020	DPOVO20085		JA
Subsidieregeling zij-instroom PO G5	-	31/07/2020	G5 - Den Haag		NEE
Regeling Teambeurs PO(2020-2022)	-	14/10/2019	TEAM19016		NEE
Subsidieregeling tegemoetkomingvervangingskosten schoolleiders PO(2021-2023) - 17EU	-	22/09/2021	TVKS21029		NEE

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo 2021(2021-2023)	-	20/07/2021	DPOVO21086		NEE
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo 2021(2021-2023)	-	27/07/2021	DPOVO21134		NEE
Subsidie Doorstroomprogramma po-vo 2021(2021-2023)	-	20/07/2021	DPOVO21158		NEE
vrijroosteren leraren fase III 2021-2023	-	05/07/2021	VRL210027		NEE
Subsidieregeling impuls en innovatie bewegingsonderwijs(2021-2023)	-	13/12/2021	IIB210329		NEE
subsidieregeling Schoolkracht(2021-2022)	-	15/04/2021	SK20-190Q		JA
subsidieregeling Schoolkracht(2021-2022)	-	15/04/2021	SK20-20JM		JA
subsidieregeling Schoolkracht(2021-2022)	-	22/05/2021	SK20-20IX		JA
Subsidieregeling tegemoetkoming vervangingskosten schoolleiders primair onderwijs	-	11/11/2019	TVKS19065		NEE
Internationalisering funderend onderwijs		28/03/2022	IFO220092	26AU/26PP	NEE
Instroom schoolleiders po van buiten		15/11/2022	ISPO22020	19NQ	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-0858	26PP	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4177	20KP	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4183	19YS	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4186	19VB	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4188	19OC	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4190	19NT	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4191	19MU	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4194	18PQ	NEE
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4203	19YX	NEE

Omschrijving	Toewijzing				
	Beslissingsnummer	Datum	DUO kenmerk	Brin	De activiteiten zijn ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond
Verbetering Basisvaardigheden		11/11/2022	VBV22-PO-4220	17NF	NEE
School en omgeving		11/11/2022	RSOS22157	19UK	NEE
School en omgeving		05/12/2022	RSO22025	19NW	NEE
School en omgeving		05/12/2022	RSO22039	AD3021A	NEE
Expertisedeling ten behoeve van onderwijs aan nieuwkomers-leerlingen		28/11/2022	SEN22032	19MH	NEE
Expertisedeling ten behoeve van onderwijs aan nieuwkomers-leerlingen		28/11/2022	SEN22063	19NQ	NEE
Expertisedeling ten behoeve van onderwijs aan nieuwkomers-leerlingen		28/11/2022	SEN22068	19OQ	NEE

Vaststellingsformat schoolbesturen subsidie 2022

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	01.01.08 Versterken kwaliteit van het onderwijs po	20211116-94470	29/04/2022	20211116-94470	50.000	50.000	54.313	- 0	50.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	01.03.09 Ondersteunen advisering overstap naar vo	20211018-51702	14/02/2022	20211018-51702	5.000	5.000	6.172	- 0	5.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	01.03.09 Ondersteunen advisering overstap naar vo	20211018-83675	14/02/2022	20211018-83675	5.000	5.000	6.946	- 0	5.000		- 0	- 0
Regeling Nationaal Programma Onderwijs professionalisering onderwijsondersteuners Den Haag 2022	02.01.05 Professionalisering onderwijsondersteuners	20221019-68339	16/12/2022	20221019-68339	4.500	4.500	4.097	- 0	4.097		403	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	02.02.10 Programma zij-instroom po Den Haag	20211101-28844	18/01/2022	20211101-28844	600.000	600.000	600.000		600.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-13040	77.000	77.000	106.733	-13.349	77.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-20180	38.500	38.500	43.230		38.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-26402	77.000	77.000	96.506		77.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-36946	115.500	115.500	240.261		115.500		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-41307	38.500	38.500	50.626		38.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-47296	38.500	38.500	40.163		38.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-47944	115.500	115.500	102.153	13.347	115.500		0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-54197	77.000	77.000	83.002		77.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-62864	38.500	38.500	44.355		38.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-66740	84.000	84.000	83.998	2	84.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220223-36069	11/03/2022	20211001-99230	47.000	47.000	48.274		47.000		- 0	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220707-13883	06/12/2022	20220707-13883	25.666	25.666	47.590		25.666		- 0	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220707-67663	19/12/2022	20220707-67663	28.875	28.875	8.597		8.597		20.278	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220708-13131	14/12/2022	20220708-13131	12.833	12.833	22.936		12.833		- 0	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20220929-08068	19/12/2022	20220929-08068	64.166	64.166	43.836		43.836		20.330	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	06.05.02 Opvanggroepen voor nieuwkomers	20221208-54579	20/12/2022	20221208-54579	32.083	32.083	40.163		32.083		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.03.06 Kopklas	20220223-36069	11/03/2022	20211001-76534	340.500	340.500	400.590		340.500		- 0	- 0
Subsidieregeling extra onder- wijsactiviteiten Den Haag 2022	01.03.06 Kopklas	20220629-14952	16/11/2022	20220629-14952	80.000	80.000	72.087		72.087		7.913	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220411-80484	24/06/2022	20220411-80484	3.130	3.130	3.130		3.130		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220422-96093	23/06/2022	20220422-96093	2.010	2.010	2.040		2.010		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-59609	24/06/2022	20220408-59609	1.600	1.600	1.777		1.600		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220404-53618	24/06/2022	20220404-53618	1.380	1.380	1.716		1.380		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220929-26344	13/12/2022	20220929-26344	1.380	1.380	- 0		- 0		1.380	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-55271	21/07/2022	20220408-55271	11.340	11.340	11.535		11.340		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220404-64714	26/06/2022	20220404-64714	1.770	1.770	1.770		1.770		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220422-72131	16/06/2022	20220422-72131	331	331	971		331		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220929-50031	15/11/2022	20220929-50031	1.870	1.870	1.870		1.870		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220404-18641	21/07/2022	20220404-18641	8.280	8.280	8.280		8.280		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220404-43370	24/06/2022	20220404-43370	7.260	7.260	7.878		7.260		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-53799	24/06/2022	20220408-53799	2.140	2.140	2.930		2.140		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-85657	16/06/2022	20220408-85657	2.300	2.300	1.509		1.509		791	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-32180	24/06/2022	20220408-32180	6.520	6.520	6.571		6.520		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220422-42404	16/06/2022	20220422-42404	724	724	2.790		724		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220408-59475	21/07/2022	20220408-59475	7.720	7.720	7.720		7.720		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220413-95299	16/06/2022	20220413-95299	5.620	5.620	5.657		5.620		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220404-25768	24/06/2022	20220404-25768	2.310	2.310	2.310		2.310		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220929-11266	13/12/2022	20220929-11266	2.110	2.110	2.529		2.110		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten en schoolreisjes	20220422-92924	23/06/2022	20220422-92924	3.610	3.610	3.625		3.610		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling voor buitenschoolse activiteiten voor speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs Den Haag 2022	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten SO en SBO	20221101-96423	30/12/2022	20221101-96423	1.120	1.120	1.120		1.120		- 0	- 0
Subsidieregeling voor buitenschoolse activiteiten voor speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs Den Haag 2022	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten SO en SBO	20221030-71426	30/12/2022	20221030-71426	1.140	1.140	2.189		1.140		- 0	- 0
Subsidieregeling voor buitenschoolse activiteiten voor speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs Den Haag 2022	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten SO en SBO	20221101-48668	04/01/2023	20221101-48668	2.560	2.560	- 0		- 0		2.560	- 0
Subsidieregeling voor buitenschoolse activiteiten voor speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs Den Haag 2022	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten SO en SBO	20221101-75396	04/01/2023	20221101-75396	2.100	2.100	- 0		- 0		2.100	- 0
Subsidieregeling voor buitenschoolse activiteiten voor speciale scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs Den Haag 2022	05.01.12 Buitenschoolse activiteiten SO en SBO	20221101-54347	04/01/2023	20221101-54347	2.750	2.750	2.750		2.750		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	02.02.06 Conciërge	20220223-36069	11/03/2022	20211001-91889	142.188	142.188	133.155		133.155		9.033	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	02.02.08 Voormalige ID-banen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-32638	30.000	30.000	63.076		30.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	02.03.02 Leren en innoveren in po-netwerken	20211130-13496	02/02/2022	20211130-13496	35.000	35.000	10.987		10.987		24.013	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	02.03.02 Leren en innoveren in po-netwerken	20211130-38317	02/02/2022	20211130-38317	17.500	17.500	6.500		6.500		11.000	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-10440	5.902	5.902	4.990	912	5.902		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-11994	3.429	3.429	9.016		3.429		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-13981	2.297	2.297	622	1.675	2.297		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-16107	4.642	4.642	9.188	-3.741	4.642		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-20698	2.393	2.393	2.442		2.393		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-23237	2.791	2.791	1.910	881	2.791		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-26883	4.626	4.626	4.353	273	4.626		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-27198	4.482	4.482	6.528	-1.965	4.482		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-31831	3.701	3.701	5.161		3.701		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-33696	5.200	5.200	11.263	-4.780	5.200		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-36421	3.908	3.908	2.794	1.114	3.908		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-37937	3.318	3.318	4.518		3.318		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-39103	5.790	5.790	7.227		5.790		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-40726	8.677	8.677	10.159		8.677		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-43583	3.206	3.206	5.416		3.206		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-44113	3.413	3.413	4.177		3.413		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-44827	3.685	3.685	4.241		3.685		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-48999	2.552	2.552	2.895		2.552		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-49331	9.586	9.586	13.599		9.586		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-53303	2.983	2.983	4.773		2.983		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-53792	3.206	3.206	5.977		3.206		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-59355	4.993	4.993	9.132		4.993		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-62980	3.669	3.669	1.709	1.960	3.669		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-63733	7.337	7.337	7.989		7.337		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-64914	3.174	3.174	4.355		3.174		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-65530	7.305	7.305	8.442		7.305		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-65941	1.834	1.834	3.861	-1.447	1.834		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-66941	5.790	5.790	4.085	1.706	5.790		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-68177	7.114	7.114	5.667	1.447	7.114		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69112	6.157	6.157	6.222		6.157		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69813	6.604	6.604	7.812		6.604		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-73005	2.823	2.823	3.548		2.823		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-76125	1.882	1.882	3.148		1.882		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-77549	3.366	3.366	3.517		3.366		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-79479	4.658	4.658	7.785	-3.121	4.658		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-79942	9.044	9.044	8.840	204	9.044		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-81335	5.647	5.647	4.251	1.396	5.647		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-82247	3.557	3.557	4.282		3.557		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-82378	3.078	3.078	7.488		3.078		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-85630	4.115	4.115	2.150	1.965	4.115		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-86171	9.188	9.188	17.019		9.188		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-89180	3.637	3.637	4.527		3.637		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-93763	2.377	2.377	7.064		2.377		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-93951	5.120	5.120	4.244	876	5.120		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-94624	6.763	6.763	18.002		6.763		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-96876	3.589	3.589	2.944	646	3.589		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-98987	2.201	2.201	3.334		2.201		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.05 Cultuur educatie po	20220223-36069	11/03/2022	20211013-45730	4.865	4.865	6.031		4.865		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.18 Subsidie culturele activiteiten	20220929-67533	04/01/2023	20220929-67533	1.752	1.752	1.503		1.503		249	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.18 Subsidie culturele activiteiten	20220126-53778	17/05/2022	20220126-53778	1.605	1.605	3.012		1.605		- 0	- 0
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.18 Subsidie culturele activiteiten	20220125-67342	17/05/2022	20220125-67342	2.775	2.775	3.097		2.775		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling extra activiteiten primair onderwijs Den Haag 2021	05.01.18 Subsidie culturele activiteiten	20220126-68827	16/06/2022	20220126-68827	4.125	4.125	6.394		4.125		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	05.05.04 Schoolsportclub	20220112-66189	14/04/2022	20220112-66189	18.219	18.219	12.602		12.602		5.617	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-15160	5.200	5.200	17.850	-6.846	5.200		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-16009	18.500	18.500	17.010	1.490	18.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-18039	3.000	3.000	3.323		3.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-42546	5.042	5.042	3.019	2.023	5.042		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-45243	3.824	3.824	2.763	1.061	3.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-46364	16.000	16.000	17.230		16.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-53443	4.853	4.853	2.581	2.272	4.853		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-70484	55.445	55.445	32.780	22.665	55.445		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-71889	49.414	49.414	73.400	-22.665	49.414		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-72996	15.200	15.200	24.647		15.200		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-74996	17.132	17.132	20.186		17.132		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-75938	15.000	15.000	17.114		15.000		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-88620	14.700	14.700	17.011		14.700		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.04 Schoolsportclub	20220223-36069	11/03/2022	20211001-88817	29.414	29.414	35.843		29.414		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-11102	11.766	11.766	13.230	-1.464	11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-14830	14.707	14.707	16.962	-2.255	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-15022	5.883	5.883	5.967	-84	5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-16805	14.707	14.707	15.293	-131	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-20978	7.354	7.354	7.223	131	7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-22194	14.707	14.707	17.010	-2.303	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-23118	8.824	8.824	13.106	-4.282	8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-24093	14.707	14.707	16.943	-2.236	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-27567	5.883	5.883	12.758	-2.167	5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-27909	8.824	8.824	11.806		8.824		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-29222	8.824	8.824	11.775		8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-29664	4.412	4.412	4.412		4.412		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-31048	11.766	11.766	11.100	666	11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-33796	14.707	14.707	- 0	14.707	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-33927	2.941	2.941	3.827		2.941		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-38390	5.883	5.883	7.851		5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-42039	14.707	14.707	14.708		14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-45332	7.354	7.354	9.219		7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-46623	14.707	14.707	16.943		14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-46738	11.766	11.766	15.701		11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-48050	5.883	5.883	7.866		5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-53675	7.354	7.354	9.843		7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-54997	4.412	4.412	5.409		4.412		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-55278	11.766	11.766	17.131		11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-57126	14.707	14.707	10.192	4.515	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-58522	8.824	8.824	10.749		8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-60023	11.766	11.766	16.594		11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-61119	14.707	14.707	19.676		14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-63366	5.883	5.883	7.635		5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-63871	7.354	7.354	10.470		7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-65732	11.766	11.766	17.215		11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-68432	14.707	14.707	14.708		14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-68668	11.766	11.766	14.971		11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-75793	8.824	8.824	11.528	-2.639	8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-75825	8.824	8.824	12.757		8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-78617	14.707	14.707	18.514		14.707		- 0	- 0

Type	Activiteitnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-86363	5.883	5.883	5.940		5.883		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-87387	14.707	14.707	14.917		14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-88501	11.766	11.766	13.419	-1.605	11.766		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-89682	11.197	11.197	10.642	555	11.197		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-90690	8.824	8.824	9.299	-471	8.824		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-91846	14.707	14.707	15.764	-1.057	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-94177	7.354	7.354	9.207	-1.853	7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-97974	7.354	7.354	7.385	-31	7.354		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211001-99589	14.707	14.707	12.068	2.639	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.03 Schoolsportcoördinator	20220223-36069	11/03/2022	20211013-36001	14.707	14.707	15.370	-635	14.707		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.01 Haagse Sporttuinen	20220223-36069	11/03/2022	20211001-58114	79.415	79.415	84.150	-4.735	79.415		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.01 Haagse Sporttuinen	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69534	108.830	108.830	101.254	7.576	108.830		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.05.01 Haagse Sporttuinen	20220223-36069	11/03/2022	20211001-79646	79.415	79.415	83.995	-2.841	79.415		- 0	- 0

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211014-49411	02/03/2022	20211014-49411	4.099	4.099	- 0		- 0		4.099	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211018-27430	02/03/2022	20211018-27430	5.000	5.000	7.258		5.000		- 0	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211018-28519	02/03/2022	20211018-28519	5.000	5.000	4.833		4.833		167	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211018-45888	02/03/2022	20211018-45888	5.000	5.000	1.999		1.999		3.001	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211018-47919	02/03/2022	20211018-47919	5.000	5.000	4.200		4.200		800	- 0
Subsidieregeling primair onderwijs Den Haag 2021	03.02.04 Schoolveiligheid po	20211129-27669	21/07/2022	20211129-27669	4.500	4.500	4.500		4.500		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-10536	10.582	10.582	2.304	8.278	10.582		- 0	- 0
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-15980	7.236	7.236	7.210		7.210		26	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-20966	22.259	22.259	12.034	10.225	22.259		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-23273	30.000	30.000	32.038	-2.038	30.000		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-24402	12.907	12.907	14.430	-1.523	12.907		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-25590	15.000	15.000	16.917	-1.917	15.000		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-34139	10.867	10.867	17.529	-6.662	10.867		- 0	

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-46178	3.872	3.872	2.323		2.323		1.549	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-54212	6.050	6.050	5.724		5.724		326	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-62643	13.666	13.666	14.993	-1.327	13.666		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-65613	10.914	10.914	6.066		6.066		4.848	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-66394	4.152	4.152	9.347	-5.195	4.152		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-70582	5.481	5.481	2.765		2.765		2.716	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.10 Integrale aanpak bre- de ontwikkeling leerlingen po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-96548	5.101	5.101	1.100	159	1.259		3.842	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-10032	328.375	328.375	337.537	-6.334	328.375		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-12383	91.004	91.004	102.568	-10.633	91.004		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-17007	63.057	63.057	69.276		63.057		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-18558	58.859	58.859	57.443	1.416	58.859		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-20832	308.833	308.833	381.022	-72.189	308.833		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-23488	25.970	25.970	40.888	-14.918	25.970		- 0	

Type	Activiteitnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-24262	230.872	230.872	226.967	3.905	230.872		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-28864	70.497	70.497	80.126		70.497		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-32122	158.736	158.736	208.037	-12.694	158.736		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-34823	430.763	430.763	456.692	-15.016	430.763		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-35524	256.608	256.608	285.164		256.608		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-35685	65.585	65.585	73.203		65.585		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leertijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-36001	41.299	41.299	51.612		41.299		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-41390	86.962	86.962	76.329	10.633	86.962		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-43110	15.000	15.000	15.675	-675	15.000		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-43588	234.238	234.238	274.299		234.238		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-45575	19.633	19.633	- 0	19.633	19.633		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-47356	327.615	327.615	337.232	-9.617	327.615		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-47832	471.252	471.252	382.886	88.366	471.252		- 0	

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-50137	37.514	37.514	36.501	1.013	37.514		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-58413	169.690	169.690	196.955	-21.596	169.690		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-67640	43.913	43.913	31.219	12.694	43.913		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-67783	83.808	83.808	62.212	21.596	83.808		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69777	488.960	488.960	473.944	15.016	488.960		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-70749	76.406	76.406	104.228	-8.441	76.406		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-74324	434.975	434.975	437.399		434.975		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-74410	36.313	36.313	66.547	-14.460	36.313		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-75466	68.651	68.651	76.996		68.651		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-79915	34.980	34.980	45.383	-10.016	34.980		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-82214	153.749	153.749	154.526	-585	153.749		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-88252	68.258	68.258	53.798	14.460	68.258		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-90577	86.494	86.494	90.236		86.494		- 0	

Type	Activiteitnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-95458	116.839	116.839	108.398	8.441	116.839		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.15 Extra en intensieve leer- tijd po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-98333	381.622	381.622	415.669		381.622		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-12065	11.185	11.185	38.686	-3.020	11.185		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-15260	7.457	7.457	7.242	215	7.457		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-17341	15.742	15.742	12.722	3.020	15.742		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-19294	15.466	15.466	22.834	-3.924	15.466		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-19379	12.014	12.014	12.722		12.014		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-22377	6.214	6.214	8.342		6.214		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-22822	6.624	6.624	8.481		6.624		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-27715	6.766	6.766	4.678	2.088	6.766		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-32744	6.766	6.766	9.443	-2.088	6.766		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-34466	3.452	3.452	4.240		3.452		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-34810	4.695	4.695	13.905		4.695		- 0	

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-41695	16.295	16.295	12.371	3.924	16.295		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-43211	13.533	13.533	11.041	2.492	13.533		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-45356	5.386	5.386	8.155	-2.492	5.386		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-46855	5.662	5.662	7.224		5.662		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-52520	17.814	17.814	19.754		17.814		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-53803	10.633	10.633	13.457		10.633		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-55233	3.590	3.590	4.869		3.590		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-55328	4.695	4.695	7.416		4.695		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-59519	5.109	5.109	8.481		5.109		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-61209	16.157	16.157	12.707	3.450	16.157		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-63048	5.662	5.662	5.315	347	5.662		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-64965	16.571	16.571	16.962	-215	16.571		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-68587	6.628	6.628	7.942	-1.047	6.628		- 0	

Type	Activiteitsnummer en - naam	Hoofd- kenmerk	Datum kenmerk	Kenmerk	Toegekend bedrag	Ontvangen voorschot	Realisatie	Evt. verrekening	Verant- woord bedrag	Toe- lichting	Terug- betalen	Overlopend naar 2023
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69080	1.381	1.381	1.500		1.381		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-69908	11.462	11.462	26.530	-3.450	11.462		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-70206	6.352	6.352	6.770	-347	6.352		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-70899	6.214	6.214	8.481	-514	6.214		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-73227	9.528	9.528	8.481	1.047	9.528		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-85088	4.971	4.971	8.471	-1.328	4.971		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-85902	12.290	12.290	11.776	514	12.290		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	01.01.07 Doorgaan- de lijn vve naar po	20220223-36069	11/03/2022	20211001-95126	14.085	14.085	12.757	1.328	14.085		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.03 Zomerscholen primair onderwijs	20220629-46391	21/07/2022	20220629-46391	30.000	30.000	30.000		30.000		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.03 Zomerscholen primair onderwijs	20220707-42338	21/07/2022	20220707-42338	84.480	84.480	105.300		84.480		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.03 Zomerscholen primair onderwijs	20220708-55224	21/07/2022	20220708-55224	63.180	63.180	72.000		63.180		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.03 Zomerscholen primair onderwijs	20220531-90909	10/07/2022	20220531-90909	44.880	44.880	44.880		44.880		- 0	
Verordening gelijkstelling Onderwijs Den Haag 2019	05.01.03 Zomerscholen primair onderwijs	20220531-68355	10/07/2022	20220531-68355	33.000	33.000	30.000		30.000		3.000	
Totaal					9.850.759	9.850.759	10.582.041	- 0	9.720.720	- 0	130.039	- 0

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT)

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op De Haagse Scholen. Het voor De Haagse Scholen toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 196.000 (Klasse F).

Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van raad van toezicht/ raad van commissarissen; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling, inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Dhr. Mr. W. Hendricks	Dhr. R.H.M. Peeters	Mw. Dr. J. van Beek
Functiegegevens ⁵	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang ⁶ en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12	01/01 – 31/12	01/01 – 31/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	0,625	1
Dienstbetrekking ⁸	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	156.056	94.181	93.277
Beloningen betaalbaar op termijn	22.862	0	14.420
Subtotaal	178.918	94.181	107.698
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	196.000	122.500	163.333
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	178.918	94.181	107.698
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ¹²	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ¹³	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021¹⁴

bedragen x € 1	Dhr. Mr. W. Hendricks	Dhr. R.H.M. Peeters	Mw. Dr. J. van Beek
Functiegegevens ⁵	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 – 31/12	25/10 – 31/12	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte) ⁷	1	0,6	1
Dienstbetrekking ⁸	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging⁹			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	140.488	14.572	132.417
Beloningen betaalbaar op termijn	22.85		21.541
Subtotaal	163.340	14.572	153.958
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ¹⁰	190.000	21.238	190.000
Bezoldiging	163.340	14.572	153.958

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2022.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen**Gegevens 2022**

bedragen x € 1	Dhr. Drs. M.M. Frequin	Dhr. A. Mohamedajoeb	Dhr. H. Verkerk	Mevr. G. Mohebbi	Mevr. J. Van Bussel	Mevr. I Brummelman
Functiegegevens ²	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/02 - 31/12	01/02 - 31/12	01/02 - 31/12
Bezoldiging						
Bezoldiging ³	5.500	5.000	5.000	4.575	-	4.575
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	29.400	19.600	19.600	17.935	17.935	17.935
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ⁵	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	5.500	5.000	5.000	4.575	0	4.575
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ⁶	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2021

bedragen x € 1	Dhr. Drs. M.M. Frequin	Dhr. A. Mohamedajoeb	Dhr. H. Verkerk			
Functiegegevens ²	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12			
Bezoldiging						
Bezoldiging ³	5.500	5.000	5.000			
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum ⁴	28.500	19.000	19.000			

1d. Topfunctionarissen met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder

Topfunctionarissen inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2022.

1e. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800

De totale bezoldiging van een topfunctionaris inclusief degene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan deze WNT-instelling gelieerde rechtspersonen (uitsluitend te verantwoorden indien en voor zover er sprake is bij een topfunctionaris van bezoldiging voor andere werkzaamheden dan die als topfunctionaris bij de WNT-instelling en/of bezoldiging uit hoofde van werkzaamheden bij gelieerde rechtspersonen).

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2022.

1f. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800 waarop de anticumulatie bepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1a. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van meer dan € 1.800.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2022.

1g. Topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is

In het geval een leidinggevende topfunctionaris met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn bepaalde of alle onderdelen van deze tabel van toepassing. Indien van toepassing kan het betreffende tabelonderdeel dienen als aanvulling op tabel 1d. Dit geldt in voorkomende gevallen ook voor diegene die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt met een totale bezoldiging van € 1.800 of minder.

Niet van toepassing voor De Haagse Scholen in 2022.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022

bedragen x € 1	Mw. Dr. J. van Beek
Functiegegevens¹	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Lid
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2022
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband ²	35.462
Individueel toepasselijk maximum³	75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband⁴	35.462
Waarvan betaald in 2022	35.462
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ⁵	N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan ⁶	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling ⁷	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Klasse1	Toepasselijk bezoldigings- maximum	Voorzitter raad van toezicht (15%)	Leden raad van toezicht (10%)
A	128.000	19.200	12.800
B	143.000	21.450	14.300
C	145.000	23.100	15.400
D	168.000	25.200	16.800
E	183.000	27.450	18.300
F	196.000	29.400	19.600
G	216.000*	32.400	21.600

Bezoldigingsmaxima 2022 (in €)

*Het bedrag als bedoeld in artikel 2.3, eerste lid, van de wet.

De Haagse Scholen heeft zeventien complexiteitspunten en valt hierdoor in klasse F (totale baten 2020 tussen de € 125 en € 200 miljoen = 9 complexiteitspunten, aantal leerlingen per 1-10-2020 tussen de 10.000 en 20.000 bekostigde leerlingen = 4 complexiteitspunten en vier onderwijssoorten = 4 complexiteitspunten).

De berekening van de complexiteitspunten is vastgesteld door de raad van toezicht op 16 maart 2023.

Verbonden partijen

Model E

Naam	Juridische vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 12/31/2021 EUR	Resultaat jaar 2021 EUR	Totale baten jaar 2021 EUR	Art 2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie
Samenwerkingsverband Stichting Primair Passend Onderwijs Haaglanden	Stichting	Den Haag	4 - overig	2.041.345	-134.059	38.151.573	Nee	0%	Nee
Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Midden Holland	Stichting	Gouda	4 - overig	2.189.606	758.625	11.109.626	Nee	0%	Nee
Stichting Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland	Stichting	Naaldwijk	4 - overig	1.538.368	338.287	7.216.253	Nee	0%	Nee
Stichting Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs Delftlanden	Stichting	Delft	4 - overig	785.042	-141.555	13.180.115	Nee	0%	Nee
Vereniging Primair onderwijs raad	Vereniging	Utrecht	4 - overig	2.398.000	-1.022.000	6.814.000	Nee	0%	Nee

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs op 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van De Haagse Scholen, stichting voor primair en speciaal openbaar onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 2 juni 2023

Flynth Audit B.V.

Was getekend,

A. van der Have MSc RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten
 - of fraude;
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Bijlagen

The background of the slide features abstract geometric shapes. On the left, a large red triangle points upwards. To its right is a white rectangular area with a curved right edge. Further right, a blue triangle points upwards. The bottom of the slide is composed of several overlapping blue shapes, including a large rectangle and a smaller triangle, creating a layered effect.

Nevenfuncties college van bestuur 2022

Naam	Functie	Nevenfuncties
De heer mr. W. (Wiely) Hendricks	Voorzitter college van bestuur	▪ Voorzitter PO-Platform Den Haag ▪ Voorzitter Stichting Playing for Success ▪ Lid bestuur Vervangingsfonds/ Participatiefonds (bezoldigd via vacatiegeld, dat rechtstreeks naar De Haagse Scholen gaat)
Mevrouw Dr. J. (Cobi) van Beek	Lid college van bestuur	▪ Lid dagelijks bestuur SPPOH ▪ Lid algemeen bestuur SPOW ▪ Lid algemeen bestuur Zuid Holland West ▪ Voorzitter stuurgroep opleidingsschool Zuid-West Holland ▪ Lid stuurgroep Dekkend netwerk passend onderwijs Delft ▪ Lid POVO ▪ Expertgroep onderzoek en innovatie, PO-Raad ▪ Lid landelijke kennistafel ontwerpend en onderzoekend leren, PO-Raad ▪ Voorzitter Raad van Toezicht MAAS theater, dans en podium
De heer R. (René) Peeters	Lid college van bestuur ad interim	▪ Lid dagelijks bestuur SPPOH ▪ Lid algemeen bestuur SPOW ▪ Lid algemeen bestuur Zuid Holland West ▪ Lid stuurgroep opleidingsschool Zuid-West Holland ▪ Lid stuurgroep Dekkend netwerk passend onderwijs Delft ▪ Voorzitter hoofdbestuur Humanitas ▪ Lid Raad van Toezicht Stichting Orion (openbaar (voortgezet) speciaal onderwijs, Amsterdam) ▪ Lid Raad van Advies Inspectie van het Onderwijs (tot 01-04-2022)

Hoofd- en nevenfuncties leden raad van toezicht 2022

Naam	Functie	Benoemingsdatum	Hoofdfuncties	Nevenfuncties
De heer drs. M.M. Frequin	Voorzitter raad van toezicht	1 januari 2019	Docent diverse (universitaire en niet universitaire) opleidingen en adviseur van publieke en niet publieke organisaties op het gebied van publiek leiderschap, politiek-ambtelijke samenwerking en tegenspraak. Auteur van boeken over politiek-ambtelijke samenwerking.	- Voorzitter bestuur Vereniging voor Overheidsmanagement (onbezoldigd) - Voorzitter bestuur Stichting ter bevordering van de Ruimtelijke Wetenschappen (onbezoldigd) - Voorzitter Leerstoel Taede Tillema Rijks Universiteit Groningen (onbezoldigd) - Lid raad van advies tijdschrift ROM (onbezoldigd) - Lid raad van toezicht Stichting Internet Domeinnamen (bezoldigd) - Columnist Tijdschrift Publiek Denken - Lid raad van advies Ponooc Venture Capital Fund (bezoldigd) - Lid adviesraad Kansfonds (onbezoldigd) - Organisator/debatleider Reuring Café (onbezoldigd) - Coach Intercoach (onbezoldigd) - Docent (3n bij 1 opleiding co-decaan) Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (bezoldigd) - lid expertgroup EU/ OECD project capacity for Evidence Informed policymaking - Lid raad van advies Dienst Justis (bezoldigd)
De heer A. Mohamedajoeb	Lid raad van toezicht	1 januari 2016	Directeur-eigenaar Mohamedajoeb Mediators	- Lid raad van toezicht Moslim Informatie Centrum (bezoldigd) - Bestuurslid Ihsan - Bestuurslid Stichting Installers

Naam	Functie	Benoemingsdatum	Hoofdfuncties	Nevenfuncties
Mw. G. Mohebbi	Lid raad van toezicht	1 februari 2022	▪ Directeur interim-management & consultancy bureau HvdW	▪ Lid van raad van toezicht van het SamenwerkingsVerband Profi Pendi, voorzitter remuneratiecommissie én lid commissie kwaliteit (bezoldigd) ▪ Lid van de raad van toezicht van de Stichting Openbaar Basisonderwijs Westelijke Tuinsteden, voorzitter commissie HRM/onderwijskwaliteit, Amsterdam (bezoldigd) ▪ Lid raad van toezicht van het SamenwerkingsVerband Amstelronde, voorzitter remuneratiecommissie, Amstelveen (bezoldigd) ▪ Lid expertpanel Radio Funx, Rotterdam (onbezoldigd) ▪ Lid expertpanel en spreker de Nieuws BV, Hilversum (onbezoldigd)
Mw. J. van Bussel	Lid raad van toezicht	1 februari 2022	▪ Directeur Willem Schrikker Jeugdbescherming	▪ geen
Mw. I. Brummelman	Lid raad van toezicht	1 februari 2022	▪ Directeur VO Raad	▪ Lid raad van advies Instituut Archimedes/ Hogeschool Utrecht
De heer H-F. Verkerk	Lid raad van toezicht	15 juli 2020	▪ Directeur van Sports Alliance Nederland bv. ▪ Directeur/ eigenaar van 12-Meter bv.	▪ Bestuur HFD Partners bv. (bezoldigd) ▪ Voorzitter Stichting Jorishuis

Verslag raad van toezicht

Na ingrijpende jaren ten gevolge van de coronapandemie heeft het jaar 2022 voor de raad van toezicht in het teken gestaan van een aantal ingewikkelde en hardnekkige vraagstukken. Het lerarentekort heeft ook in 2022 een zwaar beslag gelegd op de scholen en de bestuurlijke organisatie. De raad van toezicht heeft in 2022 op verschillende momenten van gedachten gewisseld met het college van bestuur over de aanpak van het lerarentekort binnen De Haagse Scholen, in het bijzonder lopende initiatieven rond het anders organiseren op de scholen. Naast oude vraagstukken vragen nieuwe, urgente ontwikkelingen om aandacht; de toename van het aantal kinderen uit Oekraïne stelt scholen voor de uitdaging om voor deze kinderen een passend aanbod te verzorgen. De raad van toezicht heeft het college van bestuur indringend bevraagd over de inrichting van het onderwijs voor deze kinderen. De raad van toezicht stelt met tevredenheid vast dat mede dankzij de voorlopersrol op dit punt van onze scholen het aantal beschikbare plekken op scholen van De Haagse Scholen met een betekenisvol (onderwijs)aanbod is uitgebreid en dat dankzij de intensieve bemoeienis vanuit het college van bestuur de bekostiging hiervan van rijkswege is aangepast.

Naast de aandacht voor de basisvaardigheden Taal en Rekenen op de scholen is in 2022 door de raad van toezicht de aandacht gevraagd voor ontwikkelingen omtrent de invoering van de wet Actief burgerschap en sociale cohesie. In de organisatie vindt hierover gesprek plaats – tussen en binnen scholen, maar ook tussen scholen en het bestuur – over in wat voor wereld wij willen dat de kinderen op onze scholen terecht komen en wat voor gevolgen dat heeft voor onze scholen en organisatie.

De raad van toezicht is in algemene zin verheugd om te constateren dat in 2022, in lastige omstandigheden ten gevolge van het lerarentekort, de toename van kinderen uit Oekraïne en een ingewikkelde en veeleisende omgeving de scholen erin zijn geslaagd de onderwijsresultaten op een goed niveau te houden. De raad van toezicht heeft tijdens de afgelegde schoolbezoeken met eigen ogen gezien hoe betrokken en bevlogen medewerkers op de scholen het verschil kunnen maken.

De raad van toezicht spreekt zijn waardering uit voor de deskundige wijze waarop de medewerkers ook in 2022 zorg hebben gedragen voor het onderwijs aan de leerlingen.

Wettelijke taken

De raad van toezicht houdt integraal en onafhankelijk toezicht op het functioneren van de organisatie in het algemeen en het college van bestuur in het bijzonder. De raad van toezicht heeft hierbij oog voor de missie van de organisatie “we bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen” en houdt rekening met opvattingen van stakeholders binnen en buiten de organisatie en relevante ontwikkelingen in de maatschappij.

De raad van toezicht geeft hierbij invulling aan de volgende rollen:

1. De werkgeversrol

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor de (personele en inhoudelijke) inrichting van het college van bestuur, de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden en vanuit het werkgeversperspectief de zorg voor het college van bestuur.

In het verslagjaar is met wederzijds goedvinden overeenstemming bereikt over een beëindiging van de arbeidsovereenkomst met mevrouw C. van Beek. Met het oog hierop is de bestaande overeenkomst met de heer R. Peeters als (tijdelijk) vervanger van C. van Beek verlengd, in afwachting van de komst van een nieuw lid college van bestuur. Binnen de kaders van de (interne) regeling Werving lid college van bestuur en in nauw overleg met de voorzitter van het college van bestuur en de GMR is een functieprofiel opgesteld en is het wervings- en selectieproces doorlopen voor de functie van lid college van bestuur. De gesprekken met één kandidaat voor de genoemde functie bevinden zich ultimo 2022 in een afrondend stadium.

Op het punt van de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden heeft de renumerationcommissie individuele en gezamenlijke voortgangs- en beoordelingsgesprekken gevoerd met de leden van het college van bestuur. Vanuit de renumerationcommissie en de raad van toezicht is er waardering voor de wijze waarop het college van bestuur in 2022 in lastige (werk)omstandigheden uitvoering heeft gegeven aan zijn taken. De bezoldiging inclusief overige arbeidsvoorwaarden van het college van bestuur zijn door de raad van toezicht vastgesteld in overeenstemming met de vigerende CAO Bestuurders PO en de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen (WNT). Naast het formele overleg in het kader van de vaststelling van de arbeidsvoorwaarden voert de voorzitter van de raad van toezicht regelmatig (informeel) overleg met de individuele leden van het college van bestuur over het reilen en zeilen binnen de organisatie en het persoonlijk welbevinden van het college van bestuur.

Voor het overzicht van de specifieke bezoldiging van de leden van het college van bestuur en de raad van toezicht wordt verwezen naar bijlage Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen 2022. Het overzicht van hoofd- en/of nevenfuncties van zowel het college van bestuur als de raad van toezicht is opgenomen in bijlage Nevenfuncties. Er is geen sprake van ongewenste belangenverstrengeling tussen leden van de raad van toezicht en/of leden van het college van bestuur of met betaalde en onbetaalde nevenfuncties van de leden.

2. De toezichthoudende rol

De raad van toezicht toetst vooraf gemaakte afspraken en het gevoerde beleid op rechtmatigheid en doelmatigheid, verleent op specifieke onderwerpen voorafgaande goedkeuring conform de statuten en ziet toe op de naleving van van toepassing zijnde wet- en regelgeving (WPO, WMS, WNT, CAO Bestuurders PO, Code Goed Bestuur PO, regeling beleggen en belenen OCW, gewijzigd d.d. 19 december 2018).

De raad van toezicht heeft in 2022 geen indicaties gekregen van schendingen op het gebied van de doelmatige en rechtmatige besteding van rijksmiddelen dan wel andere schendingen van wettelijke voorschriften geconstateerd, bijvoorbeeld tijdens de schoolbezoeken die de raad afgelopen jaar heeft verricht. Verder zijn er geen indicaties voor afwijkingen van de (governance) Code Goed bestuur in het primair onderwijs.

In het kader van het vierjaarlijks onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs heeft overleg plaatsgevonden tussen de raad van toezicht en de Inspectie. De raad van toezicht stelt met tevredenheid vast dat op alle drie de bestuursstandaarden een voldoende beoordeling is afgegeven, dat alle scholen voldoen aan de gestelde normen van basiskwaliteit en twee scholen de waardering 'goed' hebben gekregen. De raad van toezicht heeft de aandacht gevraagd van en is blijvend in gesprek met het college van bestuur over de door de Inspectie afgegeven herstelopdracht voor sturing op kwaliteit van het speciaal onderwijs. De Inspectie heeft daarnaast de aandacht gevraagd van de raad van toezicht voor een duidelijke(r) toelichting in het jaarverslag op de wijze waarop toezicht wordt gehouden op de doelmatige en rechtmatige besteding van middelen.

In het verslagjaar gaf de raad van toezicht v.w.b. de rechtmatige besteding van middelen hieraan (o.a.) invulling door:

- in de door de raad van toezicht aan de accountant verstrekte opdracht wordt getoetst op de (financiële) rechtmatigheid conform het daarover gestelde in o.a. de WPO en WNT. De accountant heeft mede op dit vlak positief gerapporteerd aan de raad van toezicht;

- bij de inschaling en de vaststelling van de bezoldiging van het college van bestuur toetst de raad van toezicht vooraf de te maken afspraken aan gestelde eisen uit de WNT en de CAO Bestuurders PO (o.a. op het punt van de bestuurlijke complexiteitspunten). In de RvT-vergadering van 16 maart 2023 heeft de raad van toezicht op basis van de complexiteitspunten de klasse indeling WNT De Haagse Scholen vastgesteld op klasse F;
- om de goede werking van de WMS te waarborgen, in het bijzonder voor wat betreft de verhoudingen tussen bestuurder en GMR, voert de raad van toezicht periodiek overleg met de GMR. De gevoerde gesprekken in 2022 gaven geen aanleiding om te twifelen aan de compliance;
- de compliance van de treasuryfunctie van De Haagse Scholen met de regeling beleggen en belenen is vastgesteld bij de (statutair voorgeschreven) vaststelling door de raad van toezicht van het (gewijzigde) treasurystatuut;
- de raad van toezicht heeft in dit kader, mede op basis van advies van de auditcommissie m.b.t. de rechtmatigheid (en doelmatigheid) van het financieel beheer en beleid van de stichting en voorafgaand overleg met de accountant, goedkeuring verleend aan de jaarstukken 2022 (bestuursverslag en jaarrekening) en het bestuursplan 2022-2025 incl. de meerjarenbegroting. Opvolging van de door de accountant gesignaleerde (beperkt van omvang zijnde) bevindingen is bewaakt door de raad van toezicht;
- in voorkomend geval is advies ingewonnen bij de huisjurist omtrent de rechtmatigheid van te nemen maatregelen, bijv. wettelijke voorschriften omtrent de sluiting van een school.

Naast het toezicht op de rechtmatige besteding van middelen, houdt de raad van toezicht toezicht op de doelmatige bestemming van middelen. De raad van toezicht, in het bijzonder de auditcommissie, is blijvend in gesprek met het college van bestuur over een prudente, passend binnen de regelgeving, besteding van middelen.

De afspraken omtrent het financieel toezicht op scholen, zowel voor scholen met een zwakke financiële positie als dit jaar voor het eerst ook voor scholen met een ruime re-

serve is onderwerp van gesprek tussen de raad van toezicht en het college van bestuur. Vanuit de raad van toezicht is de aandacht gevraagd van het college van bestuur voor de omvang van het vermogen en heeft het bestuur verzocht te komen tot een bestedingsplan om de bovenmatigheid van de reserves te verminderen. Mede naar aanleiding hiervan is nieuw beleid vastgesteld in afstemming met de scholen over de inzet van bovenmatige reserves op gemeenschappelijke doeleinden (zij-instromers, verduurzamingsmaatregelen).

De raad van toezicht heeft daarnaast de aandacht gevraagd van het college van bestuur voor een ruimhartige toedeling van middelen voor de urgente thema's op dit moment, zoals initiatieven rond het anders organiseren door scholen in het licht van het lerarentekort en de opvang van nieuwkomers uit Oekraïne.

De raad van toezicht heeft de doelmatigheid van bestedingen ook getoetst bij de beoordeling van bestuursplan en jaarverslag. Bij de bespreking van deze documenten tussen de raad van toezicht en het college van bestuur wordt naast de financiële component de beleidsinhoud betrokken in het gesprek. Door in de beoordeling van deze documenten de beleidsvoering gewicht te geven in relatie tot de financiële inzet, geeft de raad van toezicht invulling aan het toezicht op de doelmatige besteding van de bekostiging. De raad van toezicht is van mening dat de financiële middelen in het verslagjaar rechtmatig en doelmatig zijn ingezet.

Naast de gevraagde toelichting op de besteding van middelen, heeft de Inspectie de aandacht gevraagd voor een toelichting door de raad van toezicht op welke wijze het toezicht bijdraagt aan een beter bestuur. Elementen hiervan komen tot uitdrukking in de hieronder beschreven meerwaarde van de adviseursrol en de beschreven inrichting van de bestuurlijke en toezichthoudende functie. Van cruciaal belang hierbij zijn de ingebouwde "checks and balances" in de organisatie; de instelling door de raad van toezicht van adviesorganen zoals de auditcommissie, de bredere oriëntatie vanuit de raad van toezicht op urgente ontwikkelingen binnen en buiten de stichting door verdergaande inzet op de dialoog van de raad van toezicht met interne - en externe partijen (o.a. GMR,

medewerkers vanuit de organisatie, accountant), de verantwoording door het college van bestuur over actuele, urgente thema's via de afgesproken 4- en 8-maandrapportages en de herijking van bestaande toezichtsdocumenten, stellen de raad van toezicht in de gelegenheid het bestuurlijk handelen te toetsen op effectiviteit en consistentie.

3. De adviseursrol

De raad van toezicht kent op basis van aanwezige kennis en kunde en extern ingewonnen informatie een klankbordfunctie voor het college van bestuur. Naast door het college van bestuur aangedragen gespreksonderwerpen heeft de raad van toezicht in 2022 actief de aandacht gevraagd voor zaken omtrent de communicatie en informatievoorziening binnen De Haagse Scholen, ontwikkelingen rond burgerschap en urgente maatschappelijke thema's en de vertaling hiervan binnen de scholen, de sturingsvisie op de organisatie en ICT. Kennis en (praktijk)ervaringen opgedaan tijdens schoolbezoeken en gesprekken met de GMR scherpen de opvattingen en versterken de informatiepositie van de raad van toezicht en zijn van meerwaarde voor de dialoog tussen de raad van toezicht en het college van bestuur over urgente thema's. Door de raad van toezicht aangedragen suggesties dragen bij aan een betere planvorming en het treffen van de juiste beleidsmaatregelen binnen de stichting.

4. De rol van inrichter (voor de bestuurlijke en toezichthoudende functie)

Binnen De Haagse Scholen zijn de functies van intern toezicht en bestuur gescheiden in twee aparte organen; een orgaan voor intern toezicht, de raad van toezicht en een apart orgaan voor het bestuur, het college van bestuur, tevens het bevoegd gezag. De raad van toezicht houdt op grond van wettelijke bepalingen, de statuten en interne reglementen toezicht op de gang van zaken binnen de stichting. Het college van bestuur is belast met het besturen van de organisatie en is bevoegd tot alle taken die niet krachtens de wet of de statuten bij anderen zijn belegd.

De raad van toezicht draagt mede zorg voor een passende inrichting van de governance binnen De Haagse Scholen, specifiek waar het de inrichting van het college van bestuur

en de raad van toezicht betreft. In het verslagjaar is uitvoerig aandacht geweest voor de personele invulling van het college van bestuur. Bij de werving van een nieuw lid voor het college van bestuur is veel tijd en aandacht besteed aan de beschrijving van een functieprofiel passend voor de functie en de organisatie. In de wervingsprocedure is expliciet aandacht geweest voor de mate van complementariteit en samenwerking van de beide leden van het college van bestuur. De raad van toezicht heeft daarnaast oog gehad voor de personele invulling van de raad. Met de toetreding van drie nieuwe leden per 1 februari 2022 is de raad van toezicht weer op volle sterkte. De huidige voorzitter is per 1 januari 2023 herbenoemd voor een periode van vier jaar.

In het kader van de interne evaluatie van de raad van toezicht zijn eind 2022 de eerste stappen gezet in een herijking van het bestaande Toezichtkader raad van toezicht met aandacht voor een toezichtvisie, toezichtkader en een toetsingskader. Een explicitering van de (interne en externe) regels waarbinnen de raad van toezicht zijn toezichthoudende functie vervult en een heldere beschrijving van onderwerpen waarop toezicht wordt gehouden en hoe het toezicht wordt uitgeoefend draagt bij aan de focus en richting van de stichting en het goede gesprek tussen raad van toezicht en college van bestuur.

Met betrekking tot de professionaliseringsagenda van de raad van toezicht zijn in 2022 afspraken gemaakt over een collegiale consultatie met een raad van toezicht van vergelijkbare statuur en achtergrond in 2023.

De leden van de raad van toezicht hebben vastgesteld geen ander belang te kennen bij de stichting dan op grond van de uitoefening van hun rol in de raad. Er zijn in 2022 geen situaties voorgekomen waarin zich (de schijn van) een potentieel tegengesteld belang voordeed.

De onkostenvergoeding voor leden van de RvT is in 2022 niet gewijzigd.

Werkwijze van de raad van toezicht

De raad van toezicht is in het verslagjaar negen keer bijeengekomen. De raad van toezicht wordt bij de uitoefening van zijn taken ondersteund door de bestuurssecretaris van De Haagse Scholen. De vergaderingen van de raad van toezicht worden bijgewoond door het college van bestuur en op afroep in- en externe deskundigen. De raad van toezicht voert daarnaast twee keer per jaar overleg met een vertegenwoordiging van de GMR en de accountant.

De raad van toezicht maakt gebruik van verschillende informatiebronnen en kanalen om onafhankelijkheid te waarborgen en de belangen van stakeholders op een zorgvuldige manier af te wegen. Naast het eerder aangehaalde overleg met de GMR worden voor de vergaderingen van de raad van toezicht naast het college van bestuur, medewerkers van het bestuurskantoor en (bovenschools) directeurs uitgenodigd. Daarnaast zijn de schoolbezoeken een bron van informatie voor de raad van toezicht, naast de meer formele overlegmomenten met de accountant en de Inspectie.

De raad van toezicht kent twee adviesorganen; de renumeratiecommissie en de financiële auditcommissie. De renumeratiecommissie is voorbereidend en uitvoerend verantwoordelijk voor de werkgeversrol van de raad van toezicht richting het college van bestuur. De renumeratiecommissie heeft op basis van een functioneringsgesprek met het college van bestuur de arbeidsvoorwaarden (voor de voorzitter) van het college van bestuur vastgesteld. De auditcommissie adviseert – gevraagd en ongevraagd – de raad van toezicht over de rechtmatigheid en doelmatigheid van inzet van financiële middelen. De financiële auditcommissie is in 2022 vijf keer bijeengekomen. De financiële auditcommissie heeft advies uitgebracht richting de raad van toezicht over de vaststelling van het jaarverslag en het bestuursplan, een aanpassing van het treasurystatuut, het verslag van de accountant, de tussentijdse 4- en 8-maands(voortgangs)rapportage over de financiële situatie in zijn algemeenheid en het financiële toezicht op scholen.

Extern toezicht

De gemeenteraad oefent extern toezicht uit op basis van bevoegdheden uit de wet dan wel de statuten van De Haagse Scholen. In 2022 zijn voor overleg aangeboden aan de gemeente de staat van baten en lasten, vergezeld van de controleverklaring van de onafhankelijk controlerend accountant bij de jaarstukken en de meerjarenbegroting en het voornemen tot (her)benoeming van de voorzitter van de raad van toezicht.

Mark Frequin

Voorzitter raad van toezicht

Verslag gemeenschappelijke medezeggenschapsraad 2022

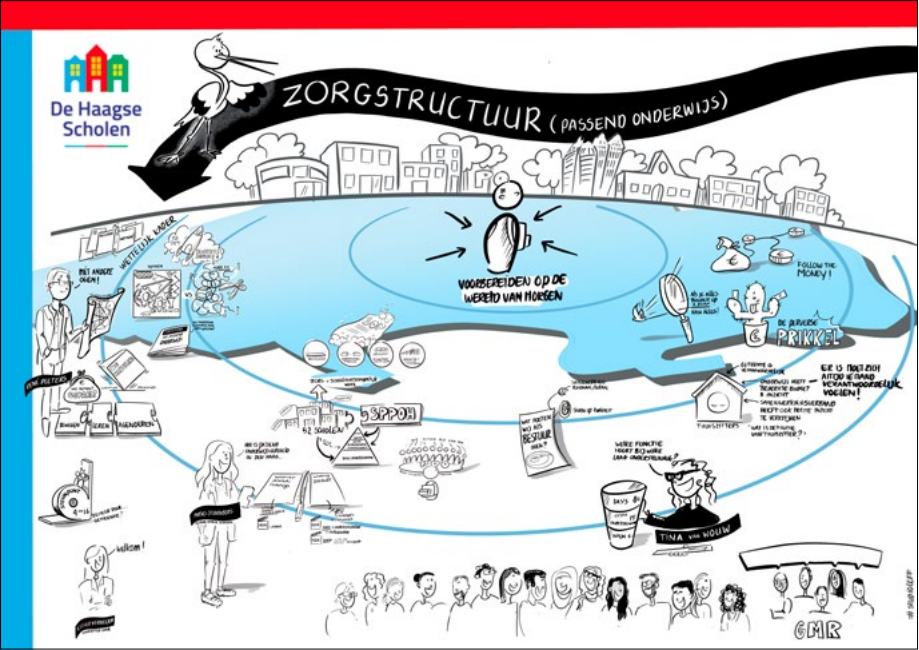
Verdelen versterkt de GMR

In september 2021 maakte de GMR een nieuwe start tijdens zijn eendaagse bijeenkomst. Er werd een ander dagelijks bestuur gekozen en de GMR gaf aan meer in werkgroepen te willen gaan werken, om de taken te verdelen en een grotere kennis van de deelonderwerpen bij de werkgroep te ontwikkelen. Deze aanpak bleek in het kalenderjaar 2022 een goede zet te zijn. De GMR heeft met veel verschillende zaken te maken en werkverdeling en specialisatie dragen bij aan een zorgvuldige bespreking. Niet alles komt meer plenair aan bod en de GMR-leden vertrouwen erop dat in de werkgroep de details de benodigde aandacht krijgen. De werkgroepleden voeren gesprekken met beleidsmedewerkers en afdelingshoofden van het bestuurskantoor. Het uiteindelijke overleg met het college van bestuur over grote lijnen en beleidskeuzes vindt nog steeds plenair plaats, evenals de besluitvorming.

Naast de bijeenkomsten van de werkgroepen, de interne vergaderingen (alleen GMR-leden) en de overlegvergaderingen (met het college van bestuur) voert een delegatie van de GMR tweemaal per jaar een gesprek met de leden van de raad van toezicht. Ook ontmoette de GMR bij zijn achterbanavond in oktober leden van de MR-en. De opkomst viel tegen, de presentaties en de gesprekken waren goed. De GMR gaat hiervan een jaarlijks terugkerende activiteit maken.

Twee onderwerpen sprongen er dit jaar uit voor de GMR. Ook al waren er geen formele instemmingsverzoeken of adviesaanvragen op dit vlak, toch stond – niet verrassend – het lerarentekort en alles wat daarmee samenhangt bovenaan vele vergaderagenda's. Het passend onderwijs en de eraan verwante zorgstructuur vormde de andere kwestie waarover GMR en college van bestuur deelden in de zorgen. Daaraan heeft de GMR zijn eendaagse bijeenkomst in mei gewijd. Het tekort aan personeel in het onderwijs, maar ook in de zorg eromheen, brengt grote uitdagingen met zich mee, juist voor de meest kwetsbare leerlingen.

Op het onderstaande getekende verslag staan naast GMR-leden ook René Peeters (lid college van bestuur a.i.) en Marloes Stuivenberg (strategisch beleidsmedewerker) afgebeeld. Zij lieten zien hoe ingewikkeld de samenwerking tussen o.a. school, samenwerkingsverband en jeugdzorg is. Met veel partijen en verschillende geldstromen blijft het lastig een passende oplossing te vinden voor een kind dat extra aandacht en zorg verdient. De weinig verrassende conclusie was dat het beter moet. Dat vraagt om inzet op alle fronten. De Haagse Scholen kan dit niet alleen.

In onderstaand overzicht staan de adviesaanvragen en instemmingsverzoeken die de GMR voorgelegd kreeg. Daarnaast kwamen o.a. de rapportage van de Inspectie van Onderwijs, het ICT-beleid en de verbetering van de organisatie van De Haagse Scholen aan de orde.

Overzicht instemmingsverzoeken, adviesaanvragen en overige gespreksonderwerpen

Onderwerp	Voorstel ingediend	Besluitvorming afgerond	Besluit GMR / Stand van zaken
Instemming			
Richtlijn positie adjunct-directeuren	Februari	April	Instemming onder voorwaarde
Bestuursplan	Februari concept	April	Positief advies MJB en instemming Bestuursplan
Meerjarig HR-beleid	September		Loopt nog
Wis Collect	April	Mei	GMR akkoord met pilot
Uitbreiding functiebouwhuis met Gedragswetenschapper	Juni	Juli	instemming
Beloning OOP	September		Loopt nog
Aanpassing percentage arbeidsmarkttoelage NPO	September	Oktober	Instemming
Aanpassing fietsplan n.a.v. vraag GMR	September	Oktober	Instemming
Werkervaringsplaats voor toekomstige directeuren	September December		Loopt nog

Onderwerp	Voorstel ingediend	Besluitvorming afgerond	Besluit GMR / Stand van zaken
Advies			
Kleine Scholenbeleid	Maart	Komt nog terug	Loopt nog
Bestuursplan	Februari	April	Positief advies MJB en instemming Bestuursplan
Financieel toezicht op scholen	September	Oktober	Positief advies
Beleidsintensivering m.b.v. bovenschoolse reserves	Juni	Oktober	Positief advies
Bestedingsplan bovenschools NPO-programma	November	December	Positief advies
Functieprofiel lid college van bestuur	November	December	Advies GMR aan raad van toezicht
Overig			
Social Schools	Meerdere malen update		
Zorgstructuur	Januari - vragen GMR	Eendaagse mei GMR - bespreking	
Onderwijskwaliteit en kwaliteitskader DHS	Januari		Presentatie GMR
Percentage Leerkrachten L10/L11/L12	Januari		Informatie n.a.v. vragen GMR
Faciliteitenvergoeding OGMR-leden	Januari		Aanpassing n.a.v. vragen GMR
E-HRM ('AFAS')	Februari		Geen deelname GMR aan werkgroep

Onderwerp	Voorstel ingediend	Besluitvorming afgerond	Besluit GMR / Stand van zaken
Oekraïense leerlingen	April		Bespreking
Ouderbijdrage	April		
Ontvlechting VSO	Mei		Bespreking n.a.v. vraag GMR
Bovenschools NPO-budget	Mei November		Informatie
GMR-verkiezingen	Mei		Nieuwe leden
Ventilatie op scholen	Mei		Informatie
Lerarentekort			Terugkerend onderwerp op GMR-agenda
Oudertevredenheidsonderzoek – bovenschools rapport	Juni		Informatie
Voortgangsrapportage 'Anders organiseren'	Juni		Informatie
Achterbanavond	September	Oktober	Contact met MR-en
Inspectierapport en plan van aanpak	Oktober		Besproken en komt nog terug
ICT-beleid	November		Loopt nog
Eindrapport keuzes De Haagse Scholen 'Excelleren in balanceren'	December		Loopt nog
Verbeteren Interne communicatie	December		Loopt nog

Samenstelling GMR

Ook dit jaar wijzigde de samenstelling van de GMR. Tina van Wouw, Thomas Klompmaker, Fatiha el Ghabzouri en Imke Bouts verlieten de raad. Er vond een verkiezing plaats voor de leden van de oudergeleding, waarbij Anne Smit-Klijnstra en Gloria Haimé-Gadzuric werden gekozen. De personeelsgeleding werd versterkt met Inke Wentink.

Naam	School/bestuurskantoor	S(B)O	Lid sinds/tot
Oudergeleding			
Tina van Wouw, vice-voorzitter	Anne Frank		Augustus 2018 / augustus 2022
Thomas Klompmaker	Inspecteur De Vries	+	Augustus 2019 / augustus 2022
Manish Dixit	Eerste Nederlandse Buitenschool	+	Augustus 2019
Marjonne Maan	Bohemen Kijkduin		Augustus 2020
Esther Verheijen, voorzitter	Het Volle Leven		Augustus 2020
Fatiha el Ghabzouri	Prins Willem-Alexander		Augustus 2021 / maart 2022
Klazine de Bas-Verdonschot	Bohemen Kijkduin		Augustus 2021
Fariz Rahman	AMG Schmidt		Augustus 2021
Anne Smit-Klijnstra	Galvanischool		Augustus 2022
Gloria Haimé-Gadzuric	Waterland		Augustus 2022
Vacature	-	+	Augustus 2022

Naam	School/bestuurskantoor	S(B)O	Lid sinds/tot
Personeelsgeleding			
Willem van Gemmert	Inspecteur De Vries	+	Augustus 2015
Zohra Moudian	Maria Montessori		Augustus 2018
Cathy Goose	De Piramide	+	Augustus 2018
Frank Koole	Zuidwal		Augustus 2019
Jikke Slijkhuis	Het Volle Leven		Augustus 2020
Arnold Zadelberg, vice-voorzitter	Bestuurskantoor		Augustus 2020
Imke Bouts	PC Hooft		Augustus 2021 / februari 2022
Yvonne Knoester	Anne Frank		Augustus 2021
Inke Wentink	AMG Schmidtschool		Augustus 2022

Op de website van De Haagse Scholen is meer informatie terug te vinden over de GMR.

Overzicht van de scholen

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Annie M.G. Schmidt	BAO	19LY	Gaffelstraat 85*	2584 SJ
Annie M.G. Schmidt	BAO	19LY	Willem Beukelszoonplein 7*	2584 XJ
Annie M.G. Schmidt	BAO	19LY	van Hoornbeekstraat 5	2582 RA
Anne Frank	BAO	18PQ	Beresteinlaan 267	2542 JG
Anne Frank	BAO	18PQ	Laagveen 22	2544 RZ
Archipel	BAO	17EU	Atjehstraat 31	2585 VG
Baanbreker, de	BAO	17NF	Elboogstraat 68	2516 PV
Benoordenhout	BAO	17MR	Dreiboltzstraat 2	2596 XG
Bohemen Kijkduin	BAO	17MC	Daltonplantsoen 6	2555 SB
Drentse Hoek, de	BAO	19NT	Oosterhesselenstraat 586	2545 SL
Erasmus	BAO	19NZ	Ambachtsgaarde 1	2542 ED
Galjoen, het	BAO	19WO	Anna Blamanplein 15	2525 ZV
Galjoen, het	BAO	19WO	Arnold Aletrinoplantsoen 8	2525 ZX
Galvanischool	BAO	17PY	Stokroosstraat 185*	2565 BM
De Gelderlandschool	BAO	19NQ	Nijkerklaan 9-11	2573 BA
Helen Parkhurst, Dalton	BAO	17FE	Baambruggestraat 2	2546 SK
Houtrust	BAO	19NN	Nachtegaalplein 19A	2566 JP
Houtwijk	BAO	19MZ	Mari Andriessenstraat 42	2552 KN
Jan Ligthart	BAO	19UK	Slicherstraat 5-7-9	2515 GE

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Kameleon, de	BAO	19MP	Ketelstraat 101	2516 VN
Kleine Keizer, de	BAO	17EK	Alphons Diepenbrockhof 79	2551 KK
Kleine Keizer, de	BAO	17EK	Loosduinse Uitleg 10	2553 AZ
Kleine Wereld, de	BAO	19QD	Van Ruysbroekstraat 7	2531 VP
Klimop, de	BAO	19MH	Cartesiusstraat 2-4	2562 SK
Leeuwerikhoeve, de	BAO	19YX	Walenburg 25	2591 BR
Maria Montessori	BAO	18AR	Zevenwoudenlaan 197	2548 NT
Max Velthuijs	BAO	19MU	Da Costastraat 40	2513 RP
Notenkraker, de	BAO	26PP	Eksterhof 2	2496 HS
Ostadeschool, van	BAO	19NW	V. Ostadestraat 245	2526 EV
P.C. Hoofdschool	BAO	17NQ	Escamplaan 65	2547 GA
Prins Willem Alexander	BAO	19OC	Laakweg 199	2521 SG
Prins Willem Alexander	BAO	19OC	Slachthuisplein 15	2521 EC
Prinses Catharina Amalia	BAO	27VA	Ciceroestrook 9	2493 ZL
Prinses Marijke	BAO	19ZF	Abraham van Beijerenstraat 1c	2525 TA
Reyschool, de la	BAO	19SI	De La Reyweg 212	2571 GH
Reyschool, de la	BAO	19SI	Voortuizenstraat 245	2573 AH
Spoorzoeker, de	BAO	17FN	Busken Huetstraat 22-24	2524 TT
Springbok, de	BAO	19OQ	Pretoriusstraat 123	2571 VD

* Tijdelijke locatie

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Springbok, de	BAO	190Q	Wolmaransstraat 100	2572 EM
Startpunt International	BAO	17PJ	Suze Robertsonstraat 103	2526 WS
Tweemaster,de	BAO	19XU	Tesselsestraat 75a	2583 JH
Valkenbos, Montessorischool	BAO	17JE	Cederstraat 29	2565 JM
Daltonschool De Vijver	BAO	26AX	Kikkerbeetlaan 27	2548 WJ
Vlierboom, de	BAO	19YS	Vlierboomstraat 364-366	2564 JJ
Volle Leven, het	BAO	19TO	Rijslag 21	2587 BB
Voorsprong, de	BAO	19YL	Ruijsdaelstraat 11	2525 AA
Waterland, Dalton	BAO	26PJ	Eendenplein 1	2492 NZ
Willem Drees, dr.	BAO	17FV	Bresterstraat 15	2523 XC
Wissel, de	BAO	19VB	Steenwijklaan 10	2541 RL
Ypenburg	BAO	26AU	Böttgerwater 21	2497 ZJ
Zonnebloem, de	BAO	19LI	Hyacinthweg 5	2565 RE
Zuidwal	BAO	19ZJ	Zuidwal 47, Postadres Lepelstr. 6	2512 CW
Bonte Vlinder, de	SBO	20JC	Aucubastraat 3	2565 XD
Bonte Vlinder, de	SBO	20JC	De Reaumurstraat 43	2562 TW
Haagse Beek, de	SBO	20JF	Bentelostraat 59	2545 NV
P.H. Schreuderschool	SBO	20JJ	Hendrick Goltziusstraat 5	2526 LL
Eerste Nederlandse Buitenschool	SO	20JE	Doorniksestraat 28	2587 XM

School	Type	Brin	Locatie	Postcode
Inspecteur W.P. Blokpoelschool	SO	20IX	Haardstede 1	2543 VS
Strandwacht, de	SO	20KP	Paddepad 8	2554 HZ
Piramide, de	SO	20JM	Melis Stokelaan 1189	2541 GA
Piramide College	VSO	20JM	Steenwijklaan 30	2541 RL
Inspecteur S. de Vriesschool	SO	20JG	Heliotrooplaan 35	2555 MA
Inspecteur S. de Vriesschool	VSO	20JG	Esther de Boer-van Rijklaan 80	2597 TJ

Colofon

Teksten

De Haagse Scholen

Fotografie

Roland Amsterdam (RV Webdiensten)

Frank van der Burg

Ontwerp

Endore Creative Agency